

Universitätsbibliothek Wuppertal

Iulianu Autokratoros Ta Sōzomena, Kai Tu En Agiois Kyrillu Archiepiskopu Alexandreias Pros Ta Tu En Atheois Iulianu Logoi Deka

Julian <Römisches Reich, Kaiser>

Lipsiae, Anno MDCXCVI.

Oratio VII.

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1694](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1694)

ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

ΠΡΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ ΚΥΝΙΚΟΝ, ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΩΣ
ΚΤΝΙΣΤΕΟΝ.

JULIANI IMP.

AD HERACLIVM CYNICVM,

DE CYNICA SECTA.

"Voss.
addit
ΚΑΙ ΕΙ
ΠΡΕΠΕΙ
ΤΩ ΚΤ-
ΝΙ ΜΤ-
ΘΟΤΣ
ΠΡΑΤ-
ΤΕΙΝ.

ΛΟΓΟΣ Ζ.

ORATIO VII.

"Voss.
ἢ πολλὰ

ΠΟΛΛΑ γίνεσθαι ἐν μα-
κρῷ χρόνῳ τῆτο ἐκ τῆς
κωμωδίας ἀκηκοότι μοι
πρῶτην ἐπῆλθεν ἐκβοῆσαι,
ὀπηνίκα παρακληθέντες ἠκροώμεθα
κυνὸς ἔτι τορῶν ἔδὲ γενναῖον ὑλακτῆν-
τῶν. ἀλλ' ὡσπερ αἱ τίτθαι μύθους ἀ-
δοῦντῶν, καὶ ἔδὲ τῆτος ὑγιῶς διαλιθε-
μένῃ. παραχρῆμα μὲν ἔν ἐπῆλθέ μοι
διανασάντι, διαλυσαί τ' σύλλογον. ἐ-
πεὶ δὲ ἐχρῆν ὡσπερ ἐν θεάτρῳ κω-
μωδομένων Ἡρακλέους καὶ Διονύσου
παρα τῶν κωμωδῶν ἀκείνῃ. ἔ τῆ
λέγοντῶν, ἀλλὰ τ' στωικεγεμένων
χάριν, ὑπέμενα· μᾶλλον δὲ εἰ χρῆ-
τι καὶ νεανικώτερον εἰπεῖν, ἡμῶν αὐ-
τῶν ἕνεκα, καὶ τῆ δοκεῖν ὑπὸ δεισι-
δαμονίας μᾶλλον, ἢ διανοίας, ἀσεβῆς
καὶ λελογισμένης, ὡσπερ αἱ πελειά-
δες, ὑπὸ τ' ῥηματίων σοβηθεῖς, ἀνα-
πῆναι. ἔμελλον δὲ ἐκείνο πρὸς ἐ-
μαυτὸν εἰπεῖν

"Voss.
ἐπιπῶν.
Odyss
20 T. v. 18.

Τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κῆύτερον
ἄλλο πὸτ' ἔτλης.
ἀνάσχεσθαι κυνὸς ληρῆντῶν ὀλίγον ἡμέ-
ρας μόριον· ἔ πρῶτον ἀκείνῃ τῶν
θεῶν βλασφημημένων. ἔχ ἔτω τὰ κοι-
νὰ πρῶτῳ καλῶς ἔχ ἔτω τ' ἰδίῳ

MULTA longo temporis spa-
tio accidunt, ait Comicus.
quod, ut audieram, nuper
mihi vociferari libuit, cum ad
audiendum Canem conveni-
mus: qui quidem neque generosum aliquid
allatrabat, & nutricum more meras occine-
bat fabulas, ac ne eas quidem prudenter &
cum judicio digestas. Statim igitur mihi venit
in mentem assurgere conventumque dissol-
vere. Sed cum velut a Comicis in theatro
traductos audire Herculem & Bacchum
oporteret; non tam dicentis, quam eo-
rum qui intererant, causa sustinui: imo ro-
stra potius; si quid audacius eloqui licet;
ac ne superstitione magis, quam pia & co-
gitata ratione commotus viderer ad hæc
verba, columbarum instar, pavefactus evo-
lasse. Sic igitur mihi ipse locuturus e-
ram:

*Sustine agedum cor: nam es pejus aliud
olim sustinuisi.*

Canem, inquam, exigua diei particula deli-
rantem sustine. Non enim contumelio-
sas voces in Deos jaci nunc primum audis.
Non tam felici in Republica versamur:
neque privatae nostræ res tam prudenter ad-
ministran-

ministrantur: neque porro tam beati sumus, ut aut puras aures habeamus, aut ne saltem oculi nostri tam diversis ferrei istius faculi flagitiis ac sceleribus inquinentur. Quoniam ergo tanquam ejusmodi malorum exemplis carentes, Canis iste nos impiis sermonibus implevit; cum Deorum optimum nominavit; quod utinam nec ille pronuntiasset unquam, neque nos audissemus! age demus operam, privatim ut ipsum doceamus: primum Cani *veros sermones potius* quam fabulas convenire scribere. Deinde cujusmodi & quæ instituire oporteat *argumenta* fabularum: si quod fortasse Philosophiæ genus indiget *fabularum tractatione*. Postremo de religione erga Deos pauca disputabo. Hanc enim habui causam, cur ad vos prodirem; quamvis neque in libros conscribendos admodum propensus essem, & pro concione dicere, inter alia quæ molesta ac sophistica sunt, hactenus recusassem. Sed pauca prius de fabula, tanquam genealogiam aliquam exponenti, eloqui mihi, vobis audire, non absurdum fortasse fuerit.

Quanquam illius originem & inventionem, ac quis primus mendacium probabiliter componere ad utilitatem audientium vel animi fructum instituerit, non magis investigare possumus, quam si, quis primus *sementem fecerit*, aut expuerit, indagare velimus. Quod si, ut equites in Thracia ac Thessalia, sagittarii cæterique levioris armaturæ milites in India, Creta, & Caria, primum reperti feruntur, quod locorum naturam rerum studia ipsa consequantur; sic in cæteris evenisse quispiam velit, ut apud quos in honore habentur singula, ab iis ea primum inventa videantur; consequens erit a gregariis & plebejis hominibus inventas esse primo

A *ένεκα σωφρονῶμεν. εἴμην ἔδὲ εὐτυχεῖς ἐσμεν, ὥστε τὰς ἀκοὰς καθαρὰς ἔχειν· ἢ τελευτᾶν γὰρ τὰ ὄμματα μὴ κενεῖν τοῖς παντοδαποῖς τετρατί τῶ σιδηρῶ γένεσ ἀσεβήμασι ἐπεὶ ὅσπερ ἐνδεῖς ἡμᾶς τῶν τοιούτων κακῶν ἀνέπλησεν ἐκ εὐαγῶν ὁ κύων ῥημάτων, τὸ ἄριστον τὸ θεῶν ὀνομάσας ὡς μὴ ποτε ὠφέλε μὴτ' ἐκεῖν εἰπεῖν, μὴτε ἡμεῖς ἀκῆσαι δεῦρο πειραθῶμεν αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν διδάξαι πρῶτον μὲν ὅτι τῶ κωὶ λόγος μᾶλλον ἢ μύθος προσήκει γράφειν.*

B *εἴτα ὁποῖας, καὶ τίνας χρὴ ποιῆσθαι τὰς ὑποθέσεις τῶ μύθων· εἰ τις ἄρα καὶ φιλοσοφία προσδεῖται τῶ μυθογραφίας. ἐπὶ πᾶσι ὅτι ὑπὲρ τῶ πρὸς τῆς θεῆς εὐλαβείας ὀλίγα διαλέξομαι τῶτο γὰρ μοι καὶ τῶ εἰς ὑμᾶς παρόδῳ γέγονεν αἴτιον, καὶ περ ἐκ ὄντι συγγραφικῶ, καὶ τὸ ἐν τῶ πλήθῳ λέγειν, ὥσπερ ἄλλο τι τῶ ἐπαχθῶν καὶ σοφιστικῶν, τῶ ἐμπροσθεν χρόνον παρατησαμένῳ. μικρὰ δὲ ὑπὲρ τῶ μύθου καθάπερ τινὰ γενεαλογίαν, ἴσως ἐκ ἀνάρμοστον ἐμοίτε φάναί, ὑμῖν τε ἀκῆσαι.*

C *Τὴν μὲν ἐν ἀρχῇν ὀπόθεν εὐρέθη, καὶ ὅσις ὁ πρῶτος ἐπιχειρήσας τὸ ψεῦδος πιθανῶς συνθεῖναι πρὸς ὠφέλειαν, ἢ ψυχαγωγίαν τῶν ἀκρωμένων, ἢ μᾶλλον εὐροί τις ἀν, ἢ εἰ τις ἐπιχειρήσειε τῶ πρῶτον σπαρέντα, ἢ χρεμψάμενον ἀναζητεῖν. εἰ δὲ, ὥσπερ ἡμεῖς ἐν Θράκη καὶ Θετταλία τοῖς ἔσται δὲ τὰ κενεότερα τῶν ὀπλων ἐν Ἰνδία, καὶ Κρήτη, καὶ Καρία, τῶ φύσῃ τῶ χώρας ἀκολοθῆντων οἶμαί τῶν ἐπιτηδευμάτων. ἔτω τις ὑπολαμβάνῃ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων, ἐν οἷς ἕκαστα τιμᾶται, μάλιστα παρὰ τῶν ἀπλά καὶ πρῶτον εὐρηθῆσαι τῶν ἀγελαίων εἴκειν ἀνθρώπων εἶναι τότε ἐξ ἀρχῆς ὁ μῦθος εὐρεμα· καὶ διαμέ-*

νει ἐξ ἐκείνης μέχρι καὶ νῦν παρ' αὐ-
 τοῖς πολίτευόμενον· ὡς περ ἄλλο τι
 τῶν ἀκροαμάτων, αὐλός, καὶ κιθά-
 ρα, τέρψεως ἕνεκα, καὶ ψυχαγωγί-
 ας. ὡς περ ἢ ὄρνιθες ἰπλασθαι, καὶ
 νεῖν ἰχθύες, αἵ τε ἑλάφοι θεῖν ἐπειδὴ
 πεφύκασιν, εἶδεν τῶν διδασκῶν προση-
 δέοντα· καὶ δὴ σὴ τις, καὶ καθεύξῃ,
 πειρᾶται ὁμῶς χρῆσθαι τέτοις τοῖς
 μοεῖαις, πρὸς ἀσύνειδεν αὐλοῖς πε-
 φυκόσι ταυτὶ τὰ ζῶα ἕτως οἶμαι, καὶ
 τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ὅσον ἄλλο τι
 τὴν ψυχὴν ἔχον, ἢ λόγον καὶ ἐπισή-
 μην ὡς περ ἐγκαθευγμένην· ὃ δὴ καὶ
 λέγουσιν οἱ σοφοὶ δύναμιν ἐπὶ τὸ μαν-
 θάνειν τι, καὶ ζηεῖν, καὶ πολυπραγ-
 μονεῖν, ὡς πρὸς οἰκειότατον ἑαυτῷ τῶν
 ἔργων, τρέπελαι. Καὶ ὅτῳ μὲν εὐμε-
 νῆς θεὸς ταχέως ἔλυσε τὰ δεσμά, καὶ
 τὴν δυνάμιν εἰς ἐνέργειαν ἤγαγε, τῶ-
 τῳ πάρεσιν εὐθύς ἐπισήμη τοῖς δε-
 δεμένοις δὲ ἔτι, καθὰ περ οἶμαι
 * * * εἰδῶλ * * * ἀντὶ τῶν θεῶν λέ-
 γεται παραναπαύσαθαι * * * τέ-
 τηκε δόξα· γίνεσθαι ἢ ἐντεῦθεν αὐτῶν
 τὰ ὑπ * * * ταυτὶ, τῆς ἀληθῆς
 ἐπισήμης ὅσον εἰδῶλα ἄτλα, καὶ σκιαῖ
 * * * πρὸ τῆς τῶν ἀληθῶν ἐπισή-
 μης, τὰ ψευδῆ, καὶ διδάσκουσι γε μά-
 λα προθύμως καὶ μανθάνουσιν ὡς
 περ οἶμαι χερσὶν ἢ καὶ θαυμασόν.
 Εἰδὲ ὅλως χρῆ τι καὶ ὑπὲρ τῶν μύ-
 θων τὸ πρῶτον πλασάντων ἀπολο-
 γήσαθαι· δοκεῖσί μοι ταῖς τῶν παι-
 δῶν ψυχαῖς, ὡς περ αἱ τίτθαι πρὸς
 τὰς ὀδοντοφυῖας κνησιῶσιν αὐλοῖς, σκύ-
 τινά ἄτλα προσαρτᾶν τῶν χερσῶν· ἵ-
 να αὐτὸ παραμυθήσωνται τὸ πάθος·
 ἕτω δὲ καὶ ἕτοι τῶν ψυχαιῶν πλερο-
 φυεῖν, καὶ ποθεῖν πλέον εἶδέναι ἢ, δι-
 δάσκουσαι ἢ ἔπω τὰ ληθῆ δυνάμενα,
 ταῦτα ἐποχετεύειν ὡς περ ἄρδοντες ἄ-
 ρεραν διψῶσαν ἵνα δῆοίμα· ἔγαρα γα-
 λισμὸν αὐτῶν, καὶ τὴν ὀδύνην παραμυ-
 θήσωνται.

"Voss.
 αὐτῶν
 τὸν γαρ
 γαλ.

A fabulas, quorum etiamnum in usu ac con-
 suetudine versantur: quemadmodum reli-
 qua omnia instrumenta quibus canitur,
 velut tibia & cithara, voluptati & oblecta-
 tioni servantur. Ut autem aves, quoniam
 ad volatum factæ sunt, & pisces ad nata-
 tum, ad cursum itidem cervi, nullius ad ea
 magisterium requirunt: ac tametsi ab ali-
 quo constringantur vel carcere claudantur,
 nihilominus eorum, ad quæ nata se esse
 sentiunt, officiorum membris uti propriis
 conantur; sic, opinor, genus humanum,
 cum ejus anima nihil sit aliud, quam ratio
 vel scientia inclusa quodammodo, (quam
 quidem vim ac facultatem sapientes nomi-
 nant) ad discendum, & inquirendum, ac
 pervestigandum, tanquam naturæ suæ con-
 sentaneam maxime functionem, sese con-
 vertit. Ac quicumque benevolum & ami-
 cum nactus est Deum, qui vincula ista ce-
 leriter abrumpat, & insitam facultatem ad
 actionem perducatur; huic vero statim scien-
 tia suppetit. At iis, qui adhuc vinculis te-
 nentur, perinde atque ille, opinor, qui pri-
 mus coram Idolo, tanquam Deo, fertur re-
 quiescisse, quale nempe peperit opinio. Inde
 enim fit, ut quæ ita sub adspæctum ejus ca-
 dunt, veræ scientiæ idola & umbræ quidem
 sint, ac præ verarum scientiæ rerum falsa
 demum, quæ promte docent ac discunt;
 tanquam aliquid, opinor, bonum & ad-
 miratione dignum. Quod si quid omni-
 no ad eos, qui primi fabulas finxerunt, ex-
 cusandos dicere oportet; videntur illi par-
 vulorum id animis fecisse, quod matres,
 cum primum dentes emittunt, iisdem faci-
 unt; quæ scortea quædam eorum manibus
 illigant, quibus dolorem leniant: sic
 illi videlicet in animulam, cum prodire
 pennæ cœperint, amplius aliquid scire cu-
 pientem, sed ad discendam veritatem nec-
 dum satis idoneam, ista derivant; sic tan-
 quam sitibundam arvom irrigent, quo pru-
 ritum illorum, ac dolorem mitigent.

Ac

Ac cum procesisset inventum, & apud A
 Græcos florere cœpisset, indidem Poëta
 quem vocant apologum expresse-
 runt: qui in eo differt a fabula, quod virorum non
 puerorum gratia componatur; neque vo-
 luptatem solam, sed adhortationem quo-
 que contineat. Hoc enim propositum ha-
 bet, ut occulte dissimulando cohortetur
 ac doceat, quando is, qui dicit, palam ve-
 retur eloqui, ne in auditorum offensionem
 incidat. Sic Hesiodus genus illud tractasse
 videtur: tum qui Hesiodum secutus est Ar-
 chilochus, velut condimento quodam poë-
 sin suam temperans, raro fabulas adhibu-
 it: cum hoc, uti opinor, animadverteret,
 argumentum illud, quod susceperat, ejus-
 modi oblectamenta poscere; sed una ta-
 men probe sciret, eandem poësin, segre-
 gatis ab ea fabulis, meram esse versifica-
 tionem. Nam, ut ita dicam, seipsa quo-
 dammodo privatur, neque amplius curpo-
 esis appelletur, ei relinquatur. Hoc igitur
 ille non ignorans ista de Musa poëtica con-
 dimenta collegit, atque in eum finem ap-
 posuit, ut ne Sillorum scriptor quispiam,
 verum poëta censeretur. Porro fabula-
 rum Homerus, vel Thucydides, vel Plato,
 vel quemcunque demum appellare mavis,
 Æsopus extitit e Samo non fortunæ con-
 ditione magis, quam ingenio servus: non
 ille quidem insipiens, neque *sua natura in-
 fectus vir*. Nam cui lex libertatem ade-
 merat, huic consentaneum erat *scripto con-
 signata consilia eaque voluptate ac lepore
 condita proponere*. Quemadmodum e
 D
 medicis ingenui quique opportuna præ-
 scribunt; sin quispiam una sit conditione
 servus, & professione medicus, non me-
 diocriter laborat, dum eodem tempore
 hero suo adulari, mederiq; cogitur. Quam-
 obrem si Canis noster ea servitute cense-
 tur, dicat ac scribat, & omnes fabularum
 hanc illi licentiam concedant; sin liberum
 se esse profiteretur unum, quorsum fabulis

Τῶ δὲ τοιαύτῃ προβαίνοντι, καὶ
 παρὰ τοῖς Ἕλλησι εὐδοκίμοι ὄντι,
 ἔλκυσαν ἐνλευθεν δὲ ποιητὰ τὸ ἀίον,
 ὅς τῶ μύθῳ διαφέρει τῶ μὴ πρὸς πᾶ-
 δας, ἀλλὰ πρὸς ἀνδρας πεποιθῆσθαι,
 καὶ μὴ πρὸς ψυχαγωγίαν μόνον, ἀλλ-
 λα καὶ παραίμεσιν ἔχειν τινα. Βέλε-
 ται ἢ ἐπιήρυπτόμενοι παρανεῖν τε,
 καὶ διδάσκειν, ὅταν ὁ λέγων τὸ φα-
 νερώς εἰπεῖν εὐλαβῆται, τὴν παρὰ
 τῶν ἀκρόντων ὑφορώμενοι ἀπέ-
 χθειαν. Οὕτω τοι καὶ Ἡσίοδος ἀπὸ ἔργου καὶ ἡμ. 203.
 Φαίνεται πεποικηώς· ὁ δὲ μὴ τῶτον
 Ἀρχίλοχος, ὡς περ ἠδυσμάτι περὶ ἐπαδῶν 8688
 ἴθεις τῇ ποιήσει, μύθῳ ὀλιγάκις ἐ-
 χρήσατο, ὁρῶν, ὡς εἰκός, τὴν μὲν ὑπό-
 θεσιν, ἢν μελήσῃ, τῆς τοιαύτης ψυχα-
 γωγίας ἐνδεῶς ἔχουσιν· σαφῶς δὲ
 ἐγνωκώς ὅτι σερομένη μύθῳ ποιήσις
ἐποποιία μόνον ἐστὶ· ἐσέρηται δὲ, ὡς ἂν
 εἴποι τις, εἰ αὐτῆς. ἔ ἢ ἐτι λείπειται
 ποιήσις· ἠδυσμάτα ταῦτα παρὰ τῆ
 ποιητικῆς μέσης ἐδρέψατο καὶ παρέ-
 θηκέ γε αὐτὸς τῶν χάριν, ὅπως μὴ
 C
 σιλλογράφῳ τις, ἀλλὰ ποιητῆς νομι-
 θεῖται. Ὅ ἢ δὴ τῶν μύθων Ὀμηροῦ ἢ
 Θεκυδίδου ἢ Πλάτωνος ἢ ὅ, τι βέλει
 καλεῖν αὐτὸν, Αἰσωποῦ ἢ ὁ Σάμι-
 ος δὲ ἄλλῳ, ἔ τὴν τύχην μάλλον, ἢ τὴν
 προαίρεσιν· ἐν ἄφρων μὲν ἔδέ κατ'
 αὐτὸν * * * ἀνήρ. ὡ ἢ ὁ νόμος ἔ με-
 Τεδίδος παρρησίας, τῶν προσήκον ἢν
 τὰς συμβελάς, καὶ πεποικιλμένας
 ἠδονῆ καὶ χάριτι παραφέρειν ὡς περ,
 οἶμαι, τῆ ἰατρῶν οἱ μὲν ἐλεύθεροι, τὸ
 D
 δέον ἐπιλάττωσιν· εἰ δὲ ἅμα τις οἰκέ-
 της γένηται τὴν τύχην, ἢ τὴν τέχνην
 ἰατρῶν, πράγματα ἔχει, κολακεύειν
 ἅμα, καὶ θεραπεύειν τὴ δεσπότην ἀ-
 ναγκαζόμενοι. Εἰ μὲν ἐν καὶ τῶ κυ-
 νὶ προσήκει ταύτης τῆς δελίας· λε-
 γέτω, γραφέτω, παραχωρεῖτω τῆ
 μυθολογίας αὐτῶ πᾶς ὅσις ἐν· εἰ δὲ
 μόνον εἶναι φησὶν ἐλεύθεροι ἐπὶ τί
 χρήσε-

χρήσεται τοῖς μύθοις, ἔκ οἶδα. πότερον ἵνα τὸ πικρὸν ἢ δάκνον τῆς συμβουλῆς ἡδονῇ καὶ χάριτι κερδάσας, ἀμα τε ὀνήση καὶ ἀποφύγη τὸ πρῶτον λαβεῖν τι παρὰ τῶν ὀνησαμένων κακόν; ἀλλὰ τὸ ἐσι λῖαν δαλοπρεπές. Ἄλλ' ἀμεινον αἴτις διδαχθεῖν μὴ τὰ πράγματα ἀκῶν ἀλλὰ, μηδὲ τὰ ἐπ' ἀλοῖς ὀνόματα, καὶ τὸ Κωμικὸν τὴν σκάφην σκάφην λέγοντα. ἀλλ' ἀντὶ τῶ μὲν δεῖν, τὸ Φαέθοντα δεῖν ὀνομάσασθαι τὸ δὲ, χρáινειν ἑαυτοῦ εὐαγῶς τὴν ἐπωνυμίαν τῆ βασιλείας Ἡλίου. Τίς δὲ ὁ Πάν, καὶ τίς ὁ Ζεὺς, τὸ χαμαὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων ἄξιός καλεῖσθαι, ἢ ἐκείθεν ἐπ' ἀλλῆς μεταβῶμεν ἡμῶν τὰς διανοίας; καὶ τοὶ εἰ καὶ τῶ οἶόν τε ἦν, ἀμεινον ἦν ἀλλῆς ὀνομάσασθαι τῶ ἀνθρώπων. ἢ ἢ ἔχ' ἔτω κρείττον ἦν εἰπεῖν ἀνθρωπικὰ θεμένων ὀνόματα; μάλλον δὲ εἰ θεμένων ἦεν ἢ ὅσα περ ἡμῶν οἱ γονεῖς ἔθεντο. Ἄλλ' εἰ μὴ τε μαθεῖν ἐστὶ βραδύον διὰ τῶ πλάσμα. ἢ, μὴτε τῶ κυνικῶ πρέπον πλάττειν τὰ τοιαῦτα. τῶ χάριν ἔκ ἐφεισάμεθα τῶ πολυτελεῖς ἀναλώματ' ἢ πρὸς δὲ δὴ, ἢ ἐφθείραμεν τὸ χρόνον, πλάττοντες καὶ συντιθέντες μυθία, εἶτα λογογραφῶντες, καὶ ἐκμανθάνοντες;

Ἄλλ' ἴσως ὁ μὲν λόγ' ἔφησιν δεῖν ἀντὶ τῶ ἀληθῶν, καὶ μὴ πεπλασμένων τὰ ψευδῆ, καὶ πεπλασμένα παρὰ τῶ κωδός, ὃ μόνω τὸ ἐλευθερίας μέτεσι, ἐν τοῖς κοινοῖς ἀδεσθαι συλλόγοις ἢ συνθήσει δὲ αὐτῶ γεγόνεν, ἀπὸ Διογένους ἀρξάμενη ἢ Κρατήτῃ, ἄχρι τῶ ἐφεξῆς. εἰδὲν εἰδαμῶ παράδειγμα τοῖστων εὐρήσεις ἐκείνο ἢ ἀφίημι τέως. ὅτι τῶ κυνικῶ τὸ νόμισμα παραχαράττοντι τῶ συνθήσει προσέχειν εἰδαμῶς προσήκει. τῶ λόγῳ δὲ αὐτῶ μόνω. ἢ τὸ ποιητέον εὐρί-

A opus habeat, non video. An ut consilii mordacem austeritatem voluptate diluens & gratia, una & prodesse possit, & ne mali aliquid ab hero sibi consciscat, ipse provideat? Atqui nimis servile istud est. At enim melius doceri poterit aliquis, si non res ipsas & earum proprias appellationes audiat, neque, ut Comicus, scapham scapham vocemus. Quare pro homine certo Phaëthon nominandus est. Verum nihil hoc aliud est, quam regis Solis appellationem profana usurpatione polluere. Quis est enim abjectorum humi mortalium, qui Pan aut Juppiter dici mereatur, ut illinc cogitationes nostras ad hosce transferamus? Quanquam si id omnino fieri posset, homines appellare ipsos magis expediret. Numquid enim sic loqui præstaret, ut hominum propria vocabula iis imponerentur? Imo ne imponerentur quidem. Hæc enim ipsa sufficerent, quæ a parentibus imposita sunt. Quocirca si neque per fabulas facile discimus; nec e Cynica professione est ista confingere; cur non pretiosissimum impendium lucri facimus? imo vero in comminiscendis contexendisque fabellis istis, ac scriptione postmodum explicandis, & memoriæ mandandis, tempus infumimus?

At enim ipsi rationi fortasse minus congruit, ut a Cane, qui solus libertate præditus est, pro veris minimeque fictis, falsa & commentitia media hominum in frequentia concinantur; tamen id consuetudine receptum est, quæ a Diogene & Cratete cœpta pervasit ad posteros. Verum nullum istiusmodi reperies exemplum. Ut illud interim omittam, Cynico nummorum veluti falsario non convenire, ut consuetudine ipsa, sed sola ratione ducatur; tum ut quid agendum sit per sese videat ipse, non extrinse-

ὅτι γὰρ ἰού Voff.
Hornkel p. 33 ὀνησαμέ-
vs

extrinsecus addiscat. Quod si illud oppo-
natur: Antisthenem Socraticum, ut & Xe-
nophontem, quædam per fabulas explica-
re; non te in errorem istud inducat. Nam
paulo post de eo *apud te* verba faciemus.
Nunc te vero per Musas obsecro, mihi ut
hoc de Cynico fateare: num ista tandem
desperatio sit quædam, ac vitæ genus ne-
quaquam homine dignum, sed animæ feri-
na quædam affectio, nihil usquam hone-
stum, probum, vel bonum esse ducentis?
Hæc enim de illo suspicandi multis occasi-
onem præbet Oenomaus. Ac si tibi curæ
aliquando fuit ista percurrere, quam vere
hoc a me dicatur agnosces ex ipsis Canis
illius sermonibus, & eo libro, quem ad-
versus oracula scripsit, tum ex omnibus, ut
uno verbo dicam, editis ab illo monumen-
tis. Quæ cum ita sint; ut & omnis erga
Deos religio tollatur; & humana pru-
dentia contemnatur; ac non solum lex
illa, quæ ab honesto justoque nomen
est sortita, proculcetur; sed ex insuper o-
mnes, quæ a Diis immortalibus animis
nostris inscriptæ sunt, per quas omnibus
sine magistro persuasum est, numen ali-
quod esse divinum, ad quod intuemur ac
contendimus, & erga illud ita compara-
mur, ut ad lumen ea quæ videndi faculta-
te sunt prædita. Præter hanc vero, si se-
cunda lex illa pellatur, quæ est natura sua
sacra atque divina, & alienis penitus absti-
nere præcipit; ac neque verbis, neque fa-
ctis, neque in occultis ipsis actionibus ani-
mæ perturbari illa patitur; duxque præte-
rea nobis est ad perfectam absolutamque ju-
stitiam: nonne qui hanc extorquere velit,
dignum præcipitio ac voragine scelus ad-
mittit? qui autem ista collaudent, nonne
tanquam venenarii, nequaquam thyrsis ap-
petendi ejiciendique sunt, (nam hæc pœ-
na criminibus illorum levior est) sed la-
pidibus obruendi, funditusque perdendi?
Quid enim, per Deos, a latronibus dif-
ferunt, qui aut solitudines obsident, aut ad

σκειν οἶκοθεν, ἀλλ' ἔμμανθάνειν ἔξωθεν.
Ἐὶ δ' Ἀντιοθένης ὁ Σωκρατικός, ὡς-
περ ὁ Ξενοφῶν, ἔνια διὰ τῶν μύθων ἀ-
πήγγελλε, τὸτό σε ἔξαπατάτω. καὶ Deest μὴ
ἢ μικρὸν ὑπερὸν ὑπὲρ τούτου σοὶ διη-
γήσομαι. νῦν δὲ ἐκείνο μοι πρὸς τῶν
Μισθῶν Φρόσον ὑπὲρ τῶν κυλισμῶν πό-
τερον ἀπόνοιά τίς ἐστίν, καὶ βίβη ἐν ἀν-
θρώπινος, ἀλλὰ θηριώδους ψυχῆς διά-
θεσις, εἴη καλὸν, εἴη σαυδαῖον, εἴδὲ
ἀγαθὸν νομίζεσθαι; δοῖη γὰρ ἀνὴρ ὑπολα-
βεῖν πολλοῖς περὶ αὐτῶν ταῦτα Οἰό-
μα. εἰ τί σοι τῶν ταῦτα γὰρ ἐπελ-
θεῖν ἐμέλησε, ἐπιγνώση σαφῶς ἐν τῇ
τῶν κυλῶν ἀποφάνια, καὶ τῶν κῆ τῶν χρη-
σηίων, καὶ πᾶσι ἀπλῶς οἷς ἔγραψεν
ὁ ἀνὴρ. Τοῖς τῶν ὄντων τῶν πραγμά-
των, ὡς ἀνηρηδοί μὲν ἀπασαν τὴν
πρὸς τὰς θεὰς εὐλάβειαν ἠτιμάσθαι
δὲ πᾶσαν ἀνθρώπινην φρόνησιν νόμον
δὲ μὴ τὸ ὁμῶν μόνον τῶν καλῶν καὶ δικαίων
πεπαλιῆσθαι μόνον. ἀλλὰ καὶ τὰς ἐκ τῶν
θεῶν ἡμῖν ὡς περ ἐγγραφέντας ταῖς
ψυχαῖς, ὑφ' ὧν πάντες ἀδιδάκτως εἶ-
ναι θεῖόν τι πεπεῖσμεθα, καὶ πρὸς τὰς
ἀφορὰν, ἐπ' αὐτὸ τε οἶμα σπεύδειν. ἔ-
τω διατιθέμενοι τὰς ψυχὰς πρὸς αὐτὸ,
ὡς περ οἶμα πρὸς τὸ φῶς τὰ βλέποντα.
Πρὸς τούτω δὲ εἰ καὶ ὁ δεύτερος ἐξε-
λαύνοισ νόμος, ἱερὸς ὡν φύσει, καὶ
θεῶν, ὁ τῶν ἀλλοτρίων πάντη, καὶ
πάντως ἀπέχεσθαι κελεύων καὶ μήτε
ἐν λόγῳ, μήτε ἐν ἔργῳ, μήτε ἐν αὐταῖς
D ταῖς λανθανύσαις τῆς ψυχῆς ἐνεργεί-
ας ταῦτα ἐπιτρέπων συγχεῖν. ὡς περ
ἡμῖν καὶ τῆς τελειότητος ἐστὶν ἡγεμῶν
δικαιοσύνης. ἄρ' ἐστὶν βαρῆθρα τὸ
πρᾶγμα ἀξίον; ἄρ' ἔστι τὰ ταῦτα ἐπα-
νθῆντας, ὡς περ τὰς Φαρμακίους, ἐχρήν
ἔθυστολοις πολεμισμένους ἐλαύνεσθαι.
καρφοτέρω γὰρ ἐστὶ τῶν ἀδικημάτων
ἡ ζημία. λίθοις δὲ βαλλομένους ἀπο-
λώλενας; Διαφέρουσι γὰρ ἔστι τί, πρὸς
τῶν θεῶν, εἰπέ μοι τῶν ἐπ' ἐρημίας
D d λησε-

λησεύοντων, καὶ καλειληφότων τὰς
αὐτὰς ἐπὶ τῷ λυμάλνεοθαι τοῖς καλα-
πλέεσι. καλαφρονῶντες θανάτῃ Φα-
σι, ὡσπερ ἀνέκείνοις συνομαρτέσης
ταυλήσι τῆς ἀπονοίας; Φησὶ γὰρ ὁ καθ'
ὑμᾶς μὲν ποιητῆς καὶ μυθολόγος· ὡς δὲ
ὁ Πύθιος λησαῖς χρωμένοις ἀνεῖλεν,
ἥρωας, καὶ δαίμων, ὑπὲρ τῶν ληϊζομένων τὴν
θάλατταν.

Odyf. r.
v. 73.

Οἶά τε ληϊστῆρες ὑπεῖρ ἄλλα, τοί γ'
ἀλόωνται

Ψυχὰς παρθέμενοι.

Τί ἔν' ἐτι ἕτερον ζητεῖς ὑπὲρ τῆς ἀπονοί-
ας τῶν λησῶν μάρτυρα; πλὴν εἰ μὴ
καὶ ἀνδρειότερος ἀν' εἴποι τις τῶν τοι-
ῶν κωῶν ἐκείνης τῆς λησῆς· ἰτα-
μωτέρως δὲ τῶν λησῶν ἐκείνων τῆς κύ-
νας τριχσί. οἱ μὲν γὰρ στωιδότες αὐ-
τοῖς ἔτω μοχθηρὸν τὸ βίον, καὶ μᾶλλον
διὰ τὸ τῆς θανάτῃ δέσθαι, ἢ τὴν ἀε-
σχίωσιν, τὰς ἐρημίας προβάλλοντα. οἱ
δ' ἀναπατῶσιν ἐν τῷ μέσῳ· τὰ κοινὰ
νόμιμα συγχέοντες, ἔχι τῶν κρείττονα
καὶ καθαρωτέραν ἀλλὰ τῶν χειρόνα καὶ
βδελυρωτέραν ἐπεισάγειν πολίλειαν,
αἰδημονέεσσι νῦν οἱ πολλοὶ τῶν
γεγόνασιν ἰκανῶς. ἴσως τινὲς αὐτῶν
ἰταμευσάμενοι τὰ πρῶτα.

Τὰς ἀναφερομένας δὲ εἰς τὴν Διογέ-
νη τραγωδίας, ἕσας μὲν καὶ ὁμολο-
γουμένας, Κυνικῶν τινῶν συγ-
γράμματα· ἀμφισβητούμενας δὲ κα-
τὰ τῆς μόνον, εἴτε τῆς διδασκάλου τῆς
Διογένους εἰσὶ, εἴτε τῆς μαθητῆς Φιλί-
του, τίς ἐπελθὼν βδελύξαιτ, καὶ νο-
μίσαιτ ὑπερβολὴν ἀρρητολογίας ἕδὲ
ταῖς ἕτεροις ἀπολελεῖσθαι. Ταῖς
Οἰνομάχου δὲ ἐντυχῶν· ἔγραψε γὰρ καὶ
τραγωδίας τοῖς λόγοις τοῖς ἑαυτῶν
παραπλησίας, ἀρρητῶν ἀρρητότερας, καὶ
κακῶν πέρας, καὶ οὔτε ὅ, τι Φῶν περὶ
αὐτῶν ἀξίως ἔχω· καὶ τὰ Μα-
γνητῶν κακὰ· καὶ τὸ Τερμέριον· καὶ

A navigantium perniciem per litora grassan-
tur? qui mortis quidem contemptores se ef-
se dicunt; quasi non eadem illos despera-
tio comitetur? Quo illud Poetae, ut qui-
dem appellatis, & fabulosi scriptoris; ut au-
tem praedonibus interrogantibus Pythius
Apollo respondit, herois ac Daemonis, de
piratis carmen pertinet:

*Tanquam latrones, super mare qui va-
gantur*

B Animas exponentes.

Quid igitur alterum de ista praedonum de-
speratione testem miramur? Ac mihi qui-
dem ejusmodi Canibus videntur fortiores
illi latrones; latronibus vero improbiore
isti Canes imprudentioresque judicandi. E-
tenim illi ex hujus perditae vitae conscien-
tia, non minus propter verecundiam, quam
ob mortis ac supplicii metum, solitudines
captant. Hi vero communia naturae jura
miscentes, palam & in omnium oculis obam-
bulant; non audaciores eo facti, quod me-
lius ac purius, sed quod pejus ac detestabi-
lius vitae institutum invexerint. Sane
plerique nunc illorum haud paulo vere-
cundiores extiterunt, cum procaces ac pe-
tulantes antea fuissent.

Tragedias quidem illas, quae Diogeni
inscribuntur, quasque a Cynico aliquo pro-
fectas esse consentiunt omnes; licet incer-
tum sit, utrum a magistro ipso Diogene,
an ab ejus discipulo Philisto compositae
sint; eas, inquam, quisquis legerit, vehe-
mentius detestetur, nec ullum execrandor-
um flagitiorum genus ullis aliis relictum
illic arbitretur. Sed si Oenomai tragedias
idem ille legat, (tragedias enim & ipse
scripsit, caeterorum ejus librorum haud ab-
similes) flagitiorum omnium atrocitatem
vincere, quae in illis continentur, agnoscat,
& ultra modum malorum usitatum excur-
rere: adeo ut quid de illis pro merito di-
cam non habeam; quamvis vel Magnetum
mala, vel Termerium, quod vocant, no-
minem;

minem; vel tragediam omnem cum Saty-
ro, & Comcedia, Mimoque ad illas ac-
commodem. Ita genus omne turpitu-
dinis ac desperationis, ad stuporem usque,
ab autore conquistum in illis & illigatum
videtur. Jam vero si quis ex iis nobis
Cynicam sectam, cujusmodi sit, ostentare
velit, cum Diis ipsis maledicens, tum om-
nes allatrans; quod initio dicebam; abe-
at is tandem & valeat, & quocumque ter-
rarum libuerit hinc faceffat. Sin, quod A-
pollo Diogeni faciendum esse respondit, B
nummum adulterans, ad illud, quod editum
prius a Deo fuerat, consilium sese con-
vertat, *Nosce teipsum*: quod re ipsa atque
factis expressisse Diogenes & Crates viden-
tur; hoc vero cum imperatoriae artis, tum
Philosophiae studioso viro inprimis optan-
dum & asciscendum esse judico. Ecquid
porro Deus responso illo significarit, pos-
sumus dicere? Nimirum contemnendam
vulgi opinionem docuit; ac nomisma, non
veritatem ipsam, esse falsandum. Alte-
rum vero dictum, *Nosce teipsum*, quonam
referemus? num ad nomisma? an veritatis
in illo caput ac summam contineri putabi-
mus; & quod ea sententia complectitur,
quae seipsum nosse jubet, id ipsum esse, quo
nomisma falsari jubetur? Sicut enim qui in
opinionem posita penitus aspernatus, verita-
tem ad ipsam pervenit, non ex opinione,
sed ex rei veritate, quae ad se pertinent æ-
stimabit; ita qui seipsum noverit, id quod
revera est accurate sciet, non quod esse
creditur. Num igitur Pythius Apollo ve-
rus non est, idque certissime Diogenes
sibi persuaserat? qui cum illi obtemperaf-
set, pro exule, non Persarum rege major
extitit; sed, ut fama est, apud eum, qui
Persarum imperium evertit, & Herculis fa-
cta æmulabatur, Achillemque superare
ipsum studebat, in admiratione fuit. Hic
itaque Diogenes quemadmodum erga
Deos hominesque fuerit affectus, non

A κὰν πᾶσαν ἀπλῶς ἀλλοῖς ἐπιφθέγγωμαι τὴν τραγωδίαν, μὲν τῶ Σατύρω, καὶ τῆς Κωμωδίας, καὶ τῶ Μίμηθῳ πᾶσα μὲν αἰσχροῦτης, πᾶσα δ' ἀπόνοια, πρὸς ὑπερβολὴν " ἐν ἐκείνοις " *voss. ep*
τῶ ἀνδρὶ πεφιλοτέχνηται. Καὶ εἰ μὲν ἐκ τῶν τῶν ἀξιοῖ τ' κωμισμὸν ὁποῖός τις ἐστὶν ἡμῖν ἐπιδείξαι, βλασφημῶν τὰς θεοὺς, ὑλακτῶν πρὸς ἀπαντας ὅπερ ἔφην ἀρχόμενος ἴτω χαίρετω γῆν πρὸ γῆς ὅποι βέλοισι. εἰ δ' *Anthyl. Prometh, 682. Arist. Ethic. 235.*
B ὅπερ ὁ θεὸς ἔφη Διογένη, τὸ νόμισμα παραχαράξας ἐπὶ τὴν πρὸ ταύτης εἰρημένην ὑπὸ τῶ θεῶ συμβεβλην τρέποις, τὸ γνῶθι σαυτὸν ὅπερ ζηλώσαντες ἐπὶ τῶν ἔργων Διογένης καὶ Κράτης φαίνονται τῶ ἤδη τῶ παντὸς ἀξίον ἔγωγε φαίνῃ ἄν ἀνδρὶ καὶ στρατηγῆν, καὶ φιλοσοφεῖν ἐθέλουσι. Τί ὃ εἶπεν ὁ θεὸς ἄρ' ἴσμεν; ὅτι τῆς τῶν πολλῶν αὐτῆ δόξης ἐπέταξεν ὑπερορᾶν, καὶ παραχαράττειν τὴν ἀλήθειαν, ἀλλὰ τὸ νόμισμα. Τὸ δὲ, γνῶθι σαυτὸν, ἐν πολέῳ θησόμεθα μοῖρα; πότερον ἐν τῆ τῶ νομισμᾶ; ἢ ἔτάγε αὐτὸ τῆς ἀληθείας εἶναι κεφάλαιον θήσομεν, καὶ τρέπον εἰρησάει τὸ παραχάραξον τὸ νόμισμα, διὰ τῶ γνῶθι σαυτὸν ἀποφάσεως ὡπερ γὰ ὁ τᾶ νομιζόμενα παντάπασιν ἀτιμάσας, ἐπ' αὐτὴν ὃ ἡμῶν τὴν ἀλήθειαν, εἴθ' ὑπὲρ ἑαυτῶ τοῖς νομιζομένοις, ἀλλὰ τοῖς ὄντως ἴσσι θήσεται. ἔτως οἶμαι καὶ ὁ *107*
D γνῆς ἑαυτὸν, ὅπερ ἐστὶν ἀκριβῶς εἰσεταί, καὶ ἔχ' ὅπερ νομίζεταί. Πότερον ἐν ἔχ' ὁ Πύθι αὐτῆς τῆ ἐστὶ θεός, καὶ Διογένης τῶ ἐπέπεισο σαφῶς; ὅσε αὐτῶ πειθεῖς ἀντὶ Φυγάδ' ἀπεδείχθη εἰ τῶ Περσῶν βασιλέως μείζων ἀλλ', ὡς Φῆμη παρέδωκεν, αὐτῶ τῶ κατὰλύσαντι τὸ Περσῶν κράτ', καὶ ταῖς Ἡρακλέ' ἀμιλλωμένῳ πρᾶξεσι, ὑπερβάλλεσθαι δὲ τ' Ἀχιλλῆα φιλοτιμωμένῳ, ζηλώσις. Οὐτ' ἐν ὁ Διογένης ὁποῖός τις ἦν, τὰ πρὸς τοὺς *108*
Dd ij θεοὺς,

θεός, καὶ τὰ πρὸς ἀνθρώπους, μὴ διὰ τῶν Οἰνομάχ λόγων, μηδὲ τῶν Φιλίστρα τραγωδιῶν, ἀλλ' ἐπιγράψας τὸ Διογένης ὄνομα, τὴν θεΐαν πολλά ποτε κατεψεύσατο κεφαλῆς, ἀλλὰ δι' ὧν ἔδρασαν ἔργων ὁποῖός τις ἦν γνωρίζεσθαι.

Ἦλθεν εἰς Ὀλυμπίαν ἐπὶ τί πρὸς Διός; ἵνα τὴν ἀγωνιστὰς θεάσῃται; τί δέ; ἔχι δ' ἢ καὶ Ἰσθμίοις τὴν ἀγῶν, καὶ Παναθηναίοις θεάσασθαι δίχα πρᾶγμα τῶν οἴων τε ἦν; ἀλλὰ ἐθέλων ἐκεῖ τοῖς κρατίστοις συγγενέσθαι τῶν Ἑλλήνων; ἔστι γὰρ Ἰσθμόνδε ἐφοίτων; ἔστι ἂν ἔν εὐροῖς ἄλλην αἰτίαν, ἢ τὴν εἰς τὸ θεῶν θεραπεΐαν. Εἰ δ' ἔστι ἐξεπλάγη τὴν κεραιῶν ἔδδ' ἐγὼ νῆ τὴν θεῶν πολλῶν πολλάνις πειραθεὶς διοσημεῶν, ἐξεπλάγη. ἀλλ' ὁμῶς ἔγω δή τι τὴν θεῶν πέφικα, καὶ Φιλῶ, καὶ σέβω, καὶ ἄζομαι, καὶ πάντ' ἀπλῶς τὰ τοιαῦτα πρὸς ἀγῶν πάσχω, ὅσα περ ἂν τις, καὶ οἷα πρὸς ἀγαθῶν δεσπότης, πρὸς διδασκάλους, πρὸς πατέρας, πρὸς κηδεμόνας, πρὸς πάντα ἀπλῶς τὰ τοιαῦτα ὡς ὀλίγος δεῖν, ὑπὸ τῶν σῶν ῥημάτων πρῶτον ἐξάνεστη. Τῶν μὲν ἔν ἔστι οἷδ' ὅτι τινὰ τρόπον ἐπελθόν, ἴσως σιωπᾶσθαι δεόν, ἐρρέθη. Διογένης δὲ καὶ πένης ὧν, καὶ χρημάτων ἐνδεής, εἰς Ὀλυμπίαν ἐβάδιζεν. Ἄλέξανδρον δὲ καὶ ἦκειν κέλευε παρ' ἐαυτὸν, εἰ ἔγω ὁ Δίων. ἔγω πρὸς ἐνὸς ἐαυτῷ μὲν φοιτᾶν ἐπὶ τὰ ἱερά τῶν θεῶν, τῷ βασιλικῷ τάττω δὲ τῶν κατ' ἐαυτὸν, ἐπὶ τὴν ἐαυτῷ σωσίαν, ἀδὲ πρὸς Ἀλέξανδρον γέγραφε, ἔστι βασιλικῆ παραθέσεις εἰσί; Οὐ μόνου δὲ ἐν τοῖς λόγοις ἦν Διογένης θεοσεβής; ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐν τοῖς ἔργοις. ἐλόμενον γὰρ αὐτὸν οἰκεῖν τὰς Ἀθήνας, ἐπειδὴ τὸ δαμόνιον εἰς τὴν Κόρινθον ἀπήγαγεν, ἀφῆκε ὑπὸ τῶν περιμένων, τὴν πό-

^a Voss.
δὲ ἦκειν

A ex Oenomai sermonibus, neque ex Philisti tragædiis, quibus Diogenis nomen inscribens, multa contra Deorum honorem mentitus est; sed ex ipsius factis par est cognoscere.

Olympiam is aliquando venit. Qua tandem de causa? An ut athletas spectaret? Quid igitur? nonne Isthmiis & Panathenæis sine magno negotio istos ipsos spectare poterat? At fortasse cum præstantissimis quibusque Græcorum illic versari cupiebat. B Atqui num & Isthmum illi non frequentabant? Quocirca nullam aliam profectio- nis illius causam reperies, nisi Dei cultum ac venerationem. Nam quod fulmen non expavisse dicitur; ne ipse quidem, multa id genus expertus signa, sum animo consternatus. Et nihilominus Deos ita perhorresco amo, veneror, ac revereor, & ut uno verbo dicam, eam omnem adversus illos affectionem animi sentio, quam erga optimos dominos, præceptores, patres, ac curatores, & id genus alia officiorum nomina, quispiam potest suscipere. Hinc parum abfuit, quin oratione tua commotus nuper assurgerem. Sed hoc nescio quo modo mihi in mentem venit eloqui, cum sileri fortasse consultius esset. Redeo ad Diogenem, qui & pauper, & pecuniæ indigens Olympiam ibat; Alexandrum tamen idem ad sese venire jubebat, si ea in C D re fides Dionis Prusæo habenda est. Ita sibi congruum esse putabat, Deorum templa frequentare: & Regi, summa per illud tempus majestate prædito, ad colloquium suum accedere. Quæ autem ad Alexandrum scripsit, nonne regni administrandi præcepta continent? Ac non in sermone tantum religiosus erga Deos fuit Diogenes, sed factis etiam ipsis. Cum enim Athenis habitare delegisset, & Corinthum a Deo migrare juberetur, liber ab emptore dimis-

sus, urbem illam deserendam minime esse statuit. Hoc enim firmissime persuasum habebat, Deos curam sui gerere: seque Corinthum non temere ac fortuito, sed ipsorum Deorum missu quodammodo venisse: cum urbem illam cerneret in majore, quam Athenas, luxu degere; ac severiori adeo & fortiori castigatore opus habere. Quid tum? Nonne Cratetis etiam Musica, & elegantia quaedam specimina, nec illa pauca, restant ejus, quam erga Deos habuit, pietatis ac religionis? Audi igitur haec a nobis, si non haec ab illis antea discere tibi per otium licuit:

Mnemosynes & Jovis Olympij in chyta proles

Musa Pierides, audite me precantem.

Pabulum meo aspiduum date ventri; & date citra

Servitutem; quae tennem constituit vitium.

Utilem porro amicis, non jucundum facite.

Pecunias vero nolo cogere in chytas; scarabaei felicitatem,

Formicaeque divitias, pecunias parans.

Sed justitiae particeps esse, & opes innoxias,

Tolerabiles, parabiles, pretiosas ad virtutem.

Eas nactus, Mercurium & Musas propitiabo castas

Non impendiis luxuriosis, sed virtutibus sanctis.

Videsne ut ille Deos celebrans, non, ut facis ipse, conviciis lacerans, iisdem supplicabat. Nam hecatombae nullae cum sanctitate comparandae sunt. Quam & egregius Eutipides praecclare ita cecinit:

Sanctitas veneranda Deorum, sanctitas.

Num hoc ignoras, quaecunque cum sanctitate Diis obtuleris, seu parva seu majora, tantidem apud illos haberi? remota vero

Α λιν ἔτι ὠήθη δὲν ἐκλιπεῖν. ἐπέπεισο δ' αὐτῶς τοῖς θεοῖς μέλειν· εἰς τε τὴν Κόρινθον ἔματην, ἔδὲ κατὰ τινα συνουχίαν, τρόπον δὲ τινα ὑπὸ τῶν θεῶν εἰσπεπέμφθαι· ὁρῶν τὴν πόλιν τρυφῶσαν τῶν Ἀθηναίων μᾶλλον, καὶ δεομένην μείζονος καὶ γενναιοτέρου σωφρονισμοῦ. Τί δὲ ἔχει, καὶ τῶ Κρατῆτι Μουσικὰ, καὶ χαρίεντα φέρεται πολλά δείγματα τῆς πρὸς τὰς θεὰς ὁσιότητός τε καὶ εὐλαβείας; ἀνε γὰρ αὐτὰ παρ' ἡμῶν, εἰσοι μὴ σχολὴ γέγονε μαθεῖν ἐξ ἐκείνων αὐτὰ.

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίας

ἀγλαὰ τέκνα

Μοῦσα Πιερίδες, κλυτὲ μοι εὐχομένη.

Χόρτον ἐμῆ συνεχῆ δότε γασέρι, καὶ δότε χωρὶς

Δουλοσύνης, ἣ δὴ λιτὸν ἔθηκε βίον.

Ἄφελιμον δ' Φίλοις, μὴ γλυκερόν τιθετε.

Χρήματα δ' ὅσα ἐθέλω συναγεῖν κλυτὰ, καθάρου ὄλβου

Μύρμηκος τ' ἄφενος χρήματα μακρομέν.

Ἀλλὰ δικαιοσύνης μελέχου, καὶ πλεῖστον ἄσινῃ

Εὐφορον, εὐκλήτορον τίμιον εἰς ἀρετήν.

Τῶν δὲ τυχῶν, Ἑρμῆν καὶ Μῆσας ἰλάσομαι ἀγνάς

Οὐ δαπάναις τρυφεραῖς, ἀλλ' ἀρεταῖς ὁσίαις.

ὁρᾷς ὅτι τὰς θεὰς εὐφημῶν, ἔχει δὲ ὡς σύβλασφημῶν, κατ' αὐτῶν ἠύχετο; πάντας γὰρ ἑκατόμβαι τ' ὁσίας εἰσὶν ἀνάξια. ἦν καὶ ὁ δαμόνι Εὐριπίδης ὁρθῶς ὑμνησεν εἰπὼν·

Ὅσια πότνια θεῶν ὁσία.

ἢ τῆτό σε λέληθεν, ὅτι πάντα καὶ τὰ μεγάλα καὶ μικρὰ μετὰ τ' ὁσίας τοῖς θεοῖς προσαγόμενα τὴν ἴσην ἔχει δυνάμιν

Idem p. 199 versus supra Orat. VI. fol. 199

supra ἀγνάς

Leg. ὅσα εἰσὶν Βακχ. 370.

δύαμι· ἐξερημένη δὲ τῆς ὀσίας, ἔχ
ἐκατόμβη, νῆ θεῶν, ἀλλὰ ἢ τῆ Ὀλυμ-
πιάδ· χιλιόμβη ἀνάλωμα μόνον ἐ-
στὶ, ἄλλο δὲ ἔδεν; ὅπερ οἶμαι διδάσκων
ὁ Κράτης αὐτός τε διὰ μόνης, ἧς εἶχεν,
ὀσίας τῶν θεῶν ἐτίμα σὺ εὐφημία-
κῆ τῶν ἄλλων ἐδίδασκε, μὴ τὰ θαυ-
νήματα τῆ ὀσίας, ἀλλὰ τὴν ὀσίαν ἐκεί-
νων προσημαίνεν ἐν ταῖς ἀγιστείαις. Τοιού-
τω δὲ τῷ ἀνδρὶ τῷδε γενομένῳ τὰ
πρὸς τῶν θεῶν, ἐκ ἀκροατήρια σι-
κροτέρῳ· ἔδ', ὡς περ οἱ σοφοὶ, δι' εἰκό-
νων καὶ μύθων τοῖς φίλοις συνεγίνετο.
λέγειται γὰρ ὑπὲρ Εὐριπίδου καλῶς·

Phoenissae 469

Ἀπλῆς ὁ μῦθος· ἀληθείας ἔφυ-
σκιαγραφίας γὰρ φησι τῆ ψευδῆ καὶ
ἀδίκου δεῖσθαι. Τίς ἐν ὁ τρόπος αὐ-
τοῖς τῆς σωσσίας ἐγένετο; τῶν λόγων
ἠγάγετε τὰ ἔργα· καὶ οἱ τὴν πένιαν τι-
μῶντες, αὐτοὶ πρῶτον ἐφάνοντο, καὶ
τῆ πατρῴων χρημάτων ὑπεριδόντες,
δι' τὴν αἰτυφίαν ἀσπασάμενοι, πρῶ-
τοι τὴν εὐτέλειαν ἤσκηον διὰ πάντων.
οἱ τὸ τραγικόν, καὶ σοβαρὸν ἐκ τῶν
ἀλλοτρίων ἐξαμροῦντες βίῳ, ἠκούον
αὐτοὶ πρῶτοι τὰς ἀγοράς, ἢ τὰ τῶν
θεῶν τεμένη. τῆ τρυφῆ δὲ καὶ πρὸ τῶν
ρήμάτων διὰ τῶν ἔργων ἐπολέμου,
ἔργοις ἐλέγχοντες, ἔ λόγῳ βοῶντες,
ὅτι τῷ Διὶ συμβασιλεύειν ἔξεσι, ἔδε-
νός ἢ σμικρῶν πάνυ δεόμενον, ἔδὲ πα-
ρενοχλάμενον ὑπὸ τῆ σώματι· ἐπε-
τίμων δὲ τοῖς ἀμαρτάνουσιν, ἠνίκα ἔ-
ζων οἱ πλάσαντες, ὅσοι ἀποθανόντας
ἐβλασφήμουν, ἠνίκα καὶ τῶν ἐχθρῶν
οἱ μετριώτατοι σπένδονται τοῖς ἀπελ-
θοῦσι. Ἐχθρὸν δὲ ὅ, γε ἀληθινὸς κύ-
ων ἐχθρὸν ἔδεν· καὶ τὸ σωματίον
αὐτῆς τις πατάξῃ· καὶ τὸ ὄνομα πε-
ριέλκῃ· καὶ λαιδορῆται, καὶ βλασ-
φημῇ. διότι τὸ μὲν τῆς ἐχθρας γίνε-
ται πρὸς ἀντίπαλον τὸ δὲ ὑπερβαῖνον
τὴν πρὸς ἕτερον ἀμίλλαν, εὐνοία

A sanctitate, non solum hecatomben, sed chi-
liomben etiam Olympiadis, nihil præter
inanes sumtus esse? Quod, ut opinor, do-
cere cupiens Crates, cum ipse sola, quæ
præditus erat, sanctitate fretus, Deos præ-
dicando venerabatur; tum ceteros doce-
bat, non impendia sanctitati, sed impendiis
sanctitatem in sacris anteferre. Ejusmodi
igitur ambo illi viri cum erga Deos essent,
nequaquam auditoria cogebant; neque, ut
sapientes nostri, apud amicos figurate ac
per ænigmata disputabant. Hoc enim re-
cte ab Euripide dictum est:

Simplex sermo veritatis est.

Nimirum, inquit, adumbratione mendax
& injustus opus habet. Quænam ergo ra-
tio consuetudinis illorum fuit? Verbis nimi-
rum ipsorum facta præibant: & qui pauper-
tatem honorabant, ante omnes ipsimet
patrimonia sua contemnere videbantur: qui
modestiam ac simplicitatem probabant,
frugalitatem ipsi in omnibus adhibebant:
C qui arrogantiam & fastum ex aliorum vita
detrahebant, primi aut in foris publicis, aut
in Deorum templis habitabant: luxum ve-
ro ac delicias non prius oratione, quam fa-
ctis suis oppugnabant; id, inquam, factis o-
stendentes, non vociferantes: licere cum Jo-
ve regnare, nullius aut paucorum admo-
dum indigentem, neque corporis mole-
stis interpellatum. Jam vero delinquen-
tes dum adhuc viverent reprehendebant,
non autem mortuis conviciabantur; quan-
do moderatissimi quique ex inimicis cum
D iis, qui mortem obierint, reconciliari solent.
Cæterum qui vere ac sincere caninam il-
lam professionem sustinet, nullum habet
inimicum; tametsi corpusculum illius pul-
set aliquis, aut nomen laceret, aut convi-
cietur ac detrahat. Nam inimicitia adver-
sus æmulum exercetur; qui autem æmulatio-
ne alterius est superior, benevolentiam

mereri solet. Quod si forte quis aliter in eum sit affectus, (quemadmodum credo vel in Deos ipsos affici plerosque) non iste quidem illi sit inimicus; neque enim nocere potest; sed ipse potius sibi, cum gravissimam sibi pœnam infligat, melioris inscientiam, ejusque sit præsidio destitutus.

Atqui si de Cynica professione scribere nunc instituerem; de iis, quæ in mentem venirent, nihilo fortasse hactenus dictis pauciora commemorarem. Nunc vero quod argumento ac proposito nostro consequens est retinentes, deinceps id consideremus, cujusmodi illos esse deceat qui fabulam comminiscuntur. Quanquam prius illud fortasse disceptandum est, cuinam Philosophiæ generi fabularum scriptio congruat. Hoc enim multi Philosophorum pariter ac Theologorum egisse videntur: velut Orpheus ille vetustissimus, qui non sine afflatu divino philosophatus est; sed & pauci qui illum consecuti sunt. Quin etiam Xenophon, & Antisthenes, ac Plato, fabulas multis in locis adhibuerunt. Ex quibus apparet, si minus id Cynico fas est, Philosophorum certe generi alicui fabularum scriptionem esse tribuendam. Quamobrem pauca de Philosophiæ sive partibus, sive instrumentis, perstringenda sunt. Neque enim admodum refert utri ex ambabus illis, Ethicæ an Physicæ, Logicam adscribamus: nam ex utraque ratione necessitas eadem sequitur. Trium igitur illorum quodlibet in tria dividitur: Physica pars in Theologicam, & Mathematicam, nec non tertiam illam, in eorum, quæ oriuntur & occidunt, tum sempiternorum corporum contemplatione positam; quorum naturam & essentiam singillatim considerat. Jam pars illa, quæ Practica dicitur, aut circa unum & singularem virum occupatur, & est Ethica; aut Oeconomica, quæ in una familia; aut Politica deniq; quæ in administranda civitate versatur. Rursus Logicæ genus aliud est demonstra-

A τιμᾶσθαι Φιλῆι. καὶν τις ἐτέρως ἔχη πρὸς αὐτόν· κατὰπερ, οἶμαι, πολλοὶ πρὸς τὰς θεὰς· ἐκείνω μὲν ἔκ ἐσιν ἐχθρὸς· ἔδὲ γὰρ βλαβερὸς αὐτὸς δὲ αὐτῷ, βαρύτερον ἐπιθεῖς τίμημα τὴν ἑκείνου ἀγνοίαν, ἔρημος λείπειται ἐκείνη προσασίας.

Ἄλλ' εἰ μὲν νῦν μοι πρὸς κείνους περὶ κυνισμῶν γράφειν, εἶπον ἂν ὑπὲρ τῶν ἔτι τὰ παλαιά μοι τῶν εἰρημένων ἴσως ἔκ ἐλάττω. νῦν δὲ ἀποδιδόντες τὸ συνεχὲς τῆ προαιρέσει, ^{ἡ ἑσθ.} ^{τῆ προαιρέσει τὸ συνεχές,} περὶ τῆ ποδαπὸς εἶναι χρὴ τὰς πλαττομένους τὸ μῦθον, ἐφεξῆς σκοποῦμεν. ἴσως δὲ ἠγέεται καὶ ταύτης τῆς ἐγχειρήσεως ἐκείνη· ὅποια τινὶ φιλοσοφία προσήκειν ἢ μυθογραφία. Φαινόμενα γὰρ πολλοὶ καὶ τῶν φιλοσόφων αὐτῶν, καὶ τῶν θεολόγων, ποιήσαντες ὡς περ' Ὀρφεὺς μὲν ὁ παλαιότατος ἐνθέως φιλοσοφῆσας· ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν μετ' ἐκείνων. ἔ μὴν ἄλλα καὶ ξενοφῶν φαίνονται, καὶ ἀντισθένης, καὶ πλάτων προσχρησάμενοι πολλὰ καὶ τοῖς μύθοις. ὡς δ' ἡμῖν πέφηκε, καὶ εἰ μὴ τῶ κυνικῶ, φιλοσόφῳ γένεσθαι προσήκειν ἢ μυθογραφία. Μικρὰ ἔν ὑπὲρ τῶν τῆς φιλοσοφίας εἴτε μορίων, εἴτε ὀργάνων· ἐσι γὰρ ἔ μέγα τὸ διαφέρον ὁπότέρως ἂν τις τῆ τε ἠθικῶ καὶ τῶ φυσικῶ τὸ λογικὸν προσαρθῆ. ἀναγκαῖον γὰρ ὁμοίως φαίνονται κατ' ἀμφοτέρω. Τριῶν δὲ τῶν αὐτῶν ἕκαστον εἰς τρία τέμνεται. τὸ μὲν φυσικόν, εἰς τὸ θεολογικόν, καὶ τὸ περὶ τὰ μαθήματα, καὶ τὸ τρίτον περὶ τὴν τῶν γιγνομένων, καὶ ἀπολλυμένων, καὶ τῶν αἰδίων μὲν, σωματίων δὲ ὁμοίως θεωρίαν· τί τὸ εἶναι αὐτοῖς, καὶ τίς ἢ ἔσθια ἐκείνη. Τῆ πρακτικῆς δὲ τὸ μὲν πρὸς ἕνα ἄνδρα, ἠθικόν· οικονομικὸν δὲ, τὸ περὶ μίαν οἰκίαν· πολιτικὸν δὲ, τὸ περὶ πόλιν. Ἐσι μὲν τοὶ λογικοῦ τὸ μὲν ἀποδεικτικόν,
διὰ

δια τῶν ἀληθῶν· τὸ δὲ δια τῶν ἐνδό-
 ξων, βιαστικόν· τὸ δὲ δια τῶν Φαινομέ-
 νων ἐνδόξων, παραλογιστικόν. Οὐδὲν δὲ
 τοσούτων τῶν τῆς Φιλοσοφίας μερῶν,
 εἰ μὴ τί με λέληθε· καὶ εἰδὲν θαυμάσιον
 ἄνδρα στρατιώτην μὴ λίαν ἐξακριβῆν,
 μὴδ' ἐξουχίζεν τὰ τοιαῦτα, ἀτε ἐκ ἐκ
 βιβλίων ἀσκήσεως, ἀπὸ δὲ τῆ προστυ-
 χῆσης ἀλλὰ ἐξ ἑως ἀποφθεγγόμενον
 ἔσεσθε γούμ μοι καὶ ὑμεῖς μαρτυ-
 ρες, εἰ τὰς ἡμέρας λογίσεσθε, πό-
 σαι καὶ τινες εἰσὶν αἱ μέλαξυ ταύτης
 τε, καὶ τῆς ἐναγχαῖ ἡμῖν γενομέ-
 νης ἀκροάσεως· ὅσων τε ἡμῖν ἀσχο-
 λιῶν πλήρεις· ἢ ἄλλ', ὅπερ ἔφη, εἰ
 καὶ τι παραλέλειπαι παρ' ἐμῶ· καὶ
 τοι νομίζω γε μηδὲν ἐνδεῖν· πλὴν ὁ
 προστιθεὶς ἑστέχθρος, ἀλλὰ Φίλῳ ἔ-
 σαι. Τῶν δὲ τῶν μερῶν ἔτε· πρὸς λο-
 γικῶν προσήκη τῆς μυθολογίας, ἔτε πρὸς
 φυσικῶν, ἔτε τῶν μαθηματικῶν μόνον ἢ,
 εἴπερ ἄρα, τῶν πρακτικῶν, τῶν πρὸς ἕνα
 γινόμενων· καὶ τῶν θεολογικῶν, τῶν τελεσι-
 κῶν, καὶ μουσικῶν· Φιλεῖ γὰρ ἡ φύσις κρύ-
 πτεσθαι· καὶ τὸ ἀποκεκρυμμένον τῆς τῶν
 θεῶν ἐσίας ἐκ ἀνέχεται γυμνοῖς εἰς ἀ-
 καθαρίσας ἀκοῆς ῥίπτεσθαι ῥήμασι. Ὅ-
 περ δὲ δὴ τῶν χαρακτῆρων ἢ ἀπόρρη-
 τῶν φύσις ὠφελεῖν πέφυκε, καὶ ἀγνω-
 μένη θεοραπεύει γὰρ ἢ ψυχὰς μόνον,
 ἀλλὰ καὶ σώματα· καὶ θεῶν ποιεῖ πα-
 ρουσίας· τῶν οἶμαι πολλάκις γίνε-
 σθαι, καὶ διὰ τῶν μύθων· ὅταν εἰς τὰς
 τῶν πολλῶν ἀκοῆς ἢ δυνάμενα τὰ θεῖα
 καθαρῶς δέξασθαι, δι' ἀνιγμάτων
 ἀλλοῖς μετὰ τῆς μύθων σκηνοποιίας
 ἐγχεῖται. Φανερῶ δὲ ἤδη γενομένους τι-
 νι καὶ ποίω Φιλοσοφίας εἶδη, καὶ μυ-
 θολογίας εἶδη, ὅτε ** πρὸς γὰρ τῶν
 λόγῳ μαρτυρεῖ τῶν τοιούτων ἢ τῶν προλαβόν-
 των ἀνδρῶν προαίρεσις. ἐπεὶ καὶ Πλά-
 τωνα πολλὰ μεμυθολόγηται περὶ τῶν
 ἐν αὐτῷ πραγμάτων θεολογῶντι· καὶ
 πρὸς γε τῶν τῆς Καλλιόπης. Ἀν-

πρὸς ἡ καὶ συμπληρῶν
 καὶ π. 13.

A tivum, quod veris innititur; aliud, quod
 probabilibus utitur, violentum; tertium est
 sophisticum, cujus ea sunt quæ probabilia
 videntur. Quamobrem cum sint totidem
 Philosophiæ partes, nisi quid me fortassis
 effugit; quod minime mirum est, milita-
 rem hominem talibus in rebus haud adeo
 diligenter esse versatum, nec ea subtilius
 exequi, utpote qui non librorum usu, sed
 vulgari fretus peritia de istis pronunciet. Hu-
 jus vero vel ipsi testes esse mihi poteritis, si
 B recordari volueritis, quot ab illo tempore,
 quo acroamati illi nuper interfuimus, ad
 præsens, dies interfuerint, quantasque no-
 bis occupationes attulerint. Sed si quid a
 me, uti dixi, prætermisum est; etsi nihil re-
 lictum arbitror; qui quod deest adjecerit,
 hunc non inimicum, sed amicum putabo.
 Ex istis vero partibus, neque Logicæ fabu-
 larum scriptio convenit; neque Physicæ;
 neque Mathematicæ; sed uni, si forte, pra-
 cticæ Philosophiæ generi, quod circa sin-
 C gularum hominem versatur: tum ei Theo-
 logiæ parti, quæ circa initiationes ac myste-
 ria consistit. Etenim natura gaudet ab-
 scondi, & arcanam Deorum naturam im-
 puras in aures abjici nuda oratione non pa-
 titur. Quam autem characterum natura
 secretior utilitatem solet afferre; ut cum
 non solum animis, sed etiam corporibus
 medetur, ac Deorum procurat adventus;
 illam ipsam fabularum interventu effici sæ-
 pius arbitror, quando in aures vulgi, quæ
 D divinas res nudas ac sinceras non capiunt,
 eadem per anigmatum involucra cum ar-
 tificiofis fabulis infunduntur. Cum igitur
 perspicuum jam sit, cuinam & quali
 Philosophiæ sectæ fabularum nonnun-
 quam sit permessa conscriptio ** Nam præ-
 ter rationem, antiquorum etiam favere stu-
 dium & institutum videtur. Nam & Pla-
 to cum de inferiorum rebus Theologice
 disputaret, fabularum plurimum illigavit;
 tum ante Platonem Calliopes filius; An-
 tisthe-

risthenes item, & Xenophon, nec non Plato ipse, cum de moribus nonnulla differerent, non obiter sed accurato cum studio fabulas adsperserunt. Quos tu si quidem imitari velles, pro Hercule, Persei vel Thefei nomine uti debueras; & Antisthenis stylum ac characterem exprimere; tum pro fabulosa Prodicis narratione, binarum illarum Dearum alteram quandam similem in theatrum inducere.

Et quoniam de mysticis fabulis meminimus; age quales utrique generi fabulae convenient, per nos ipsi discernere studeamus. Neque vero antiquis ubique testibus opus habebimus; sed recentiora cujusdam viri vestigia persequemur, quem ego secundum Deos peræque atque Aristotelem & Platonem amplector & obstupesco. Hic autem non de omnibus loquitur, sed de mysticis, quas sanctissimorum nobis rituum conditor Orpheus tradidit. Quod igitur in fabulis abhorrens & absonum est, id ipsum viam ad veritatem munire cumprimis existimat. Nam quo ab opinione communi remotius & prodigiosius est ænigma, tanto magis contestari videtur, ne iis, quæ subinde fieri cernimus, fidem adhibeamus; sed ut arcana & latentia perscrutemur, neque desistamus prius, quam illa, Diis ducibus, patefacta nobis & cognita initiatione sua mentem nostram imbuant, vel, ut verius dicam, perficiant: aut si quid inest nobis mente ipsa præstantius, nimirum Unius illius & Boni particula quædam, quæ omne, quod in anima est, sine ulla divisione comprehendit; atque in Uno Bonoque totam ipsam eminentem, ac separabili, & eximia suapte præsentia continet. Sed hæc nescio quomodo circa magnum

Α τισθένει δὲ, καὶ Ξενοφῶντι, καὶ αὐτῶν Πλάτωνι πραγματευομένοις ἠθικαῖς τινας ὑποθέσεις, ἃ παρέργως, ἀλλὰ μετὰ τινος ἐπιμελείας ἢ τῶν μύθων ἐγκαταμέμικται γραφῆ. οὗς ἔχρησεν, ἅπερ ἐβόλου, μιμῶμεν, ἀντὶ μὲν Ἡρακλέους, μεταλαμβάνειν Περσέως ἢ Θησέως τινὸς ὄνομα, καὶ τὸ Ἀντιθένοιον τύπον ἐγχαράττειν ἀντὶ τοῦ Προδικίου σκηνοποιίας, ἢ ἀμφὸν τῶν θεῶν ἑτέραν ὁμοίαν εἰσάγειν εἰς τὸ θεῖον.

Ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν τελεστικῶν μύθων ἐπεμνήσθην, φέρε νῦν ὁποῖος εἶναι χρὴ τὰς ἐκατέρω τῶν μερῶν ἀρμόστων, αὐτοὶ καθ' ἑαυτοῦς ἰδεῖν πειραθῶμεν, ἃ κέτι μαρτύρων παλαιῶν ἐν πᾶσι προσδεόμενοι ἐπόμενοι δὲ νέοις ἔχουσιν ἀνδρῶς, ὃν ἐγὼ μετὰ τὰς θεὰς ἐξέτισης Ἀεισθέλει καὶ Πλάτωνι ἀγαματέθηπά τε. Φησὶ δὲ ἔχ ὑπὲρ πάντων ἔστι, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν τελεστικῶν, ἃς παρέδωκεν ἡμῖν Ὀρφέυς ὁ τὰς ἀγνώστας τελετὰς κατασησάμενος. Τὸ γὰρ ἐν τοῖς μύθοις ἀπεμφοῦνον αὐτῶν τῶν προδοποιεῖ πρὸς τὴν ἀλήθειαν. ὅσω γὰρ μᾶλλον παράδοξόν ἐστι καὶ τερατώδες τὸ ἀίνιγμα, τοσούτω μᾶλλον ἔοικε διαμαρτύρεσθαι, μὴ τοῖς ἀπόθεν γενομένοις πιστεύειν, ἀλλὰ τὰ λεληθότα περιεργάζεσθαι, καὶ μὴ πρότερον ἀφίστασθαι, πρὶν ἂν ὑπὸ θεοῖς ἡγεμόσιν ἐμφανῆ γένομενα, ἢ ἐν ἡμῖν τελέσῃ, μᾶλλον δὲ τελειώσῃ νῦν. καὶ εἰ δὴ τι κρείττον ἡμῖν ὑπάρχει ἢ νῦν αὐτῶν ἑνός, καὶ τὰ γὰρ θῆ μοιρά τις ὀλίγη τὸ πᾶν ἀμερίτως ἔχουσα τῆς ψυχῆς πλῆρωμα, καὶ ἐν πᾶσι ἐνὶ, καὶ ἀγαθῶν συνέχουσα πᾶσαν αὐτήν, διὰ τῆς ὑπερεχούσης, καὶ χωριστῆς αὐτῆς, καὶ ἐξηρημένης παρσσίας. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀμφὶ τὸ μέγαν Διόνυσον εἶπε οἷδ' ὅπως ἐπῆλθέ μοι βακχεύοντι,

χέουσι, μανῆσαι. ἢ βούμ δὲ ἐπιλήθην. A
 τῆ γλώττῃ. περὶ τῶν ἀρρήτων γὰρ
 ἔδεν χρὴ λέγειν. ἀλλὰ μοι θεοὶ μὲν
 ἐκένων, καὶ ὑμῶν τοῖς πολλοῖς ὅσοι
 τέως ἐσὲ τῶν ἀμύητοι, τὴν ὄνησιν
 δοῖεν. Ὑπὲρ δὲ ὧν εἰπεῖν τε καὶ ἀκῶ-
 σαι θέμις, καὶ ἀνεμέσηλον ἀμφότεροις
 ἐστὶ πᾶς λόγος ὁ προφερόμενος, ἐκ
 τε λέξεως καὶ διανοίας σύγκειται. ἔκ-
 εν ἔπειδὴ καὶ ὁ μῦθος λόγος τις ἐ-
 στί, ἐκ δυοῖν τῶν συγκείσεται. σκο-
 πῶμεν δὲ ἐκάτερον αὐτῶν. Ἐστὶν ἀ-
 πλῆλις ἐν λόγῳ παντὶ διάνοια· καὶ μὲν B
 τοι, καὶ κατὰ σχῆμα προάγειται. τὰ πα-
 ραδείγματα δὲ ἀμφοῖν ἐστὶ πολλά.
 τὸ μὲν ἔν ἐν, ἀπλῆν ἐστὶ, καὶ ἔδεν δεῖται
 ποικιλίας. τὸ δὲ ἐσχηματισμένον, ἔ-
 χῃ διαφορὰς ἐν ἑαυτῷ πολλάς ὧν, εἰ
 τί σοι τῆς ῥητορικῆς ἐμέλησε, καὶ ἀξύν-
 ητος εἶ. Τῶν δὲ τῶν καὶ διανοίαν
 σχημάτων, ἀρμότις τῷ μῦθῳ τὰ
 πλείστα. πλὴν ἔμοιγε ἔδ' ὑπὲρ τῶν
 πολλῶν, οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἀπάντων
 ἐστὶ τὰ γε νῦν ῥητέον, ἀλλ' ὑπὲρ δυοῖν.
 Ἐτε σεμνοῦ καὶ τὴν διάνοιαν, καὶ τῶν C
 ἀπεμφάνουσι. τὰ δὲ αὐτὰ ταῦτα,
 καὶ περὶ τὴν λέξιν γίνεσθαι. μορφῶται
 γὰρ πως, καὶ σχηματίζεσθαι παρὰ τῶν
 μὴ προφερομένων εἰκῆ, μηδ' ὡς περ
 χειμάρρους ἐλκόντων συρφετῆς ῥημά-
 των ἐκ τῆς τριόδου. ἀλλὰ τοῖν δυοῖν τῶ-
 λων, ὅταν μὲν ὑπὲρ τῶν θεῶν πλάτ-
 τωμεν, σεμνὰ χρὴ πάνυ τὰ ῥήματα
 εἶναι, καὶ τὴν λέξιν, ὡς ἐνὶ μάλισσά, σώ-
 φρονα, καὶ καλὴν εἶναι, τοῖς θεοῖς προ-
 πωδесаτήν. τῶν ἀσχετῶν δὲ μηδὲν,
 καὶ βλασφημῶν, ἢ δυσσεβῶν. ὅπως D
 μὴ τῶ πλήθι τῆς τοιαύτης ἀρχηγοῖ
 θρασυτήτι γενώμεθα· μάλλον δ' καὶ
 πρὸς τὸ πλήθος αὐτοῖς τὸ περὶ τῶν θεῶν
 ἠσεβημένα προλάβωμεν. Οὐδὲν ἀπεμ-
 φάνον εἶναι χρὴ περὶ τὰς τοιαύτας
 λέξεις. ἀλλὰ σεμνὰ πάντα, καὶ καλὰ, καὶ
 μεγαλοπρεπῆ, καὶ θεῖα, καὶ καθαρὰ, καὶ
 τῆς τῶν θεῶν ἐστίας εἰς δυνάμιν ἐσο-

A Bacchum insaniens per furorem effudi.
 Itaque bovem linguæ deinceps imponam:
 nam de arcanis loqui minime convenit.
 Dii faciant, ut & ego, & qui de vobis non-
 dum initiati sunt, macti illis esse possimus.
 Ut autem ad illa veniam, quæ quidem elo-
 qui & audire fas est, & utrisque reprehensionem nullam adferunt; omnis sermo,
 qui pronuntiatione constat, ex dictione &
 sententia componitur. Quare cum
 fabula ipsa sermo sit, ex duobus illis
 conflatur necesse est. Jam ambo ista
 consideremus. Est & simplex sermoni om-
 ni subjecta sententia, & quæ figurate pro-
 fertur. Utriusque sunt exempla quamplurima.
 Et quidem quod unum est, simplex est &
 varietate nihil indiget; quod autem figura-
 tum est, varietates in se multas continet:
 quas, si Rhetoricæ operam aliquando nava-
 veris, ignorare non potes. Harum itaque fi-
 gurarum, quæ in sententia versantur, pleræ-
 que fabulæ conveniunt. Verum neque de il-
 larum plurimis, neque de omnibus, a me
 nunc instituenda est oratio; sed de duabus
 tantum, de gravitate scilicet in sententiis, de-
 que dissentaneo: quæ eadem & in dictione
 spectantur. Hæc enim modificanda & quo-
 dammodo conformanda est ab iis, qui non
 temere verba profundunt, neque, more tor-
 rentis, colluvionem quandam orationis tra-
 hunt e trivio petitam. Verum quod ad du-
 plex illud genus attinet, quoties de divinis
 rebus fabulam serimus, verba ipsa plena esse
 gravitatis oportet, ac dictionem, quoad pot-
 est fieri, modestam & honestate refer-
 tam, quæque Deorum majestatem appri-
 me deceat: nihil autem inesse turpe debet,
 aut contumeliosum, & impium, ne vulgo
 tam nefariæ temeritatis simus autores;
 imo ne ante vulgus ipsum impietatis nobis
 in Deos arcessamus invidiam. Cæterum
 nihil in ejusmodi dictione dissentaneum
 esse patior; sed gravia cuncta, honesta, ma-
 gnifica, divina, pura, & ad Deorum na-
 turam, quoad in nobis situm est, accom-
 modata.

modata. Dissentaneum autem illud, quod A
in sententia versatur, & utilitatis assumitur
gratia, minime negligendum est: quo ni-
mirum homines, non externa aliqua com-
monitione opus habentes, sed iis, quæ in
in ipso fabulæ contextu traduntur, edocti,
ad id quod latet eruendum ac studiosè per-
vestigandum Deorum ope alacriores red-
dantur. Ecce enim plurimi, me audiente,
dixerunt hominem fuisse Bacchum, *quan-*
doquidem e Semele natus est, Deum vero
per divinam actionem & initiandi vim:
quemadmodum & Herculem per regiam B
virtutem ab Jove parente in cælum esse
translatum. Tum, *ô amice*, inquam, fabu-
lam non intelligitis aperte significantem.
Ubicunque enim generationis est mentio,
velut Herculis, itemque Bacchi; quæ præ-
stantius quidem aliquid habet, & excel-
lens, atque ab communi ratione sejun-
ctum; sed nihilominus intra humanæ natu-
ræ modum consistit; & quodammodo no-
bis assimilatur. Hercules porro puer fuisse
dicitur, ac divinum illius corpus paula-
tim incrementa cepisse: tum magistris ope-
ram dedisse fertur, & militaribus expedi-
tionibus susceptis omnes vicisse: præterea
afflicta etiam fuisse corporis valetudine.
Quanquam sic illi ista contigerunt, ut am-
plius quam pro humana conditione quid-
dam haberent. Ut cum jacens in cunis
angues elisit; postea vero contra elementa
ipsa naturæ, æstus videlicet ac frigora, cer-
tavit; tum adversus ea, quæ difficillima sunt
& insuperabilia maxime, alimentorum in-
opiam, & solitudinem. Adde pelagus in
aureo calice trajectum: quem quidem ego
non calicem, per Deos, arbitror fuisse; sed
illum per mare, tanquam per siccum so-
lum, iter habuisse. Quid enim propter
difficultatem inexplicabile erat Herculi?
quidnam vero divino ejus purissimoque
corpori non paruit? cum conditrici effica-
cique sinceræ illius & intemeratæ vi men-
tis vel illa ipsa, quæ vocantur, elementa

χασμένα. τὸ δ' ἢ τὴν διάνοιαν ἀπερι-
Φαῖνον χρησίμω γιγνόμενον χάριν,
ἐγκρίβειον ὡς ἂν μὴ ἴν' ὑπομνήσε-
ως ἔξωθεν οἱ ἄνθρωποι δεόμενοι. ἀλλ'
ὑπὸ τῶν ἐν αὐτῷ λεγομένων τῶ μύ-
θῳ, διδασκόμενοι, τὸ λανθάνον, μυσ-
θαι, καὶ πολυπραγμονεῖν ὑφ' ἡγε-
μόσι τοῖς θεοῖς προθυμηθεῖεν. Ἰδὲ γὰρ
ἔγωγε πολλῶν ἤκησα λεγόντων, ἄν-
θρωπον μὲν τὸ Διόνυσον, ἐπεὶ περ ἐκ
Σεμέλης ἐγένετο. θεὸν δὲ, διὰ θεερ-
γίας καὶ τελεσιγῆς, ὡς περ τὸ δεσπό-
την Ἡρακλέα διὰ τῆς βασιλικῆς ἀρε-
τῆς εἰς τὸ Ὀλυμπον ὑπὸ τῷ πατρὸς
ἀνήχθαι τῷ Δίῳ. Ἀλλ' ὡ τὰν, εἶπον,
ἐξυπέτε τῷ μύθῳ φανερώς ἀντιτιμέ-
νῃ. ὅτις γὰρ ἡ γένεσις, ἔστω, ὡς περ Ἡ-
ρακλέῃ. ἔτω δὲ καὶ Διόνυσος. ἔχου-
σα μὲν τὸ κρείττον, καὶ ὑπερέχον, καὶ ἐ-
ξηρημένον, ἐν τῷ μετρίῳ δὲ ὅμως ἐτι-
τὸ ἀνθρωπίνης φύσεως μέγεθος, καὶ
C πως ἀφομοιωμένη πρὸς ἡμᾶς. Ἡρα-
κλῆς δὲ λέγεσθαι παιδίον γενέσθαι, καὶ
καὶ μικρὸν αὐτῷ τὸ σῶμα τὸ θεῖον ἐ-
πιδῆναι καὶ φοιτῆσαι διδασκάλους ἰ-
σόρηται, καὶ στρατεύσασθαι λέγεσθαι, καὶ
κρατῆσαι πάντων. καμῖν δὲ ὅμως καὶ
τὸ σῶμα. καὶ τοὶ αὐτῷ ταῦτα μὲν ὑ-
πῆρξε, μείζονος δὲ, ἢ κατ' ἀνθρώπον.
ὅτε γὰρ ἐν τοῖς σπαργάνοις ἀποπνίγων
τῆς δράκοντος, καὶ πρὸς αὐτὰ παρα-
ταττόμενος τὰ τῆς φύσεως σοιχεῖα,
D θάλαττη, καὶ κρυμῆς. ἔτα τοῖς ἀπο-
ρωτάτοις καὶ ἀμαχωτάτοις, ἐνδεία λέ-
γω τροφῆς καὶ ἐρημίας. καὶ τὴν δὲ αὐτῆς
πορείαν, οἶμαι, τῆς πελάγους ἐπὶ τῆς
χρυσῆς κύλικος. ἦν ἐγὼ νομίζω νῆ
τῆς θεῆς καὶ κύλικα εἶναι. βαδίσει δὲ
αὐτὸν ὡς ἐπὶ ξηρᾶς τῆς θαλάττης νεό-
μικα. Τί γὰρ ἀπορον ἦν Ἡρακλεῖ;
τί δ' ἐχ' ὑπήκασεν αὐτῆς τῷ θεῷ καὶ
καθαρωτάτῳ σώματι. τὸ λεγομένων
τῶν σοιχείων δαλευόντων αὐτῆς τῆ
δημιουργικῆς, καὶ τελεσιργῶ τῆς ἀ-
χράντης

οὐ γὰρ παρὰ οὐρανὸν
ἀλλ' ἐκ γένεσιν Ἡρακλῆος
στ. qualis Hercules.
A. Neander p. 142.

χράντα καὶ καθαρὰ ἔδωκά μιν, ὃν
 ὁ μέγας Ζεὺς διὰ τὴν Προνοίαν Ἀθηνᾶς
 ἐπισήσας ἀπὸ Φύλακα τὴν θεὸν ταύ-
 την, ὅλην ἐξ ὅλης προέμενε. αὐτῆς τῷ
 κόσμῳ σωτήρα ἐφύτευσεν. εἴτ' ἐπα-
 νήγαγε διὰ τῆς κεραυνίας πυρὸς πρὸς
 ἑαυτὸν ὑπὸ τῷ θεῷ συνθήματι τὴν αἰ-
 θεείας ἀύγης, ἣκειν παρ' ἑαυτὸν τῷ
 παιδί κελεύσας. Ἄλλ' ὑπὲρ μὲν τῶ-
 ν ἔμοιγε καὶ ὑμῖν Ἡρακλῆς Ἰλίου
 εἴη; τὰ δὲ ὑπὲρ τῆς Διονύσου θευ-
 λυμένης μὲν γενέσεως, ἕσης δὲ ἕ γε-
 νέσεως, ἀλλὰ δαίμονια ἐκφάνσεως,
 καλῶς τοῖς ἀνθρωπικοῖς προσέοικεν.
 Ἡ μήτηρ αὐτὸν κύσσα, Φασί, ὑπὸ τῆς
 Ἡρας ζήλοισυπέρσεως ἐξαπαληθείσα, τὴν
 ἐρατὴν ἐξελιπάρησεν ἣκειν, ὡς παρὰ
 τὴν γαμετὴν εἴωθε Φοῖβαν, πρὸς ἑαυ-
 τὴν. εἴτα ἐκ ἀνασχόμενον τὸ δαμά-
 λιον, ἐν τῶν κτημάτων τῷ Διὸς ὑπὸ τῆς
 κεραυνῆ κατεφλέγετο. πάντων δ' ὁ-
 μῆς πυρεμένων, Ἐρμῆ κελεύσας ὁ
 Ζεὺς ἀρπάσσει τὸν Διόνυσον, καὶ τεμῶν
 τὸν αὐτῆς μηρὸν ῥάπτῃ. εἴτα ἐκείθεν
 ἠνίκα ἐτελεσφορήθη τὸ βρέφους, ὡ-
 δίνων ὁ Ζεὺς ἐπὶ τὰς νύμφας ἔρχε-
 ται τὸ διθύραγμα δὲ αὐτὰ τῷ μη-
 ρῷ προσεπάδουσαι, τὴν εἰς Φῶς
 προήγαγον. εἴτα ἐμάνη, Φησὶν, ὁ θεὸς
 ὑπὸ τῆς Ἡρας. ἐπαυσε δὲ αὐτὰ τὴν νό-
 σον ἢ μήτηρ τῶν θεῶν. ὁ δὲ ἦν ἀδελφὸς
 θεός. εἰπόντες γὰρ, αὐτῶν εἴναυς, καθά-
 περ Ἡρακλῆς εἶδ' ἢ Ἰλας εἶδ' ὁ Τε-
 λαμών εἶδ' ὁ Αἴας εἶδ' ἢ Ἀέθρος. ἀλλὰ
 Σάτυρος ἢ βακχάϊ ἢ Πάνες ἢ δαι-
 μόνων στρατία. Ὁρᾶς ὅπως ἀνθρωπικῆ
 μὲν ἢ πορὰ διὰ τῆς κεραυνίων ἢ δ' ἀ-
 ποκύσεις ἀνθρωπικώτερα. ἀμφοῖν δὲ
 τοῖν εἰρημένον προσομοιότερα τοῖς ἀν-
 θρωπικοῖς τὰ ἔργα. Τί γὰρ ἢ καλαβά-
 λοντες τὴν λῆρον, ἐκείνο πρῶτον ὑπὲρ τῶ-
 ν ἴσμεν, ὡς Σεμέλη σοφὴ τὰ θεῖα,
 παῖς ἦν Κάδμου τῆς Φοίνικος τῆς τοῖς
 δὲ καὶ ὁ θεὸς σοφίαν μαρτυρεῖ,
 Πολλὰς ἢ Φοίνικες ὁδὸς μακάρων
 ἐδάησαν,

A servient? quem magnus Juppiter per Pro-
 noeam Minervam (quam totam ex se toto
 profusam procreatamque Deam illi custo-
 dem apposuit) mundo servatorem genuit;
 ac deinde per fulminis ignem ad sese revo-
 cavit; quod nimirum divino illo luminis æ-
 therei signo filium ad sese redire jusit. Sed
 in istis commemorandis mihi vobisque pro-
 pitium Herculem precor. At quæ de Bac-
 chi celeberrima illa nativitate dicuntur (quæ
 non tam nativitas est, quam manifesta sui
 numinis exhibitio) humanarum rerum si-
 mile quiddam continent. Mater, inquit,
 B cum illum in utero gestaret, ab zelo-
 typia Junone decepta ab amatore suo eni-
 xis precibus obtinuit, ut eodem ad sese ha-
 bitu veniret, quo ad conjugem suam sole-
 bat accedere. Postea cubiculum, cum u-
 num * * ex Jovis non sustineret, fulmine
 conflagravit. Quo incendio correptis om-
 nibus, Juppiter Mercurio mandat, ut Bac-
 chum raperet eumque dissecto ejus cruri in-
 fueret. Postea, cum formatus & absolu-
 tus esset infans, parturiens Juppiter ad Nym-
 phas proficiscitur, quæ ditthyrambum ad femur
 C ejus accinentes, infantem illum in lucem e-
 duxerunt. Sub hæc in furorem actus est,
 inquit, a Junone Deus; sed eum mater
 Deorum ab illo morbo liberavit. Idem
 porro subinde Deus est factus. Cui qui-
 dem comites adjunxere sese, non navi qui-
 dem, ut olim Herculi, non Hylas; neque
 Telamon, nec Ajax, nec Abderus; sed Sa-
 tyri, Bacchæ, Panes, ac Dæmonum exer-
 citus. Vides ut humana sit illa per fulmi-
 D na generatio; partus autem ipse longe am-
 plius homini congruat; at ambobus istis
 humanorum sint similia facta. Cur non
 igitur nugari desinimus, ac de istis illud in-
 primis tenemus, Semelen divinarum rerum
 peritam fuisse? Erat enim Cadmo Phœnice
 nata; cujusmodi hominum generi Deus
 sapientiam hoc oraculo tribuit:
 Multas & Phœnices vias Deorum nove-
 runt.

Voss. Ἰλίου Ηρ.
 κατὰ τὴν προνοίαν
 A. Leon. p. 142.
 Hæc enim res
 simile quid num
 continet?
 Vocem
 istam non
 satis con-
 venire su-
 spicor, an
 κνημά-
 των?
 Voss.
 προσκυ-
 ρε.
 Ἰλίου Ηρ.

Hunc

Hunc ergo Deum prima illa Græcos in-
 ter sentiens, & instantem propediem ejus
 adventum prædicens, citius, quam oportebat,
 quædam illius Orgia commovisse videtur;
 neque satis constitutum ei rei tempus expectasse;
 ac propterea erumpente in ipsam incendio conflagrasse. Postquam
 vero decrevit Juppiter status alterius initium
 aperire mortalibus, atque ab agresti vagoque
 ad mansuetissimum transferre victum; tum profectus
 ab Indiis Bacchus, ad spectabilis dæmon apparuit,
 civitates obiens, ac dæmoniorum quendam secum
 exercitum ducens. Ac tum omnibus communiter
 hominibus præsentis suæ signum vitem tribuit;
 cujus beneficio mitigata ac mansuefacta ipsorum
 vita, Græci mihi videntur *ἡμερίδ* illi nomen
 indidisse: nec non ob prædictionem matrem illius
 nominasse Semelem: præsertim cum eam Deus ipse,
 velut primam imminentis adhuc adventus sui
 antistitam, honoraret. Quamobrem cum ita se
 historia illa omnis habeat, si quis hæc accuratius
 expendere ac contemplari velit; tamen qui Bacchum,
 cujusmodi tandem numen esset, inquirebant,
 rei veritatem, quæ ita se, uti dictum est,
 habet, fabulæ in modum conformarunt: ut & Dei
 naturam adumbrarent, *etiamque inter intelligibiles Deos apud Patrem factam.*
 Ingenitum etiam ipsius in mundo partum,
 ac vim ejus per universum diffusam enarrare
 mihi baud facile; forte quidem, *et quod ignorem etiamnum,*
 id quod in iis præcipuum; tum quod nolim occultum
 simul *et manifestum Deum, tanquam in theatro,*
 producere, rationibus non satis exploratis
et cogitationibus ad omnia potius, quam ad philosophandum
conversis.

Sed hæc Bacchus ipse noverit: quem & precor,
 ut ad veram Deorum notitiam sacro quodam
 furore meam juxta ac vestram mentem concitet;
 ne Bacchicorum istorum expertes sacrorum diutius manent.

λέγων. ἀθέσται ἐν μοι δοκεῖ τῶ θεῷ
 τῶν πρώτῃ παρ' Ἑλλήσι, καὶ τὴν ἐσομένην
 ἐπιφανείαν αὐτῶ ἐκ εἰς μακρὰν προαγορεύσασα,
 κινήσασα μὲν θάττον, ἢ προσήκον ἦν,
 τινὰ τὸ περὶ αὐτὸν ὀργίων· ἐκ ἀνασχομένη τὴν εἰμαρμένην
 περιμῆναι χρόνον. εἶτα ἀναλωθῆναι πρὸς
 τῶ πυρὸς ἔρυνθαι ἐπ' αὐτήν. Ἐπεὶ δὲ
 ἐδέδοκτο τῶ Διὶ κοινῇ πᾶσιν ἀνθρώποις
 ἐνδύναμι ἀρχὴν καλῆς ἀσέως ἐτέρας,
 καὶ μελαβάλλειν αὐτῶ ἐκ τῶ νομαδικῆ
 βίῃ πρὸς τὴν ἡμερώτερον· ἐξ Ἰνδῶν
 ὁ Δίονυσος ἀλλοπιός ἐφάνει δαίμων·
 ἐπιφοιτῶν τὰς πόλεις, ἄγων μεθ' ἑαυτῶ
 τραλίαν πολλὴν δαμονίων τινά· καὶ διδῶς
 ἀνθρώποις κοινῇ μὲν ἀπασιν σύμβολον
 τὸ ἐπιφανείας αὐτῶ, τὸ τῆς ἡμερίδος
 φυλόν. ὅφ' ἔ μοι δακῆσιν ἐξημερωθέντων
 αὐτοῖς τῶν περὶ τὴν βίον, Ἑλλήνες
 τῆς ἐπωνυμίας αὐτὸ τὰ βίῃ ἀξιώσασα·
 μητέρα δ' αὐτῶ προσεῖπεν τὴν Σεμέλην,
 διὰ τὴν προῤῥησιν· ἄλλως τε καὶ
 θεῷ Ἰμῶνι αὐτήν, ἄτε πρώτῃν
 ἱερόφαντιν τῆς ἐπιμελλέσσης
 ἐπιφοιτήσεως. Οὐσης δὲ, ὡς ἂν
 τις ἀκριβῶς σκοπῶν ἐξέλῃσῃ, τῆς
 ἰσορίας τοιαύτης· οἱ τὸ Δίονυσον,
 ὅς τις ποιεῖ ἦν Θεῶν, ζητῶντες,
 τὰ ληθῆς ἔχον, ὡς ἔφην, εἰς μῦθον
 διεσπνεύσαν· ἀνιπτόμενοι τὴν τε
 ἑστίαν τῶ θεῶ, καὶ τὴν ἐν τοῖς
 νοητοῖς παρὰ τῶ πατρὶ κύσσαν·
 καὶ τὸ ἀγέννητον αὐτῶ τόκον ἐν
 τῶ κόσμῳ * * * ἐν τῶ παντί· καὶ
 τὰ πάντα ἐφεξῆς, ὅσα τῶ ζῆτεῖν ἦν
 * * * ῥάδιον ἐμοί· τυχόν μὲν, καὶ διὰ
 τὸ ἀγνοεῖν ἐτι περὶ αὐτῶν τὸ ἀκριβῆς
 καὶ ἐκ ἐθέλοντι τὸ κρύφιον ἅμα
 καὶ φανερόν θεόν, ὡς περ ἐν
 θεάτρῳ, προβάλλειν ἀνεξέλαστοις,
 καὶ διανοίαις ἐπὶ πάντα μᾶλλον,
 ἢ τὸ φιλοσοφεῖν, τετραμμέναις.

Ἄλλ' ὑπὲρ μὲν τῶν, ἴσω Δίονυσος
 αὐτός, ὃ καὶ προσεύχομαι τὰς τε ἐμὰς
 καὶ ὑμετέρας ἐκβαλχεύσασα φρένας
 ἐπὶ τὴν ἀληθῆ τῶν θεῶν γνώσιν·
 ὡς ἂν μὴ πολὺν ἀβάλχευτοι χρόνον
 τῶ θεῶ μένοντες, ὅποσα ὁ Πεν-

θεὸς ἔπαθε, πάθωμεν ἴσως μὲν καὶ
ζῶντες· πάντες δὲ καὶ ἀπαλλαγέντες
τῆς σώματι. Ὅτω γὰρ μὴ τὸ πε-
πληθυσμένον τῆς ζωῆς ὑπὸ τῆς ἐνοει-
δῆς, καὶ ἐν τῷ μεριστῷ παντελῶς ἀδι-
αρέτη, ὅλησθε ἐν πᾶσι ἀμύγες προῦ-
παρχέσης ἔτι Διονύσου ἑσίας τελεσιερ-
γηθείη διὰ τῆς περὶ τὸ θεὸν ἐνθέου βακ-
χείας, τῆτω κίνδυνον ἐπὶ πολλὰ ῥυ-
ῆναι τὴν ζωὴν· ῥυεῖσαν δὲ διεσπάσθαι
καὶ διασπαθεῖσαν ὄχεσθαι. Τὸ δὲ
ῥυεῖσαν, καὶ διασπαθεῖσαν μὴ προσ-
έχων τις τοῖς ῥήμασι, ὑδάτιον, μη-
δὲ λίνω μῆρωθον ἀκροάσθαι· ξυνιέτω
δὲ τὰ λεγόμενα τρέπον ἄλλον· ὃν
Πλάτων ὃν Πλωτῖνον· ὃν Πορφύριον·
ὃν ὁ δαίμων· Ἰάμβλίχον. Ὅς δ'
ἂν μὴ ταύτη ποιῆ, γελάσειαι μὲν ἴσω
μὲν τοῖς Σαρδάνιον γελῶν, ἔρημῳ ἂν
αἰεὶ τῆς τῶν θεῶν γνώσεως· ἧς ἀνιά-
ξιον ἔδδὲ τὸ, πᾶσαν ὁμῶς μὲν τῆς τῶν
Ῥωμαίων ἐπιπροπεῦσαι τὴν βαρβάρων
ἔγωγε θείμην ἂν· ἔμα τὸ ἐμὸν δεσπό-
την ἥλιον. Ἀλλὰ μὲ πάλιν ἔκ οἶδ' ὅ-
τις θεῶν ἐπὶ ταῦτ' ἐβάκχευσεν ἔτι
προειδόμενον. ἔτι δὲ ἔνεκεν ἔφην αὐτὰ·
καὶ μὲν τὴν διάνοιαν ἀπεμφαιρόντες ὅ-
ταν οἱ μῦθοι γίγνοντα περὶ τὸ θεῶν,
αὐτόθεν ἡμῶν ὡσπερ βοῶσι, καὶ διαμαρ-
τύρονται μὴ πιστεύειν ἀπλῶς· ἀλλὰ τὸ
λεληθὸς σκοπεῖν καὶ διερευνεῖσθαι.
Τοσάτω δ' ἐστὶ κρεῖττον ἐν τέτοις τῆς
σεμνῆς τὸ ἀπεμφαῖνον, ὅσω διὰ μὲν
ἐκείνης, καλῆς λῖαν, καὶ μεγάλης, καὶ
ἀγαθῆς, ἀνθρώπου δὲ ὅμως, τῆς θεῆς
κίνδυνον νομίσαι· διὰ δὲ τῶν ἀπεμ-
φαιρόντων, ὑπεριδόντα τῶν ἐν τῷ φα-
νεστῷ λεγομένων, ἐπὶ τὴν ἐξηρημένην
αὐτῶν ἑσίαν, καὶ ὑπερέχουσαν πάν-
τα τὰ ὄντα καθαρὰν νόησιν, ἐλπίς
ἀναδραμεῖν.

Αἷτια μὲν ἔν αὐταῖς τῆς τῆς τελεσι-

A tes, eadem, quæ Pentheus olim, patiamur
& ipsi, forsitan viventes; sin minus, certe
corporum vinculis exsoluti. Nam cujus
vitam varie dispersam non simplex Bacchi
natura (quæ & in dividuis individua peni-
tus, & sine permissione ulla tota in omni-
bus prius existit) per divinitus immisum il-
lum circa Deum furorem perfecit; peri-
culum huic est, ne ejus in multas partes
vita diffluat cumque diffluxerit, dissipetur,
ac dissipata pereat. Cæterum hæc diffluen-
di dissipandique vocabula, si quis minus at-
tentus audiat, ne aquulam forte vel lineum
B funiculum audire se putet; sed quæ dicun-
tur aliter intelligat: quo modo Plato, &
Plotinus, & Porphyrius, & divinus Jam-
blichus usurparunt. Quod nisi quis ita fa-
ciat, ridebit is quidem; sed risum hunc Sar-
donium fore, seque Deorum notitia per-
petuo destituendum; esse, cognoscat: qua
cum ne Barbaricarum quidem omnium
regionum imperium cum Romano con-
junctum arbitror conferendum. Quod me
C ex animo dicere, Solem ipsum dominum
meum testem appello. Verum nescio quis
me Deorum imprudentem ad ista proflire
rursus impulit. Quare ut ad id, cujus illa
gratia dicta sunt, revertar; quando dissen-
taneæ & abhorrentes secundum sententiam
de divinis rebus fabulæ confinguntur; sta-
tim nobis quodammodo clamant, atque
contestantur, ne fidem iis quæ dicuntur,
simpliciter habeamus; sed ut quod latet con-
sideremus ac scrutemur. Atque eo qui-
dem in rebus ejusmodi præstat id, quod ab-
horrens est, ei quod gravitatem habet: quo
D in posteriori quidem hoc genere periculum
est, ne præclaros illos, & ingentes, ac bo-
nos, sed homines tamen, Deos arbitremur;
at cum dissentaneis narrationibus utimur, de
pura sinceraque mente sperandum sit, spre-
tis iis, quæ palam aperteque dicuntur, ad
præstantiorem illis ipsis ac superantem o-
mnia naturam quandoque esse provehen-
dam.

Hæc sunt itaque causæ, propter quas in
mystica,

mystica, & in initiationibus posita Theologia, prae omnibus sancta & majestatis plena proferantur: cum interim secundum sententiam paulo eorundem alienior esse videatur expositio. At qui morum emendandorum gratia narrationes comminiscitur, & fabellas inducit, non is apud viros, sed apud pueros, vel aetate vel prudentia, iis sermonibus indiget. Porro si tibi pueri visi sumus; ego, inquam, & Anatolius iste, nec non Memmori, & Sallustius, ac reliqui praeterea deinceps omnes; Anticyra tibi opus est. Quid enim dissimulare attinet? Etenim, per Deos immortales, perque fabulam ipsam, imo vero per regem omnium Solem; ecquod tuum extat ingens, aut exiguum facinus? cuinam in iusta causa periclitanti advocatus affuisti? cui tu porro suorum ob funus lugenti remedium attulisti; cum eum oratione tua docuisses: neque illi ipsi qui patitur, neque propinquis ejus, malum esse mortem? Quis adolescentulus suam tibi temperantiam imputare potest; quod ipsum ex intemperanti frugi ac temperantem feceris: ut non corpore solum, sed multo magis animo pulcher appareret? Quamnam vivendi exercitationem adhibuisti? Quid tu dignum Diogenis baculo, vel audacia certe, praestitisti? An hoc magnum tibi videtur, fustem capere, comam promittere, urbes & comitatus circumire, ac cum optimis quibusque conviciari, tum pessimis adulari? Dic amabo te, per Jovem, perque auditores istos, qui a Philosophia propter vos abhorrent: cur, cum ad beatæ memoriæ Constantium in Italiam adieris, in Gallias ire noluisti? Atqui ut ad nos venires, si nihil aliud, ad eum utique hominem accessisses, qui sermonem tuum melius intelligeret. Quid illud, vagari passim, ac mulis negotium

Α κὴν καὶ μυσαγωγὸν φιλοσοφίαν ***

παλιὸς μάλλον εὐαγῆ καὶ σεμνὰ προ-
 φέρεσθαι. καὶ δὲ τὴν διάνοιαν ἀλλοιο-
 τέραν ποιεῖσθαι τὴν ἐξηγήσιν τῶν τοιῶ-
 των. Ὁ δὲ τῆς τῆς ἡθῶν ἐπανορθώσε-
 ως ἕνεκα τὰς λόγους πλάτων, καὶ
 μύθους παράγων, πρῶτον τῶν μὴ ^{voss.} _{μη ἀνδρας}
 πρὸς ἀνδρας, ἀλλὰ πρὸς παῖδας, ἢ
 τοιαυτὴν ἡλικίαν, ἢ τῶν φρονεῖν, πάντως
 τῶν λόγων τῶν δεόμενων. Εἰ μὲν ἐν-
 σοι παῖδες ἡμεῖς ἐφάνημεν, εἴτε ἐγώ, ^{voss.} _{ἡμεῖς σοι}
 εἴτε Ἀνατόλιος ^{παιδες} ἐτοσί. συγκαταειθ- _{Ατμ. 23, 24, 64}
 μη δὲ τῶν καὶ τῶν Μεμμόριον, καὶ τῶν _{Ατμ. 23, 24, 5}
 Σαλλύσιον. πρὸς τῶν δὲ, εἰ βέλῃ,
 καὶ τὰς ἄλλους ἐξῆς, Ἀνικύρας σοι δεῖ.
 Τί γὰρ ἂν ἀκρίβοιτό τις; ἐπεὶ πρὸς τῶν
 θεῶν, καὶ πρὸς ἀλλῶν τῶν μύθους μάλλον
 δὲ τῶν κοινῇ πάντων βασιλέως ἡλίας,
 τί σοι μέγα ἢ μικρὸν πεποίηται ἔργον;
 τίνι παρέσης ἀγωνιζομένῳ μὴ τῶν δι-
 καίης; τίνα ἐθεράπευσας πενθῶντα,
 τῶν λόγων διδάξας ὅτι μὴ κακὸν ὁ θά-
 νατος, μήτε τῶν παθόντι, μήτε τοῖς οἰκεί-
 οῖς αὐτῶν; τίς δ' αἰτιάσειά σε τῶν εἰαυτῶν
 μειρακίσιος σωφροσύνης. ὅτι πεποι-
 ησας αὐτὸν ἐξ ἀσώτων σωφρονα, καὶ κα-
 λὸν ἐτὸ σῶμα μόνον, ἀλλὰ πολὺ μάλ-
 λον τὴν ψυχὴν φαίνεσθαι; τίνα ἡ ἀσκη-
 σιν ἐποίησας βίβης; τί δὲ σοι ἄξιον τῆς
 Διογένους βασιλείας, ἢ ναὶ μὰ Δία, τῶν
 παρρησίας πεποίηται; Ἔργον οἶε μέ-
 γα, βασιληρίαν λαβεῖν, ἢ τρίχας ἀνεῖναι,
 καὶ περνεοῦν τὰς πόλεις, καὶ τὰ στρα-
 τόπεδα, καὶ τοῖς μὲν βελίσιος λαιδο-
 ρεῖσθαι, τὰς δὲ χειρίσιος θεραπεύειν,
 εἰπέ πρὸς τῶν Διός, καὶ πρὸς τῶν τῶν
 τῶν ἀκρωμένων, οἱ δ' ὑμᾶς τὴν φιλο-
 σοφίαν ἐκτρέπονται. ἀνθ' ὅτι πρὸς
 μὲν τῶν μακαρίτην Κωνσταντίου εἰς Ἰτα- _{Constantio mortuo}
 λίαν ἦλθες. ἐκέτι μὲν τοι καὶ μέχει _{στατι κομμοσιτα}
 τῶν Γαλλίων ἦλθες; καὶ τοι πορευθεῖς _{voss.}
 πρὸς ἡμᾶς, εἰ μηδὲν ἄλλο, ξυνεῖναι
 γὰρ σε τῆς φωνῆς μάλλον δυναμένῳ
 πλησιάζειν ἐμελλες ἀνθρώπῳ. Τί
 δὲ καὶ

*Cum publicum intelligit
Fortasse huiusmodi
cum affert*

Απομ. 27, 3, 14.

Germanice Αμοροπ

Α. 22, 13, 3.

*Demetrius Chytrus
Απομ. 19, 12, 12.*

δὲ καὶ τὸ περιφοιτᾶν πανταχῶς, καὶ
 παρέχειν πράγματα ταῖς ἡμίονοις ἀ-
 κούωσι· οἱ μᾶλλον ὑμᾶς ἢ τὰς στρα-
 τωτάς πεφύκασι; χρεῖσθαι γὰρ ἀδ-
 τοῖς ἀκούω τινὰς ὑμῶν χαλεπώτερον,
 ἢ τοῖς ξίφεσιν ἐκείνοι. γίγνεσθε ἐν ἀδ-
 τοῖς εἰκότως φοβερώτεροι. Πάλα
 μὲν ἐν ὑμῖν ἐδέμην ἐγὼ τῶν τὸ ὄνο-
 μα· νυνὶ δὲ αὐτὸ ἔοικα καὶ γράφειν.
 ἀπολακτικὰς τινὰς ὀνομάζουσι οἱ
δυοσεβεῖς Γαλιλαῖοι· τῶν οἱ πλείους
 μικρὰ προέμενοι, πολλὰ πάνυ, μᾶλ-
 λον δὲ τὰ πάντα πανταχόθεν ξυγκο-
 μίζουσι, καὶ προσῆν οἶμαι τὸ τιμᾶσθαι,
 καὶ δορυφορεῖσθαι, καὶ θεραπεύεσθαι.
 Τοιοῦτόν τι καὶ τὸ ὑμέτερον ἔργον ἐστὶ.
 πλὴν ἴσως τῶ χρηματίζεσθαι. τῶτο δ',
 εἰ παρ' ὑμᾶς γίγνεσθαι· παρ' ἡμᾶς δὲ
 σωεώτεροι γὰρ ἐσμεν τῶ ἀνοήτων ἐ-
 κείνων. ἴσως δὲ καὶ διὰ τὸ μηδὲν ὑμῖν εἶ-
 ναι πρόσχημα τῶ φορολογεῖν εὐ-
 προσώπως, ὅποιον ἐκείνοις· ἦν λέγουσι
 εἰ οἶδ' ὅπως ἐλεημοσύνην. τὰ δὲ ἄλ-
 λά γε πάντα ἐστὶ ὑμῖν τε καὶ ἐκείνοις πα-
 ραπλήσια. καλαλελοίπατε τὴν πα-
 τριδα, ὡς περ' ἐκείνοι. περιφοιτᾶτε
 πάντα, καὶ τὸ στρατόπεδον διωχθήσατε
 μᾶλλον ἐκείνων, καὶ ἰταμώτερον. οἱ μὲν
 γὰρ καλόμενοι· ὑμεῖς δ' καὶ ἀπελαυνό-
 μενοι. Καὶ τί χρεῖσθον ἐκ τῶν ὑμῖν ἐ-
 γένητο· μᾶλλον δὲ καὶ ἡμῖν τοῖς ἀνθρώ-
 ποις; ἀνῆλθεν ὁ Ἀσκληπιάδης· εἶτα ὁ
 Σερηνιανός· εἶτα ὁ Χύτρων· εἶτα ἐκ οἶ-
Δδα παιδάριόν τι ξανθὸν καὶ εὐμηκες. εἶ-
 τα σύ· καὶ μεθ' ὑμῶν ἄλλοι δις τοσού-
 τοι. Τί ἐν ἐκ τῶ ὑμετέρας ἀνόδου γέγο-
 νεν ἀγαθόν, ὡ λῶσοι; τίς ἤσθετο πόλις,
 ἢ τίς ιδιώτης τῶ ὑμετέρας παρρησίας; ἐκ
 ἀφρόνως μὲν τὸ ἐξ ἀρχῆς εἰλεσθε
 τὴν ἐπὶ τῶ εἶδεν ὑμᾶς φέλοντα βα-
 σιλέα πορείαν· ἀνελθόντες δὲ, ἀφρο-
 νέσερον αὐτῇ καὶ ἀμαθέσερον, καὶ μανιω-
 δέσερον ἐχρήσασθε, κολακνεύσαντες
 ἅμα, καὶ ὑλακτῆσαντες, καὶ βίβλια δόν-

facere; imo etiam, ut audio, mulionibus
 ipsis, qui magis vos ipsos, quam milites
 pertimescunt? Quosdam enim e vobis ac-
 cepti vehementius in eos saevire, quam illos
 gladiis suis; unde merito formidolosiores
 iis esse soletis. Equidem jamdudum hoc
 vobis nomen imposui, quod nunc mihi
 videor esse scripturus. Genus est quod-
 dam hominum, quos infelices Galilaei re-
 nunciatores vulgo nominant. Horum ple-
 rique, postquam exiguis sese bonis abdic-
 verint, admodum multa, vel omnia poti-
 us, undique corradunt: adeo ut ingenti a-
 liorum honore, stipatu, atque officio ce-
 lebrentur. Ejusmodi fere est quod a vo-
 bis geritur, praeter pecuniarum quaestum:
 qui quo minus vobis suppetat, non vobis,
 sed nobis ipsis tribuendum est, qui fatuis il-
 lis paulo plus sapimus. Ac fortasse pro eo,
 quod nullus corrogandae pecuniae, quem
 illi habent, vobis est color; quam nescio
 C quomodo eleemosynam appellant; caetera
 vobis & illis sunt simillima. Patriam, ut
 illi, reliquistis. Vagi ubique discurretis, &
 comitatu Principis magis, quam illi, &
 procacius importuni estis. Illi enim vo-
 cati; vos etiam repulsi molestiam exhibetis.
 Et quid tandem ex iis utilitatis in vos, vel
 in nos potius homines redundavit? Venit
 Asclepiades: tum Serenianus: postea Chy-
 tro: inde nescio quis puer flavus & pro-
 cerus: postremo tu ipse: vobiscum autem
 duplo plures alii. Quodnam igitur com-
 modum vester illi, o boni, adventus attu-
 lit? quanam civitas, aut quis privatus, li-
 bertatem vestram & audaciam sensit? Non-
 ne stulte primum ad eum Imperatorem
 profecti estis, qui ne vos quidem vellet a-
 spicere? ubi autem advenistis, stultius &
 imperitius, imo insanius, illa ipsa libertate
 vestra estis abusi; cum una & adularemini,
 & allatretis, & libellos offerretis, & ut iis
 annueret,

annueret
 minem
 scholam
 adiffis
 naque
 lum. N
 si minus a
 nihil ampl
 vos adjuve
 vos est faci
 ratoris arc
 num lingua
 gari, plana
 nerva quide
 potest. Ho
 nea illa sol
 proverbio ce
 trum ad bot
 lectam sese t
 coma. Deim
 & id genus
 compendiosar
 tr. Utinam
 cillior per illar
 nescitis, brevis
 obitas e
 itineris compe
 fractus & circu
 verinde qui pe
 endiosiori itin
 n Philosophia t
 um est, seipsun
 ten. Ac prin
 pium nosse; n
 modo. Quam
 et, humana om
 remmens, in
 convertitur. Eju
 tum est, nec
 permutatio
 estimare quisp
 que nihil p

annueret instantius urgeretis? Equidem neminem vestrum opinor toties Philosophi scholam frequentasse, quoties Notarium adiistis; ut Academiae instar, ac Lycei, Variæque porticus, Palatii vobis esset vestibulum. Non vos procul ista facestetis? non, si minus antea, modo saltem abjicietis, cum nihil amplius vestra illa coma baculusque vos adjuvet? At quam vilis & contempta per vos est facta Philosophia, ô homines ad oratoriae artis disciplinam ineptissimi, quorum lingua ab ipso rege Mercurio repurgari, plana vero ac dilucida reddi ne a Minerva quidem cum Mercurio conspirante potest. Hoc de populari & circumforanea illa solertia rapientes, (neque enim proverbio contritum illud intelligunt: botrum ad botrum maturescere) Cynicam ad sectam sese transferunt. Baculus, pallium, coma. Deinceps autem imperitia, *audacia*, * & id genus reliqua. At enim brevem & compendiosam ad virtutem viam sequuntur. Utinam vel longiorem teneretis! facilior per illam vobis esset ingressus. An nescitis, breviores vias maximis difficultatibus obsitas esse? Ut in publicis viis qui itineris compendio graditur, longiores anfractus & circuitus facilius emetitur; at non perinde qui per circuitus ambulat, compendiosiori itinere progreditur. Sic igitur in Philosophia finis ille ac principium unicum est, seipsum nosse, ac Diis similem fieri. Ac principium quidem est, seipsum nosse; finis autem, cum Diis similitudo. Quamobrem Cynicus esse qui studet, humana omnia decreta opinionesque contemnens, in seipsum ac Deum primo convertitur. Ejusmodi viro neque aurum aurum est, nec arena est arena; si amborum permutatio spectetur, & hæc suo pretio æstimare quisquam illi permiserit. Nam utrumque nihil præter terram esse, non i-

Ατες, ἢ ταῦτα πραχθῆναι προσλιπαρήσαντες; ἔδενά ὑμῶν οἶμαι ἐγὼ τοσαυτάκις εἰς Φιλοσόφου Φοιτῆσαι, ὁσάκις εἰς ἀντιγραφέως. ὥστε ὑμῶν Ἀκαδημία, ἢ Λύκειον, ἀντὶ τῆς Ποικίλης τεῆς, τῆς βασιλείων τὰ πρόθυρα. Οὐκ ἀπάξετε ταῦτα; ἔ καὶ βαλεῖτε νῦν γῆν, εἰ ἢ μὴ πρότερον, ὅτε ὑμῶν ἔδεν ἴσθαι πλεον ἀπὸ τῆς κόμης, ἢ τῆς βακτηρίας; Πῶς δὲ καὶ γέγονεν ὑφ' ἡμῶν εὐκαταφρόνητος ἢ Φιλοσοφία τῶν ῥητορικῶν οἱ δυσμαθέσατοι, ἢ ἔδ' ὑπ' αὐτῆς τῆς βασιλείας Ἐρμῆ τὴν γλῶτταν ἐκκαταρθῆναι δυναμένοι Φανερωθῆναι δὲ ἔδ' ἐπὶ αὐτῆς τῆς Ἀθηναίων τῶν Ἐρμῆ. τῆς ἐκ τῆς ἀγορᾶς καὶ περιτρεχέσης ἀρπάσαντες ἐν τρεχέας ἔδ' ἢ ἐν παροιμία περιφερόμενον αὐτὸ γινώσκουσι τὸ, ὅτι βότερις πρὸς βότερον πεπαίνειαι ὁρμῶσιν ἐπὶ τῆς κυνισμῶν βακτηρία, τρίβων, κόμη τὸ ἐντεῦθεν, ἀμαθία, θράσος, * ἀπλῶς τὰ καὶ πάντα ἰσχυρὰ τοιαῦτα. τὴν σύττομον, Φησὶν, ὁδὸν καὶ σύττονον ἐπὶ τὴν ἀρετὴν εἰσιῶσιν ὄφελον ἢ ὑμεῖς τὴν μακρὰν ἐπορευέσθε. ῥᾶον ἂν δι' ἐκείνης ἤλθετε. ἔκ' ἴσ' ὅτι μεγάλας ἔχουσι αἱ σύττομοὶ τὰς χαλεπότητας; ὥσπερ ἐν ταῖς λεωφόροις ὁ μὲν τὴν σύττομον ἐλθεῖν δυναθεὶς, ῥᾶον ἐκπερὶσει τὴν κύκλω ἐκίετι μὲν τοὶ τὸ ἀνάπαλιν ὁ κύκλω πορευθεὶς, ἔλθοι ἂν πάντως, καὶ τὴν ἐπίτομον. ἔτω δὲ καὶ ἐν τῇ Φιλοσοφίᾳ τέλει ἢ ἐπὶ ἀρχῆς μίᾳ, γινώσκαι τε σαυτὸν, καὶ ἀφομοιωθῆναι τοῖς θεοῖς. Ἀρχὴ μὲν ἔν, εἰσαυτὸν γινώσκαι τέλει ἢ, ἢ πρὸς τὰς κρείττονας ὁμοιότης. Ὅστις ἔν Κυνικός εἶναι ἐθέλει, πάντων ὑπεριδῶν τῶν νομισμάτων, ἢ τῶν ἀνθρώπων δοξῶν, εἰς εἰσαυτὸν καὶ τὸ θεὸν ἐπέσραπται πρότερον. ἐκείνω τὸ χρυσίον ἔκ' ἔστι χρυσίον ἔκ' ἢ ψάμμῳ ψάμμῳ. εἰ πρὸς ἀμοιβὴν τις αὐτὰ ἐξετάσει, καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν ἐπιτρέψειεν αὐτῷ τιμητῆ γενέσθαι.

γῆν ἢ αὐτὰ οἶδεν ἀμφοτέρω. τὸ σα-
μιάτερον ἢ ἢ τὸ ράδιον, ἀνθρώπων εἶ-
ναι κενοδοξίας ταῦτα, καὶ ἀμαθίας νε-
νόμικεν ἔργα. τὸ ἀσχερὸν ἢ καλὸν εἶναι
ἐν τοῖς ἐπαινεμένοις ἢ ψεγομένοις τί-
θελαι, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει Φεύγει τὰς περι-
λάς τροφάς. ἀποσρέφεται δὲ τὰ ἀφρο-
δίσια. βιαζομένης ἢ τῆς σώματος, εἰ δόξη
προστέτηκεν. εἰ δὲ περιμένη ἢ μάγει-
ρον, καὶ τὰ ὑπορίμματα, καὶ τὴν κνίσ-
σαν. εἰ δὲ τὴν Φρύνην. εἰ δὲ τὴν Λαίδα. εἰ
δὲ τὴν τῆδε περιβλέπει γαμήλην. εἰ
δὲ τὸ θυγάτριον. εἰ δὲ τὴν θεράπαιναν.
ἀλλ' ὡς ἐνι μάλιστα ἐκ τῆς προσυχόν-
των ἀποπλήσας τὴν θεραπείαν τῆς
σώματος, καὶ τὸ ἐνοχλῆν ἐξ αὐτῆς πα-
ρωσάμεν, ἀνωθεν ἐκ τῆς Ὀλύμπου κο-
ρυφῆς ἐπιβλέπει τῆς ἄλλης,

Ἄτης ἐν λημῶνι κατὰ σιότον ἢ
λάσκοντα,

ὑπὲρ ὀλίγων παντάπασιν ἀπολαύσε-
ων ὑπομένοντα, ὅσα εἰδὲ παρατῆ Κω-
κυλὸν καὶ τῆς Ἀχέρουθας θρυλλῶσιν οἱ κομ-
ψότεροι τῆς ποιητῶν ἢ σύνλοιμοι. ὁδὸς ἐ-
στιν αὐτῆ. δεῖ ἢ αὐτὸν ἀθρόως ἐκσῆναι ἐ-
αυτῆ, καὶ γνῶναι, ὅτι θεῖός ἐστι. καὶ τῆς νῦν
μὲν τῆς αὐτῆς ἀτρέτως καὶ ἀμελακινήτως
συνέχειν ἐν τοῖς θεοῖς, καὶ ἀχράντοις,
καὶ καθαροῖς νοήμασι. ὀλιγωρεῖν δὲ πάν-
τη τῆς σώματος, καὶ νομίζειν αὐτὸ καὶ τῆς
Ἡρακλείου *** τερον ἐκ τῆς ράσης ἢ
αὐτῆς τὰς θεραπείας ἀποπληροῦν,
*** μὲν ὡς περ ὄργανω τῶ σώ-
ματι χρῆσθαι ἐπιλάτῃ. ταῦτα μὲν εἶναι
** ἐπανάξω ὅθεν ἐξέβην. ἐπειδὴ ἢ

παιδάρια σινε πατῆς μύθους προσήκει πρὸς ** τῶ Φρο-
δία supplet Ἡρακλῆν καὶ ἄνδρες ὡσι. ἢ καὶ τοῖς καθ' ἡλι-
καὶ p. 15.
κίαν παδαρίους ἀπαγγέλλειν ἐξέλα-
σέον ὅπως μήτε εἰς θεοὺς, μήτε εἰς ἀν-
θρώπους τί πλημμελὲς ἢ, καθάπερ ἐ-
ναγχος, δυσσεβὲς τι ρηθείη. καὶ προσέτι
τῆς ἐν ἀπασιν ἀκριβῶς βασανισέον,
εἰ πιθανός, εἰ τοῖς πράγμασι προσ-
Φυῆς, εἰ μῦθος ἐστὶν ἀληθῶς ὁ πλατ-
τόμενος. ἐπεὶ τὸ γε νῦν ὑπὸ σῆς πεποι-
ημένον, εἰ μῦθος ἐστὶ σὸς, ὡς ἔφησ. καὶ
τοῖς τῆς γο, ἐνεανιεύσω. Ἀλλ' ὁ μὲν μῦ-
θος, μῦθος ἐστὶ παλαιός. ἐφήρμοσας ἢ
αὐτὸν σὺ πράγμασιν ἑτέροις. ὅπερ,

Agnorat. Quod autem aliud rarius, aliud
parabilius sit, id a vana gloriola & inscitia
proficisci judicat. Turpitudinem vero, vel
honestatem, non hominum laude ac vitu-
peratione, sed natura ipsa metitur: cibos
supervacuos devitat: a rebus venereis ab-
horret. Quod si corporis ipsum neces-
sitas urgeat, non opinione ducitur; neque
coquum, aut intrita, & nidorem expectat;
neque Phrynem, aut Laidem; nec in hujus
aut illius uxorem intendit oculos, neque in
filiolam aut ancillam; sed e re nata, quo-
ad licet, curato ac levato corpore, ex alto
caeli vertice reliquos prospectat,

*Ates in pratis per tenebras vagan-
tes:*

qui exiguae voluptatis gratia tanta incom-
moda sustinent, quanta ne apud Cocytum
quidem aut Acherontem elegantiores Poë-
tae describunt. Haec est via compendiosi-
or. Nam a semetipso subito excedere o-
portet, seque esse divinum agnoscere; tum
vero mentem sine ulla fatigatione, divinis
& illibatis ac puris in cogitationibus defi-
xam & immobilem tenere; corpus asper-
nari & putare istud, quod dixit Heraclitus
*** faciles habere cupiditatum expletiones
*** *velut instrumento corpore uti jubet. Hac
igitur ** eo, unde digressus sum, revocabo.*
Quoniam enim fabulae *** tametsi vi-
ri sint, aut aetate pueris exponendae sunt; in-
quirendum illud est, ne quid, quod Deos
aut homines offendat, aut, ut nuper eve-
nit, impium proferatur. Praeterea id ante
omnia diligenter excutiendum est, an pro-
babilis sit, an rebus consentanea, an quod
fingitur revera fabula sit. Quod enim abs-
te modo fictum est, non tua est, ut dixi-
sti, fabula; (quanquam hoc *juveniliter ja-
ctasti*) verum fabula quidem ipsa vetus est,
tu vero ad alias res illam accommodasti:
quod

quod ii facere solent, qui tropicam ac figuratam sententiarum compositionem adhibent. Qua in re frequens est Parius Poëta. Quamobrem cum fabulam condideris nullam, o callidissime vir, frustra juveniliter exultare videris. Atqui istud ipsum urbanae ac scitae cujuscumque nutricis negotium est. Quod si fabulosae Plutarchi narrationes in manus tuas venissent; non illud ignorares, quantum distet, primum ipsum autorem esse fabulae, & ab aliis traditam ad res suas applicare. Sed ne te vix compendia sectantem in longiores & inextricabiles librorum ambages conjiciens paululum morer, & alligatum teneam; dic quae so, num tu Demosthenis fabellam audieris aliquando, quam Atheniensibus eo tempore dixit, quo ab illis dedi sibi oratores Macedo postulabat. Tale igitur quidpiam comminisci oportuit. Quid enim, per Deos, negotii fuit ejusmodi fabulam contexere? Nam fabularum esse me coges artificem. Dives quidam oves quamplurimas ac boum armenta possidebat, & amplissimos caprarum greges, nec non innumerabiles eidem equae per prata pascebantur. Habebat & pastores tam servos quam ingenuos ac mercenarios, bubulcos, caprarios, equarios, cum multis praediis: quorum omnium pleraque sibi a patre relicta fuerant, multo vero plura ipse quaesierat, cum in rem per fas ac nefas augendam totus incumberet. Neque enim Deos admodum ille curabat. Uxores porro complures illi fuerant, & liberi ex his utriusque sexus: in quos distributis rebus suis excessit e vita; cum nec haeredes suos quemadmodum administranda essent illa docuisset, neque quae ratione, vel si deessent comparari, vel si supererent conservari possent. Etenim praescitiam satis esse copiam arbitrabatur. Nec erat alioqui artis ejusmodi valde peritus; utpote ad quam non certa ratione, sed con-

A οἶμα, ποιεῖν εὐώθασι οἱ τῆ τροπικῆ
 χρώμενοι τ νοημάτων καλασκευῆ.
 πολὺς δὲ ἐν τέτοις ὁ Πάριος ἐστὶ ποι-
 ητῆς. Ἐοικας ἔν δὲ πεποιηκῶς μῦ-
 θον, ὃ ξυμείωται, μάτην νεανιεύε-
 σθαι, καὶ τοι τετὸ τίτθης ἔργον ἐστὶν
 εὐθεράπελα. Πλατάρχου δὲ εἰ τὰ μυ-
 θικὰ διηγήματα τῶν σῶν εἴσω χει-
 ρῶν ἀφῆλο, ἔ ποτ' ἂν ἐλελήθῃ σε
 τίνι διαφέρει πλάσαι τε ἐξ ἀρχῆς
 μῦθον, καὶ τ κείμενον ἐφαρμόσαι
 B πράγμασιν οἰκείοις. Ἀλλ' ἵνα μὴ σε
 τὴν σύμτομον ὀδεύουσα βίβλοις ἐμει-
 λῶν μακρῆς, ἢ δυσελίκοις ἐπίσχω
 μικρᾶ, καὶ πεδήσω σὺ δὲ ἔδὲ τ Δη-
 μοσθένος ἀκήκοας μῦθον, ὃν ἐποίησεν
 ὁ Παμανιεύς πρὸς τὰς Ἀθηναίους, ἠνῆνα Παιανιεύς ἐστὶν Ἰσμεῖος
 ὁ Μακεδῶν ἐξήτει τὰς Ἀθηναίους ῥήτο-
 ρας. ἐχρῆν ἔν τι τοῖστον πλάσαι. ἢ
 πρὸς τῶν θεῶν ἔργον ἦν εἰπεῖν μυθᾶ-
 C εἰόν τι τοῖστον; ἀναγκάσεις δὲ με καὶ
 μυθοποιὸν γενέσθαι. Πλατῶν ἀνδρὶ Constantinus.
 πρὸ βῆλα ἦν πολλὰ, ἢ ἀγέλας βοῶν,
 καὶ ἀπόλια πλάτῆ ἀγῶν. ἵπποι δὲ 11.2, 474.
 αὐτῷ πολλὰ κίς μυρία ἐλθῆ κατὰ 11.20, 221. et 2, 52.
 βυκολέοντες. καὶ ποιμένες δὲ λόγοι τε καὶ
 ἐλεύθεροι μισθωτοί: ἢ βυκόλοι βοῶν
 καὶ ἀγῶν ἀπόλοι: καὶ ἵπποφοροὶ
 τῶν ἵππων: καὶ πλεῖστα κτήματα. τῶ-
 D των ἢ αὐτῷ πολλὰ μὲν ὁ πατήρ ἀπο-
 λελοῖπει: πολλὰ πλάσια δὲ αὐτὸς
 ἐκτήσατο, πλάτῆν θελῶν ἐν δίκη τε, μετ' ἵπποισιν. Μα-
 καὶ παρὰ δίκην. ἐμελε τῷ αὐτῷ καὶ τῷ
 μετ' ἵπποισιν ἵπποισιν.
 θεῶν ὀλίγον. ἐγένοντο δὲ αὐτῷ γυ-
 ναῖκες πολλὰ, καὶ παῖδες ἐξ αὐτῶν,
 καὶ θυγατέρες: οἷς ἐκεῖν διανείμας
 τὴν ἔσταν, ἔπειτα ἐτελεύτησε, ἔδεν
 αὐτῆς οἰκονομίας περὶ διδάξας: ἔδ'
 ὅπως ἂν τις δύναται τὰ τοιαῦτα κλᾶσθαι
 μὴ παρόντα, ἢ παρόντα διαφυλάτ-
 τειν. ὡς γὰρ ὑπὸ ἀμαθίας ἀρκεῖν τὸ
 πλῆθος. ἐπεὶ καὶ ἔτῃ ἦν ἔ μάλα ἐ-
 πισήμων τῆς τοιαύτης τέχνης: ἄτε
 μὴ λόγῳ προσειληφῶς αὐτὴν, ἀλλὰ
 Ff ij σιωπῆσεια

Archilocheus. Horat.
 epist. 1, 19, 25.

Plutarch.
 Demosth. 23.

met' ἵπποισιν
 τῷ Julian. 221.

συνηθεία τινὶ καὶ πείρα μάλλον. ὡς περ
οἱ Φαῦλοι τῆ ἰατρῶν ἐκ τῆ ἐμπειρίας
μόνον ἰώμενοι τὰς ἀνθρώπων. ὅθεν καὶ
διαφεύγει τὰ πολλὰ τῶν νοσημά-
των αὐτοῖς. ἀρκεῖν ἔν νομίσας τὸ πλῆ-
θος τῆ ἡέων πρὸς τὸ φυλάξαι τὴν ἐσίαν
ἐδὲν ἐφρόνισεν ὅπως ἔσονταί σαρδαῖοι.
τὸ ἴ ἄρα αὐτοῖς ἤρξε πρῶτον μὲν τῆ
εἰς ἀλλήλους ἀδικημάτων. ἐπιθυμῶν
ἄ ἕνας, ὡς περ ὁ πατήρ, πολλὰ
ἔχειν, καὶ μόνον πάντα ἐπὶ τῆ πέλας ἐ-
τράπετο. τέως μὲν ἔν, τῆ ἐπράττετο.
πρὸς ἀπέλασον δὲ καὶ οἱ συγγενεῖς, B
ἐδ' αὐτοῖς παιδευθέντες καλῶς, τῆ τῆ
παιδῶν ἀνοίας τε καὶ ἀμαθίας ἀνε-
χεσθαι. εἶτα ἐπίμπλατο φόνος πάν-
τα καὶ ἡ τραγικὴ κατὰρα ὑπὸ τῆ δά-
μον εἰς ἔργον ἤγετο. τὰ πατρῶα ἄ
θηκῶ σιδήρῳ διελάγχανον. καὶ ἦν
πάντα ἀκοσμίας πλήρη. πατρῶα μὲν
ἱερά κατεσκάπτετο παρὰ τῶν πατέ-
ρων, ὀλιγωρηθέντα πρῶτον ὑπὸ τῆ
πατρῶος, καὶ ἀποσυληθέντα τῶν ἀνα-
θημάτων. ἀ τέθειτο παρὰ πολλῶν C
μὲν καὶ ἄλλων, ἐχ ἤμισα δὲ τῶν προ-
πατόρων αὐτῆ. καθαιρεμένων δὲ τῶν
4. *Petavius mp. 94* θεῶν, ἀνωκοδομεῖτο παλαιὰ καὶ νέα
μνηματὰ. προαγορεύοντος αὐτοῖς τῆ
αὐτομάτῃ καὶ τῆς τύχης, ὅτι ἄρα
πολλῶν αὐτοῖς " δεήσῃ μνημάτων ἐκ
εἰς μακρὰν. ἐπειδή περ αὐτοῖς ὀλίγον
ἔμελε τῶν θεῶν. πάντων ἔν ὁμῆ φυ-
ρομένων, καὶ ξυνηλεσμένων, γάμων τε
ἐ γάμων, καὶ βεβηλεσμένων ὁμῆ τοῖς θε-
οῖς τῶν ἀνθρωπίνων, τὸν Δία ἔλε
ὑπῆλθεν. εἶτα ἀπιδὼν πρὸς τῆ Ἡλίον, D
ὡ παῖ, εἶπεν, ἔρανε καὶ γῆς ἀρχαιότε-
ρον ἐν θεοῖς βλάσημα, μνησικακῆν ἔ-
τι διανοῆ τῆς ὑπεροψίας ἀνδρὶ ἀθάδῃ
καὶ τολμηρῷ, ὅς σε ἀπολείπων, αὐτῶ
τε, καὶ γένῃ, καὶ πασὶν αἰτί εἰ γένετο
τῆ τηλικύτων παθημάτων; ἢ νομίζεις
ὅτι μὴ χαλεπαίνεις αὐτῶ, μὴδ' ἀγα-
νακτεῖς, μὴδ' ἐπὶ τὸ γέν εἰ αὐτῆ τὰς

4. *Petavius mp. 94*

voss.
μνημ. δε-
ήσῃ

A suetudine potius quadam usuque pervene-
rat: perinde ac mali medici, qui sola expe-
rientia freti hominibus medentur, unde &
plerosque morbos ignorare illos neces-
se est. Filiorum itaque copiam ratus ad rem
domesticam tuendam sufficere, nullam, ut
eosdem bonos haberet, curam adhibuit.
Quæ res primum mutuarum illis injuria-
rum causa fuit. Nam cum patris imitatio-
ne multa quisque possidere ac solus obti-
nere omnia cuperet, fratrem aggrediebatur.
Eadem & in propinquos calamitas redun-
davit, qui ne ipsi quidem probe instituti
fuerant, uti fratrum illorum stultitiam &
imperitiam tolerarent. Igitur cuncta dein-
ceps cædibus implebantur; ut execratio illa
Tragica divinitus revera perficeretur. Nam
patrimonium suum acuto ferro dividebant:
tum ubique rerum omnium inerat foeda
perturbatio. Paterna liberi templa demo-
liebantur, ab ipso quidem patre antea con-
temta, ac donariis spoliata: quæ cum alii
plerique tum majores illius præcipue dedi-
caverant. Ac cum templa subverterentur,
vetera interim novaque monumenta resti-
tuebantur: quasi illos casus & fortuna præmo-
neret, multis propediem monumentis opus
ipsis futurum, quoniam Deos parum admo-
dum curarent. Perturbatis igitur hunc in mo-
dum omnibus, & innuptis nuptiis contra-
ctis, ac divinis humanisque legibus pessun-
datis; miseratus Juppiter, & in Solem intu-
ens: ὦ fili, inquit, cælo atque terra vetu-
stior Deos inter soboles! etiamne memo-
riam injuriarum adversus contumacem &
audacem virum retines, qui te relicto, sibi
atque generi suo & liberis tantum calami-
tatum conscivit? An quia non ei palam i-
raferis & indignaris, nec in ipsius sobolem
fagittas

fagittas
rem esse
ejus dom
Parcas
opis a
tur. Sol
tius quide
rem ocul
maxima:
fas & ju
nam nos
ipfas ad tu
hæc Juppi
& quidem
igitur, ὁ ve
quidem, re
strum est.
Iud impiet
tus invalesca
trique provi
stantes de pa
Post hæc Ju
des hunc pu
illis, obscur
ac præpotent
ipsum patrie
itaque mihi p
præcipuam te
gubernaturum
Animadvertis
ac sordibus, &
periculum sic
gatur: Nis
hoc permitto,
hunc, & educa
gropere gavis
tus, in quo re
suis scintillam vi
tum educare co
ex
tu,

fagittas acuis, eo te minus illi cladis autorem esse putas, cum solam ac destitutam eius domum jacere permittis? Verum age, Parcas, inquit, evocemus, si quid illi potest opis afferri. At illæ Jovi statim obsequuntur. Sol vero quasi cogitabundus, & altius quiddam animo versans, defixis in Jovem oculis hærebat. Tum Parcarum natu maxima: Prohibent nos, inquit, ô pater, fas & justitia. Tuum est igitur, quoniam nos illis obtemperare jussisti, etiam ipsas ad tuam voluntatem adducere. Ad hæc Juppiter: meæ sunt, inquit, istæ filia, & quidem a nobis interrogandæ sunt. Quid igitur, ô venerandæ, dicitis? Atqui tuo id quidem, responderunt, ô pater, in arbitrio situm est. Vide sis tamen ne pessimum illud impietatis studium inter mortales penitus invalescat. Ego vero, ait Juppiter, utrique providebo. Tum Parcæ prope adstantes de patris sententia cuncta neverunt. Post hæc Juppiter ita Solem affatus est: Vides hunc puerulum: (erat enim cognatus illis, obscurus & contemptus, divitis illius ac præpotentis fratre genitus, & hæredum ipsius patruelis) tua illa soboles est: jura itaque mihi per meum tuumque sceptrum, præcipuam te curam illius habiturum, ac gubernaturum esse, & a morbo curaturum. Animadvertis enim ut ille tanquam fumo, ac sordibus, & fuligine sit obsitus: utque periculum sit ne insitus illi a te ignis extinguatur: Nisi tu robur induas. Ego igitur hoc permitto, mecumque Parcæ. Accipe hunc, & educa. His auditis, rex Sol magnopere gavissus est; & infantulo delectatus, in quo reliquam adhuc perexiguam sui scintillam videbat. Deinceps ergo puerum educare cœpit, extrahens

ex sanguine, & ex tumultu,

οἷσ' ἔσθ' ἴθ' ἔλαττον εἶναι ταύτης αἰτιον αὐτῆς ἔξυμφορᾶς, ἔρημον αὐτῆς τὴν οἰκίαν ἀφείδεις; ἀλλ' ἔφη, καλοῖμεν τὰς Μοῖρας εἰ πῆ βοηθήεσθαι. ὁ ἀνὴρ ἔσι. αἱ δ' ὑπήκισσαν αὐτίκα τῷ Διὶ. καὶ ὁ μὲν Ἥλιος, ὡς περ ἐννοῶν τι, καὶ λογιζόμενος αὐτὸς ἐν ἑαυτῷ, προσεΐχεν, εἰς τὴν Δία πήξας τὰ ὄμμαλα. τὴν Μοῖραν δ' ἢ πρεσβυλάτη, κωλύετον, ἔφη, ὦ Κλωθὰ. Ἡρόδοτος. II. 218. Πάτερ, ἢ ὁσιότης ξυῖ τῆ δίκη σὸν ἐν ἔργον ἐσί, ἐπέπερ ἡμᾶς ἐκέλευσας ὑπεικάθην αὐταῖς, πείσαι καὶ ἐκείνας. ἀλλ' ἐμαὶ γὰρ εἰσιν, ἔφη, θυγατέρες. καὶ ἄξιον δὴ ἔρεσθαι αὐτάς. τί τοῖνυν, ὦ πόλνία, Φαίλον; ἀλλὰ τέττα μὲν, εἰπέτην, ὦ πάτερ, αὐτὸς εἰ κύριος. σκόπει δ' ὅπως ἐν ἀνθρώποις ὁ πονηρὸς ἔλτοσι τὴν ἀνοσιεργίας ζῆλον μὴ παντάπασιν ἐπιεραλήσῃ πρὸς ἀμφοτέρω, εἶπεν, ἐγὼ σκείψομαι. καὶ αἱ Μοῖραι πλησίον παρεῖσαν, πάντα ἐπέκλωθον, ὡς ὁ πατὴρ ἐδέξατο. Λέγειν δὲ ὁ Ζεὺς ἀρχέλαι πρὸς τὸν Ἥλιον. τὸ παλαιόν, ἔφη. ξυγγενὲς δὲ ἦν αὐτῶν ἀρα παρερριμμένον παρὰ καὶ ἀμελόμενον, ἀδελφιδῆς ἐκείνης τὸ πλυσίς, καὶ ἀνεψιὸς τὸ κληρονόμων. τέττο, ἔφη, σὸν ἐσιν ἔκγονον. ὁμοσον ἐν τὸ ἐμόν τε καὶ σὸν σκῆπρον, ἢ μὴν ἐπιμελήσεσθαι διαφερόντως αὐτῆς, καὶ ποιμανεῖν αὐτὸ, καὶ θεραπέυσειν τῆς νόσῃ. ὄρας γὰρ ὅπως, οἷον ὑπὸ καπνῶ, ῥύπετε ἀναπέπλησας, καὶ λιγνύσθαι. κίνδυνός τε τὸ ὑπὸ σῆσπαρὲν ἐν αὐτῷ πῦρ ἀποσβῆναι,

ἦν μὴ σύ γε δύσεαι ἀλκήν. ἔτι δὲ ἐγὼ τε ξυγχωρῶ, καὶ αἱ Μοῖραι νόμιζε ἐν αὐτῷ καὶ τρέφε. ταῦτα ἀκῆσας ὁ βασιλεὺς Ἥλιος ἠΰφρανθη τεήσθεις τῷ βρέφει, σωζόμενον ἔτι καθ' ὄρων ἐν αὐτῷ σπινθήροι μικρὸν ἐξ ἑαυτῆς. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἔτρεφεν ἐκείνο τὸ παιδίον, ἐξαγαγὼν ἐκ τῶν αἱματῶν, ἐκ τε κνυδοῦ μου,

Julianus ipse

Homer. Iliad. I. v. 231

Iliad. A. Versus iste v. 164. Romæ in athenis sine ignavis. Ἐκ τῆς παλαιᾶς ἰστορίας ne dilaceratus est. 1164

Ff iij

Ἐκ τ' ἀνδροκλασῆς.

ὁ πατήρ δὲ ὁ Ζεὺς ἐκέλευσε καὶ τὴν Ἀθηναίαν τὴν ἀμήτορα, τὴν παρθένον, ἅμα τῷ Ἡλίῳ τὸ παιδάριον ἐκτρέφειν, ἐπεὶ δὲ ἐτρέφθη, καὶ νεανίας ἐγένετο, πρῶτον ὑπηγήτης, ἔπειτα περὶ χαλκῶν ἡγήτης.

Iliad. n. v. 348.

κατανοήσας τ' κακῶν τὸ πλῆθος, ὁ πόσον τι περὶ τῆς ξυγγενεῖς αὐτῆς καὶ τῆς ἀνεψιῶν ἐγεγόνη, ἐδέησε μὲν αὐτὸν εἰς τὴν τάλαρον προέσθαι πρὸς τὸ μέγεθος τ' κακῶν ἐκπλαγεῖς. Ἐπεὶ δ' Ἡλίου εὐμενῆς ὦν μὲν τὴν προνοίαν Β Ἀθηναῖς ὑπνοῦναι, καὶ κάρων ἐμβαλῶν, τῆς ἐπινοίας ταύτης ἀπήγαγεν, αὐτῆς ἀνεγερεῖς ἀπεισιν εἰς ἐρημίαν. εἶτα ἐκεῖ λίθον τινα εὐρών, μικρὸν ἀνεπαύσατο, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐσκόπει, τίνα τρόπον ἐκφεύξει τῶν τοσούτων κακῶν τὸ μέγεθος. ἦδη γὰρ αὐτῷ πάντα ἐφαίνετο μοχθηρὰ. καλὸν δὲ εἶδεν εἶδα μὲν τέως. Ἐρμῆς ἔν αὐτῷ, καὶ γὰρ εἶχεν οἰκείως πρὸς αὐτὸν ὡς περὶ ἡλικιωτῆς νεανίσκου Φανείας, ἡσάσαστό τε φιλοφρόνως καὶ δεῦρο, εἶπεν, ἡγεμῶν σοι ἐγὼ ἔσομαι λείας καὶ ὀμαλεσέρας ὁδῶν, τῆς τὸ μικρὸν ὑπερβάνη τὸ σκολιὸν καὶ ἀπότομον χωρίον. ἔπειτα πάντας ὁδούς προσπλάροντας καὶ ἀπιόντας ἐντεῦθεν ὀπίσω. καὶ ὁ νεανίσκος ἀπιὼν ὡχέλο μὲν πολλῆς εὐλαδίας, ἔχων r. 231 παρ' αὐτῷ ξίφος τε, καὶ ἀσπίδα, καὶ μάχαρην γυμναῖα αὐτῷ τέως ἦν τὰ περὶ τὴν κεφαλὴν. πεπορθῶς ἔν αὐτῷ προσήγεν εἰς τὸ πρόσω διὰ λείας ὁδῶν καὶ ἀθρόπλων, καθαρῶς τε πάνυ, καὶ καρποῖς βριθύσης, ἀνθεσὶ τε πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς, ὅσα ἐστὶ θεοῖς φίλα. καὶ δένδροισι κίττον, καὶ δάφνης, καὶ μυρίνης. ἀγαθῶν δὲ αὐτὸν ἐπὶ τι μέγα καὶ ὑψηλὸν ὄρεος, ἐπὶ τῆς, εἶπεν, τὴν κορυφῆς ὁ πατήρ πάντων κἀθήται τῶν θεῶν. ὅρα ἔν ἐνταῦθα ἐστὶν ὁ μέγας κίνδυνος. ὅπως αὐτὸν ὡς εὐαγέστατα προσκυνήσεις. αἰτήσῃ δὲ παρ' αὐτῆς ὅ, τι ἂν ἐθέλης.

A Et ex hominum cade.

At Juppiter parens Minervam jussit matris expertem, & virginem, una cum Sole, pueri educationi præesse. Qui ut educatus adolevit,

primum barbascens, cujus gratisima pubertas:

cum innumera illa mala vidisset, quæ propinquis suis & patruelibus illata fuerant; nihil propius fuit, quam ut calamitatum magnitudine percussus, in inferos sese præcipitem daret. Sed cum Sol una cum Pronœa Minerva benevolus adstitisset, & soporem quendam immisisset, ab illa cogitatione deductus, experges factus iterum se in solitudinem abdidit. Ibi lapidem nactus, in eo paululum acquievit, ac quemadmodum tantorum vim malorum effugeret, cum animo suo deliberare cœpit. Jam enim infesta illi omnia, neque quicquam spei melioris ostendebatur. Sub hæc Mercurius, (hic enim bene erga illum erat affectus) unius ex æqualibus adolescentulis speciem gerens, apparuit, & blande salutans sic eum affatus est: Ades, inquit, ego te planiore & faciliore via deducam, ubi flexuosum & abruptum hunc callem paululum superaveris, ad quem offendentes omnes, & inde retro abeuntes aspicias. Tum juvenis abiens caute illinc digreditur, ensen tenens, & clypeum cum machæra, nudo capite. Huic sese ille committens ad ulteriora progressus est plana via nec trita, sed purissima, & fructibus ac floribus innumeris optimisque sparsa, cujusmodi Diis accepta sunt, nec non hedera, lauro, atque myrto. Postquam igitur ad ingentem & arduum montem juvenem perduxit: In illo, inquit, vertice Deorum pater residet. Vide sis ergo (magnum enim hic periculum est) ut illum quam sanctissime salutes. Petes autem ab ipso quicquid libuerit. Tu vero

vero optima quæque, ô puer, optabis. A His dictis iterum sese Mercurius occulta- vit. At ille multum ab eo sciscitari cupi- ens quid; a Deorum patre sibi postulan- dum; esset ut abesse Mercurium vidit, inops consilii, tandem sic apud se, & quidem re- cte, deliberavit: Quod, inquit, fortuna- tum sit, optima postulemus, etsi non- dum aperte Deorum patrem oculis ipsis in- tueamur. O parens Juppiter, sive quo alio nomine gaudes: id enim mea nihil in- terest: doce me quænam ad te sursum via perducatur. Nam quæ illic apud te sunt re- giones, multo præstantiores videntur, quan- tum ex ejus, unde huc progressi sumus, lo- ci amœnitate de tua pulchritudine conjice- re possum. Hæc cum precatus esset; mox ipsum sive sopor, sive alienatio mentis in- vasit. At Juppiter Solem ei per visum ob- tulit. Quo spectaculo adolescens attoni- tus: Ego vero, ô Deorum pater, inquit, cum ob cætera, tum ob hæc omnia, tibi me offeram ac dicabo. Postea manibus genua Solis amplectens, & inhærens, ut se servaret obsecrabat. At ille Minervam vo- cans, jubet primum discernere ipsum quid armorum attulerit. Et cum clypeum en- semque cum hasta vidisset: ubi est, inquit, ô puer! Gorgoneum tegmen, & cassis? At ego, respondit, vel hæc ipsa vix parare po- tui. Nam nemo mihi in domo propin- quorum spreto abjectoque præsto adfuit. Quid igitur, ait magnus Sol, quod illuc te omnino redire convenit? Hic orare puer, ne se rursus illo mitteret, sed apud se re- tineret; quod alioqui nunquam rediturus esset amplius, sed ibidem præ malorum atrocitate moriturus. Quod cum vehe- mentius flens etiam rogaret; Atqui puer es, ad eum inquit, nec dum sacris initia- tus. Vade ergo vestras ad sedes, ut initia- tus illic securior degas. Redeundum enim tibi est, & omnia illa repurganda scelera: tum me & Minervam precari te Deosque cæteros oportet. His auditis adolescentu-

ἔλοιο δὲ, ὦ παῖ, τὰ βέλιστα. ταῦτα εἰπὼν ἀπέκρυψεν ἑαυτὸν Ἑρμῆς πάλιν. ὁ δὲ ἐβόλετο μὲν παρὰ τῷ Ἑρμῆ πυνθέσθαι, τί ποτε αἰτήσασθαι χρεὴ παρὰ τῷ πατρὸς τῶν θεῶν. ὡς δὲ πλησίον ὄντα ἔκαλεῖδεν, ἐνδεὴς μὲν ἐφαίη καλὴ δὲ ὅμως ἡ συμβουλή. αἰτώμεθα ἔν ἀγαθῇ τύχῃ τὰ κράτιστα, καί περ ἔγω σαφῶς τὴν πατέρα τῶν θεῶν ὄρωμαι. ὦ Ζεῦ πάτερ, ἢ ὅ, τι σοι Φίλον ὄνομα, καὶ ὅπως ὀνομάζεσθαι τρεῖς γὰρ ἐμοιγε ἔδδεν διαφέρει· δείκνυέ μοι τὴν ἐπὶ σὲ φέρουσαν ὁδὸν ἄνω. κρείττονα γάρ μοι τὰ ἐκεῖ φαίνεται χωρὶς παρὰ σε, μαυλευμένῳ τὸ παρὰ σοὶ κάλλος ἀπὸ τῶν ἐν τῆτοις ὅθεν πεπορεύεμεθα τέως ἀγλαίας. εὐξαμένῳ ταῦτα εἴτε ὑπὸ τις, εἴτε ἐκασασις ἐπήλθει. ὁ δὲ αὐτῷ δείκνυσι αὐτὸν τὸν Ἥλιον. Ἐκπλαγεὶς ἔν ὁ νεανίσκος ὑπὸ τῆς θεᾶς, ἀλλὰ σοὶ μὲν εἶπεν, ὦ θεῶν πάτερ, τῆς ἄλλων, καὶ τῶν ἑνεκα πάντων ἑμαυτὸν φέρων ἀναθήσω. περιβάλλων δὲ τοῖς γόνασι τῷ Ἥλι τὰς χεῖρας, εἶχετο σώζειν ἑαυτὸν δεόμενος. ὁ δὲ καλέσας τὴν Ἀθηναῖν ἐκέλευσε πρῶτον διακρίνειν αὐτὸν ὅποσα ἐκόμισεν ὅπλα. ἐπεὶ δὲ ἑώρα τὴν τε ἀσπίδα, καὶ τὸ ξίφος μετὰ τῷ δόρατος, ἀλλὰ πῶς σοι, εἶπεν, ὦ παῖ, τὸ Γοργόνειον, καὶ τὸ κράνος· ὁ δὲ καὶ ταῦτα, εἶπε, μόγις ἐκλήσασθαι· ἔδειξ γὰρ ἦν ὁ ξυμπουῶν ἐν τῇ τῶν συγγενῶν οἰκίᾳ παρερριμμένῳ. τί ἔν, εἶπεν ὁ μέγας Ἴουλιανός. Ἥλιος, ὅτι σε πάντως χρεὴ ἐπανελθεῖν ἐκεῖ; ἐνταῦθα εἶπε μὴ πέμπειν αὐτὸν ἐκεῖσε πάλιν, ἀλλὰ καλέχειν ὡς ἐκέθ' ὑσερον ἐπανήξοντα, ἀπολαύμενον δὲ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ κακῶν. ὡς δὲ ἐλιπαρῶς δαικρύων· ἀλλὰ νέος εἶ, εἶπεν, καὶ ἀμύητος. ἴθι ἔν παρ' ὑμᾶς, ὡς ἂν μνηθεὶς ἀσφαλῶς τε ἐκεῖ διάγοις χρεὴ γὰρ ἀπιέναι, καὶ καθαίρειν ἐκεῖνα πάντα καὶ ἀσεβήματα. παρακαλεῖν δὲ ἐμέ τε, καὶ τὴν Ἀθηναῖν, καὶ τὰς ἄλλας θεάς. Ἀκίστας ταῦτα

ταῦτα ὁ νεανίσκος, εἰσήκει σιωπῇ·
 καὶ ὁ μέγας ἥλιος ἐπὶ τινα σκοπιῶν
 ἀγαγὼν αὐτόν· ἦς τὸ μὲν ἄνω Φαῖος
 ἦν πλήρες, τὸ δὲ ὑποκάτω μυρίας
 ἀχλύς· δι' ἧς, ὡσπερ δι' ὕδατος, ἀ-
 μυδροῦν τὸ Φῶς διῖκνεῖ τῆς ἐκ τῆς βα-
 σιλῆως ἀγῆς ἡλίου· ὁρᾶς, εἶπε, τὸ ἀ-
 νεψιὸν τὸ κληρονόμον; καὶ ὅς, ὁρῶν, εἶπε·
 τί δὲ τῆς βελόλης τριῶσι, καὶ τῆς
 ποιμένας; καὶ τῆς ὁρᾶς εἶπεν ὁ νεα-
 νίσκος· ποῖα πόδες ἐν τῆς σοὶ ὁ κληρο-
 νόμος φαίνεται; ποῖα ποὶ δ' αὐτοὶ ποι-
 μένες τε καὶ βελόλοι; καὶ ὁ νεανίσκος,
 ὁ μὲν μοι, εἶπε, δοκεῖ νυσάζειν τὰ πολ-
 λά, καὶ καταδύμεν λεληθότως ἡ-
 δυπαθεῖν· τὸ ποιμένων δὲ, ὀλίγον μὲν
 ἐστὶ τὸ ἀσεῖον· τὸ πλεῖστον δὲ, μοχθη-
 ρόν, καὶ θηριώδες· ἐὰν γὰρ καὶ πιπρά-
 σῃ τὰ πρόβατα, καὶ ἀδικεῖ διπλῆ τὴν
 δεσπότην· τὰ τε γὰρ ποιμνία αὐτῶν
 φθείρει, καὶ ἐκ πολλῶν μικρὰ ἀποφέ-
 ρων, ἀμῖος εἶναι φησι, καὶ ὀδύρεται.
 καὶ τοὶ κρεῖττον ἦν τῆς μισθῆς ἀπαλεῖν
 ἐντελεῖς, ἢ φθείρειν τὴν ποιμνίην· ἀνὴρ
 εἶπε, σὲ ἐγὼ μὲν ταυτῆσι τῆς Ἀθηναῶν,
 ἐπιτάτορος τῆς Διός, ἀνὴρ κληρονόμος
 τέττις, πάντων ἐπίτροπον τέττων κατα-
 σῆσω· Πάλιν ἐνταῦθα ὁ νεανίσκος ἀν-
 τεῖχευ, καὶ πολλὰ κίς ἐκέλευσεν αὐτῶν
 μένειν· ὁ δὲ μὴ λίαν ἀπειθῆς ἔσο, φη-
 σί, μὴ πόλε σὲ ἀπεχθήρω, ὡς νῦν ἐκ-
 παγλ' ἐφίλησα· καὶ ὁ νεανίσκος ἀλλή-
 ῳ μέγιστε, εἶπε, Ἥλιε, καὶ Ἀθηναῶν, σέ τε
 καὶ αὐτὸν ἐπιμαρτύρομαι τῆς Διᾶ, χρῆσθε
 μοι πρὸς ὅ, τι βέλεσθε· Πάλιν δὲ ὁ Ἑρ-
 μῆς ἀφ' ὧν φανείας, ἐποίησε τὸ νεανί-
 σκον θαρραλεώτερον· ἤδη γὰρ διανοεῖται
 τὴν τε ὀπίσω πορείαν, καὶ τὴν ἐκεῖσε δια-
 τριβῆς εὐρηκέναι τὴν ἡγεμόνα· καὶ ἡ Ἀθηναῶν
 μάνθανε, εἶπε, ὡ λῶσε πατρὸς ἀγαθῶν
 τέττις τῆς θεᾶς, καὶ ἐμὸν βλάστημα· τέττον,
 εἶπε, τὸ κληρονόμον οἱ βέλτιστοι μὲν ἐκ
 εὐφραῶσι τὸ ποιμένων· οἱ κόλακες
 δ', καὶ οἱ μοχθηροὶ δόλον καὶ ὑποχείρι-
 ον πεποιήνται· συμβαίνει δὲ αὐτῶν πα-

A Ins tacitus stabat. Quem magnus Sol ad
 altissimam speculam deducens, (cujus ver-
 tex lucis plenus, ima densissimis tenebris
 obsita erant, per quas, velut per aquam,
 obscurum quoddam lumen ab regis Solis
 splendore prodiens interlucet) his eum
 verbis affatur: Vides heredem illum patru-
 elem tuum? Video, inquit. Quid bubul-
 cos istos & pastores? Etiam istos video,
 ait adolescens. Qualisnam ergo ille tibi vi-
 detur? quales item pastores & bubulci?
 B Ad hæc juvenis: Dormitare iste quidem vi-
 detur, & in latebris clam indulgere genio;
 pastorum vero pauci commodis moribus
 præditi, plerique improbi & inhumani vi-
 dentur. Nam pecora devorant ac distra-
 hunt, & domino suo duplicem injuri-
 am inferunt. Quippe & greges disper-
 dunt, & e multis pauca capientes, merce-
 de carere se dicunt & queruntur. Atqui
 præstabat integram exigere mercedem,
 quam gregem ipsum populari. Quid igitur
 si te, inquit, ego cum hac Minerva, ju-
 bente Jove, pro hærede isto omnibus præ-
 ficiam? Hic vero reclamare juvenis, & ut il-
 lic manere sibi liceret, etiam atque etiam
 rogare. Tum ille: Desine, inquit, per-
 vicacius insistere: ne te oderim aliquando,
 sicut nunc vehementius dilexi. Ad hæc a-
 dolescens: At ô magne Sol, inquit, tuque
 Minerva, teque adeo testor ipsum, ô Jup-
 piter, me me ad quodcumque vultis para-
 tum habetote. Post hæc Mercurius iterum
 repente conspectus adolescenti animos ad-
 jecit. Jam enim cogitabat se reditus sui
 ac vitæ illic agendæ ducem invenisse. Tum
 Minerva: Disce, inquit, heus tu! boni pa-
 rentis hujus, quem vides, Dei, meaque
 soboles. Huic, quem cernis, hæredi opti-
 mi pastores non placent; adulatores autem
 & improbi servum atque obnoxium sibi
 reddiderunt. Quare hoc illi accidit, ut ne-
 que

que ab honestis ac probis ametur; & ab A
iis, qui amici videntur, maximis afficiatur
injuriis. Vide igitur, ut, cum redieris, amico
ne adulatorem præferas. Alterum a me
præceptum, ô adolescens, accipe: Dormi-
tans iste sæpenumero decipitur. Tu vero
sobrius sis, ac vigiles, ne amici præ se fe-
rens audaciam tibi adulator obrepat: ut si
faber quidam ærarius, fumo atque fuligine
obsitus, albatu & ceruffata facie prodeat,
eique tu filiarum tuarum aliquam matri-
monio jungas. Tertium illud monitum ha-
beto, teque ipsum majorem in modum
conserva. Nos autem solos reverere; tum
inter viros quicumque nostri similis erit;
alium præterea neminem. Vides ut huic
fatuo pudor ac nimia quædam stupiditas
nocuerit. Sub hæc magnus Sol sermonem
excipiens: Quos, inquit, amicos semel de-
legeris, iis tanquam amicis utere, nec eos
famulorum ac servorum habeas loco, ad-
versus eosdem ingenue ac sincerissime, uti
generosum animum decet, fac te geras; ut
non de iis alia dicas, alia intus & in pecto-
re sentias. Videtne quemadmodum hæ-
redem istum res hæc una perdiderit, in a-
micos diffidentia? Ama subjectos tibi, ut a
nobis amaris ipse. Quæ ad cultum no-
strum pertinent, ea bonis omnibus ante-
pone: nos enim benefici, & amici tui,
ac servatores sumus. His auditis hilaratus
adolescens non obscure demonstrabat, Diis
se in omnibus obtemperare velle. Age
vero, Sol dixit, bona cum spe digredere.
Nam nos ubique tibi comites aderimus,
ego, & Minerva, cum hoc Mercurio; ac
nobiscum Dii omnes in Olympo degentes
præsto aderunt; nec non qui in aëre, vel in
terra resident, & quicquid usquam est numi-
num: ut & pietatem erga nos, & adversus
amicos fidem teneas, & erga tibi subjectos

εἰ μὲν τ' ἐπιεικῶν μὴ φιλείσθαι· πα-
ρα ἧ τ' νομιζομένων φίλων εἰς τὰ μέ-
γιστα ἀδικεῖσθαι. σκόπει ἔν ὅπως ἐπα-
νελθὼν μὴ πρὸς τῷ φίλῳ θήσεις τ'
κόλακα. Δευτέραν ἀκκέμεν παραίνε-
σι, ὦ παῖ. νυσάζων ἔστ' ἐξαπαλᾶ-
ται τὰ πολλά. σὺ ἵν' ἦφες, καὶ γρηγό-
ρη· μὴ σε διὰ τῆς τῷ φίλῳ παρρησίας
ὁ κόλαξ ἐξαπαλήσας λάθῃ· χαλκεὺς
οἶά τις γέμων καπνῶ καὶ μαερίλης, ἔ-
χων ἱμάτιον λευκόν, καὶ τὰ πρόσω-
πα τῶ ψιμμουδίῳ κεχειρισμένῳ· εἴ-
τα αὐτῷ δοίης γῆμαί τινα τῶν σῶν θυ-
γατέρων. Τρίτης ἐπάκκέμεν παραί-
νεσεως, ἢ μάλα ἰσχυρῶς φύλαττε
σαυλόν. αἰδῶ δὲ ἢ ἡμᾶς μόνον· ἀνδρῶν
δὲ ὅσις ἡμῖν προσόμοιός ἐστι. ἄλλον
δὲ μηδένα. ὁρᾶς ὅπως τῷ τῷ ἡλίθιον
ἔβλαψεν ἀσχύλῃ, ἢ τὸ λίαν ἄγαν
εἶναι καταπλήγα; Καὶ ὁ μέγας Ἡ-
λιῶ αὐτῷ τ' λόγον διαδεξάμεν, εἶ-
πεν· ἐλόμεν φίλους, ὡς φίλοις
χρῶ· μηδὲ αὐτῶς οἰκέτας, μηδὲ θερά-
ποντας νόμιζε. πρόσσιθι δὲ αὐτοῖς, ἐ-
λευθέρως τε καὶ ἀπλῆσάλα, ἢ γενναί-
ως· μὴ λέγων μὲν ἄλλα, φρονῶν δὲ ἔ-
τερα περὶ αὐτῶν· ὁρᾶς ὅτι ἢ τῷ τῷ
κληρονόμον τῷ ἐπέτειψεν, ἢ πρὸς
τῶ φίλῳ ἀπιστία; Φίλῳ τῶ ἀρχομέ-
νης, ὡς περ ἡμεῖς σε. τὰ πρὸς ἡμᾶς,
ἡγείσθω σοι τῶν καλῶν ἀπάντων. ἐ-
σμὲν γάρ σε καὶ εὐεργέται, ἢ φίλοι,
καὶ σωτήρες. Ἀκέσας ταῦτα ὁ νεα-
νίσκος" διεχύθη, καὶ δῆλ' ἦν ἄ-
παντα ἤδη τοῖς θεοῖς πειθόμενος. Ἀλλ'
ἴθι, ἔφη, πορεύε μετὰ ἀγαθῆς ἐλπί-
δος. ἡμεῖς γάρ σοι πανταχῶς σωε-
σόμεθα, ἐγὼ τε, ἢ Ἀθηναῖ, καὶ Ἐρ-
μῆς ὁδὸς, ἢ σὺν ἡμῖν οἱ θεοὶ πάντες οἱ
ἐν Ὀλύμπῳ, καὶ οἱ περὶ τ' αἴερα, καὶ
τὴν γῆν, καὶ πᾶν πανταχῶς τὸ θεῖον γέ-
ν'· ὡς τὰ τε πρὸς ἡμᾶς ὅσι' ἦς, ἢ
τὰ πρὸς τῶ φίλῳ πιστός, καὶ τὰ
πρὸς τῶ ὑπηκόος Φιλάνθρωπος, ἀε-
χων

χων αὐτῶν, καὶ ἡγέμεν ἐπὶ τὰ βέλτιστα. ἀλλὰ μήτε μὲν ἑαυτῶν μήτε ἐκείνων τῆς ἐπιθυμίας δαλεύων, ὑπεικάθης. Ἐχων ἔν πανοπλίαν, ἣν ἐκόμισας πρὸς ἡμᾶς, ἀπιθὶ προσλαβὼν ταύτην μὲν τὴν δᾶδα παρ' ἐμῶν ἵνα σοὶ ἢ ἐν τῇ γῆ Φῶς λάμπη μέγα, καὶ μὴ φέρον ἐπιποθῆς τῇδε ταύτης δὲ Ἀθηναῖς τῆς καλῆς τότε Γοργόνειον, καὶ τὸ κράνος. πολλὰ γὰρ ὄρας, ἐστὶν αὐτῇ καὶ δίδωσιν οἷς ἀν' ἐθέλη. δῶσέ δέ σοι καὶ Ἑρμῆς χρυσῆν ῥάβδον. ἔρχεσθ' ἐν τῇ πανοπλίᾳ κοσμηθεὶς ταύτη, διὰ πάσης μὲν γῆς, διὰ πάσης δὲ θαλάττης, ἀμετακινήτως τοῖς ἡμετέροις πειθόμενῳ νόμοις. καὶ μηδεὶς σε μήτε ἀνδρῶν, μήτε γυναικῶν, μήτε τ' οἰκείων, μήτε τ' ξένων, ἀναπεισῆ ἐν πολέων ἐκλαθέσθαι τῶν ἡμετέρων. ἐμμένων γὰρ αὐταῖς, ἡμῖν μὲν ἔσθι φίλος, καὶ τίμιος, ἀγδοῖ δὲ τοῖς ἀγαθοῖς ἡμῶν ὑπηρέτας, φοβερός δὲ ἀνθρώποις πονηροῖς καὶ κακοδαίμοσι. Ἴσθι δὲ σεαυτῷ τὰ σαρκία δεδῶσθαι λειψυγίας ἕνεκα ταύτης. βεβλόμεθα γὰρ σοὶ τὴν προγονικὴν οἰκίαν ἀγδοῖ τ' προγόνων ἀποκαθῆραι. μέμνησο ἔν ὅτι τὴν ψυχὴν ἀθάνατον ἔχεις, καὶ ἐκγονον ἡμετέραν. ἐπόμενός τε ἡμῖν, ὅτι θεὸς ἔσθι, καὶ τ' ἡμέτερον ὄψι σὺν ἡμῖν πατέρα.

Τῆρ' εἴτε μῦθος, εἴτε ἀληθὴς λόγος, οὐκ οἶδα. τὸ παρα σὲ δὲ πεποιημένον, τίνα βέλτ' ἢ Πᾶνα. τίνα δὲ εἶναι τ' Δία, εἰ μὴ τῆτον, ὡς ἐσμὲν ἐγὼ καὶ σύ. σύ μὲν, ὁ Ζεὺς. ἐγὼ δὲ, ὁ Πάν; ὡ τῆ γελοῖα ψευδόπανος γελοιοτέρη μὲν τοι, νῆ τ' Ἀσκληπιόν, τῆ πάντα μᾶλλον ἢ Διός, ἀνθρώπων. Ταῦτα ἔκ' ἐστὶν ἀτεχνῶς ἐκ τῆ μαυνομένης σόματος, ἔτι τὴν ἐνθεον, ἀλλὰ τὴν ἐκπληκτικὴν μανίαν; ἔκ' οἶδα ὅτι καὶ ὁ Σαλμωνεύς ἔδωκεν ὑπὲρ τέτων τοῖς θεοῖς δίκην, ὅτι ἀνθρώπος ὢν ἔπε

A humanitatem; quibus sic imperes, ut ad optima quæque præeas, ac neque tuis nec illorum cupiditatibus servilem in modum obtemperes. Abi itaque cum armatura illa, quam ad nos attulisti; simul & hanc a me facem accipe, quæ ingentem tibi in terra lucem præbeat, nihil ut eorum, quæ hic sunt, desideres. Capiet & ab hac bona Pallade Gorgonem cum galea. Nam plures penes se habet, ut vides: & quibus voluerit illa, largitur. Ad hæc auream tibi virgam Mercurius dabit. Vade igitur armatura ista fretus, ac terras omnes & maria percurrere, legibus nostris constanter obsequens. Neque vir ullus, aut mulier, neque tuorum externorumve quispiam præceptorum tibi nostrorum oblivisci persuadeat. Etenim quamdiu iis insistes, cum nobis amicus & carus eris semper, tum & bonis nostris servus venerabilis, & improbis hominibus miserisque formidolosus. Atque hujus ipsius functionis obeundæ gratia, carunculam tibi istam scito esse concessam. Volumus enim tibi propter majorum tuorum honorem ac reverentiam, eorum genus ab omni labe repurgare. Memineris ergo immortalem tibi animam esse, & a nobis oriundam, ac si nos sequeris, Deum te, fore & una nobiscum nostri te patris aspectu fruiturum.

Hæc fabula sit, an vera narratio, equidem ignoro. Illud vero, quod in tuo commento posuisti; quem tu demum Pana vis esse, quem porro Jovem, nisi eum ipsum, cujusmodi ego & tu sumus; tu Juppiter, ego Pan? O ridicule confictum Pana! sed ridiculum magis (ita mihi propitius sit Æsculapius) homuncionem, quidvis potius quam Jovem! Hæc non perspicue furentis, nec divino illo quidem, sed fanatico furore perciti ex ore profecta videntur? Num te præterit Salmoneum a Diis propterea punitum esse, quod cum homo esset, Juppiter esse

esse conabatur? Nam Hesiodium illud de
 iis, qui Deorum usurpavere nomina, Jo-
 vis ac Junonis, nisi haecenus audieris, faci-
 le tibi a me venia dabitur. Non enim com-
 mode es institutus a puero; neque talem
 praeceptorem nactus es, qualem ego Phi-
 losophum illum habui; qui mihi Poetas en-
 narravit; a quo ad Philosophiae vestibulum
 me contuli, ut ab eo viro sacris initiarer,
 quem omnium aetate mea praestantissimum
 esse judicabam. At is inprimis hoc me
 docuit; exercere virtutem, ac Deos bono-
 rum omnium autores arbitrari. In quo u-
 trum operae pretium ullum fecerit, viderit
 ille, praerque ipso reges superi. Furorem
 mihi quidem illum ac confidentiam detra-
 hens, temperatiorem, quam eram, facere
 studebat. Ego vero, quanquam, ut scis,
 externis istis bonis eram & ornamentis in-
 flatior, tamen cum praepetori me meo ob-
 temperantem praebui, tum ejus amicis, nec
 non aequalibus meis & condiscipulis: ac
 quoscunque ab illo laudatos audiveram,
 horum esse auditor studebam: libros quo-
 que legebam eos, quos ille probarat. Sic a
 ducibus & autoribus initiatus, altero Phi-
 losopho, qui me liberalibus disciplinis im-
 buit; altero summo in eadem Philosophia
 viro, qui hujus disciplinae mihi vestibulum
 ostendit: parum id quidem propter exter-
 nas occupationes; sed aliquatenus tamen
 rectae institutionis particeps fui: neque com-
 pendiarium illam, quam dicis, sed per am-
 bages flexam ac longiorem viam tenui.
 Quamquam ad virtutem brevius equidem,
 opinor, quam tu, iter ingressus sum. Nam
 hujus in vestibulo saltem (absit autem in-
 vidia dicto) constiti; tu ab eo longius di-
 stas. Tibi quippe, tuisve fratribus. Ut
 autem inauspicatis verbis abstineam, quod
 reliquum est ipse suppleto; sin ita mavis,
 istud ipsum a nobis aequo animo dictum ac-
 cipito. Quid est, inquam, vobis cum vir-

A χείρ Ζεὺς εἶναι; τὸ δὲ ἐκ τῶν Ἡσιό-
 δου λεγόμενον ὑπὲρ τῶν ὀνομασάντων
 εἰς τοὺς τοῖς τῶν θεῶν ὀνόμασι, Ἡρας
 τε, καὶ Διὸς· εἰ μὴ πῶ καὶ νῦν ἀκηκο-
 ῖς, ἔχω σοι συγγνώμην. εἰ δὲ ἔπαμ-
 δορεῖσθης καλῶς· εἰ δὲ ἔτυχες καθη-
 γεμόνῃ, ὅποιος περὶ τῆς ποιήσεως ἐγώ,
 τῆσι τῶν φιλοσόφῳ μεθ' ὃν ἐπὶ τὰ
 πρόθυρα τῆς φιλοσοφίας ἦλθον ὑπὸ
 ἀνδρὶ τελεθρομένῳ, ὃν ἐνόμισα τῶν
 καὶ ἑμαυτὸν πάντων διαφέρειν. ὁ δὲ με
 πρὸ πάντων ἀρετὴν ἀσκεῖν, καὶ θεὸς
 ἀπάντων τῶν καλῶν νομίζειν ἡγεμόνα
 ἐδίδασκεν. εἰ μὲν ἐν τῇ πράξει πε-
 πότηκεν, αὐτὸς ἂν εἶδειν, καὶ πρὸ τῆς
 γε οἱ βασιλεῖς θεοί. τῆσι δὲ ἐξήρξεν τὸ
 μανιῶδες καὶ θρασύ· καὶ ἐπειράτό με
 ποιεῖν ἑμαυτὸν σωφρονέστερον. ἐγὼ δ',
 καίπερ, ὡς οἶδα, τοῖς ἐξώθεν πλεονε-
 κλήμασιν ἐπιερωμένος, ὑπέταξα ὁμῶς
 ἑμαυτὸν τῷ καθηγεμόνι, καὶ τοῖς ἐκείνου
 φίλοις, καὶ ἡλικιώταις, καὶ συμφοιτη-
 ταῖς, καὶ ὧν ἦκουσιν ἐπαμνησμένων παρ' αὐ-
 τῶν, τῶν ἐσπευδόντων ἀκροατῆς εἶναι. καὶ
 βιβλία τὰῦτα ἀνεγίνωσκον, ὅποσα
 αὐτὸς δοκιμάσειεν. οὕτως ἡμεῖς ὑφ'
 ἡγεμόσι τελέμενοι, φιλοσόφῳ μὲν
 πρὸ τῆς προπαιδείας μετετέτακται·
 φιλοσοφώταται δὲ πρὸ τῆς προπαιδείας
 τῆς φιλοσοφίας δείξαντι, σμικροὶ μὲν
 διὰ τὰς ἐξώθεν ἡμῖν προσπεσούσας
 ἀσχολίας ὁμῶς δ' ἐν ἀπηλαύσα-
 μεν τῆς ὀρθῆς ἀγωγῆς· εἰ τὴν σύμφο-
 ρον, ἢν σύ φησὶ· ἀλλὰ τὴν κύκλῳ πο-
 ρευθέντες. καὶ τοι νῦν τῆς θεῆς ἐπὶ
 τὴν ἀρετὴν οἶμαι, ὅτι σε σωλομαλίεραν
 ἐτραπόμην. ἐγὼ μὲν ἔπειτα, εἰ μὴ
 φοβηθὼν εἰπεῖν, ἐπὶ τοῖς προθύροις ἐ-
 σηκα. σὺ δὲ καὶ τῶν προθύρων εἰ πόρ-
 ρῳ. σοὶ δὲ ἀρετῆς ἢ τοῖς σοῖς ἀδελφοῖς.
 ἀφελῶν δὲ τὸ δύσφημον, τὸ λειπό-
 μενον αὐτὸς ἀναπλήρωσον· εἰ βέλ-
 δὲ, καὶ παρ' ἡμῶν αὐτὸ ἀνάσχει πρά-
 ως λεγόμενον· τίς μετῴσια; Πᾶσιν
 ἑπιτιμῶς

ἐπιτιμᾶς, αὐτὸς ἔδεν ἄξιον ἐπαίνου
 πρῶτων. ἐπαμνεῖς Φορβικῶς, ὡς ἔδειξ
 τῶν ἀμαθεσάτων ῥητόρων. οἷς διὰ τὴν
 τῶν λόγων ἀπορίαν, καὶ τὸ μὴ ἔχειν
 εὐρεῖν ἐκ τῶν παρόντων, ὅτι Φῶσιν, ἢ
 Δῆλ[Ⓞ] ἐπέρχεται, καὶ ἢ Λητώ με-
 τὰ τῶν παίδων· εἶτα κύκνοι λιγυρὸν
 ἄδοντες· καὶ ἐπηχῆντα αὐτοῖς τὰ
 δένδρα, λειμῶνές τε ἔνδροσοι μαλα-
 κῆς πόας, καὶ βαθείας πλήρεις· ἢ τε
 ἐκ τῆ ἀνθέων ὀσμῆ· καὶ τὸ ἔαρ αὐτό,
 καὶ τινες εἰκόνες τοιαῦται. Πῶ τῆσϛ
 Ἰσοκράτης ἐν τοῖς ἐγκωμιαστικοῖς ἐ-
 ποίησε λόγοις; πῶ δὲ τῶν παλαι-
 ῶν ἀνδρῶν, οἱ τῆς Μῆσαις ἐτελεύτη-
 σεν ἡσίοις. ἀλλ' ἔχ ὡσπερ οἱ νῦν; ἀ-
 Φίμη δὲ τὰ ἐξῆς· ἵνα μὴ καὶ πρὸς
 τῆσϛ ἀπεχθανόμεν[Ⓞ] ἅμα τοῖς τε
 Φαυλολάτοις τῆ Κυνικῶν, καὶ τῶν ῥη-
 τῶν προσκρῆσαιμι. ὡς ἔμοιγε πρὸς
 τε τῆσϛ κρατίστας τῶν Κυνικῶν· εἴ τις
 ἄρα ἐσὶ νῦν τοιῶτ[Ⓞ]· καὶ πρὸς τῆσϛ
 γενναίους ῥήτορας, ἔστι Φιλικά
 πάντα. Τῶν μὲν δὴ τοιῶτων λόγων,
 εἰ καὶ πολὺ πλῆθ[Ⓞ] ἐπιρρεῖ· καὶ ἐκ
 ἔστι ὅσον ἔχὶ λέγειν ἐθέλων τίς ἐκ
 πάνυ θαψιλῆς ἀντλήσειε τῆ πίθ[Ⓞ]-
 τῆσϛ προκειμένης ἡμῖν ἀσχολίας εἰνε-
 κεν ἀφέξομαι. μικρὰ δὲ ἐτι τῶ λό-
 γῳ προσθεῖς, ὡσπερ ὀφλήματι τὸ
 ἐνδέον, ἐπ' ἄλλό τι τρέψομαι, ταυ-
 τήν τὴν ξυγγραφήν αὐτῆσϛ περὶ πλη-
 ρώσας.

Τίς ἔν ἢ τῶν Πυθαγορικῶν εὐλά-
 βεια περὶ τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα; τίς
 δὲ ἢ Πλάτων[Ⓞ], ποδαπὸς δὲ ἦν ἐν
 τῆσϛ Ἀριστοτέλης; ἀρ' ἐκ ἄξιον αὐ-
 τὸ ἰδεῖν; ἢ τῆ μὲν Σάμιον ἔδειξ ἀντε-
 ρεῖ τοιῶτον γενέσθαι; καὶ γὰρ ἔ τὸ
 ὄνομα θεῶν ἐν τῆ σφραγίδι Φορεῖν
 ἐπέτρεπεν· ἔδὲ τῶ ὄρκῳ χρῆσθαι
 προπέλῳ τοῖς τῆ θεῶν ὀνόμασι. Εἰ
 δὲ νῦν λέγοιμι, ὅτι καὶ εἰς Ἀἴγυπτου

tute commune? Primum reprehendis o-
 mnes, nihil ipse laude dignum gerens. Tum
 in collaudando tantum ineptus es, quan-
 tum ex imperitissimis Oratoribus nemo:
 qui cum nihil habeant quod dicant, neque
 in eo, quod sibi proposuerunt, argumen-
 tum rei ullius investigare possint; ad De-
 lum, ac Latonam cum liberis suis receptum
 habent: tum olores suave quiddam canen-
 tes, & ad eorum concentus resonantes ar-
 bores, aut prata roscida ac molli altoque
 gramine vestita, aut afflantem ex floribus
 odorem, aut ver ipsum, & id genus alia de-
 pingunt. Ubinam simile aliquid in lauda-
 toriis orationibus Isocrates expresit? ubi ve-
 teres alii, qui germane ac sincere, neque,
 ut hodierni faciunt, Musis initiari solebant?
 Omitto cetera: ne si a me istos alienave-
 ro, eodem tempore cum abjectissimis Cy-
 nicis pariter & Oratoribus similitatem sus-
 cipiam. Nam quod ad præstantissimos
 Cynicos; si quis hodie superest ejusmodi; &
 ad Oratores egregios spectat, mihi cum u-
 trisque parata sunt omnia. Verum ab hu-
 jus generis instituendis sermonibus; etsi u-
 berrima quædam copia illorum affluit, ne-
 que fieri potest, ut, qui oratione cuncta
 persequi voluerit, non ex pleno & abun-
 danti dolio, ut ita dixerim, hauriat; tamen
 ad ea, quæ sunt mihi præ manibus antever-
 tenda, missa illa faciam, atque ubi pauca
 quædam, velut ex debito residua, ad incho-
 atum sermonem adjecero, alio me conver-
 tam, ut hæc tandem eo fine terminetur o-
 ratio.

Quænam igitur circa Deorum nomina
 Pythagoræorum religio fuit? quæ Platonis?
 aut cujusmodi se in istis Aristoteles præbu-
 it? Nonne hoc merito nobis intuendum est?
 An de Samio quidem illo, quin talis fuerit,
 nemo controversiam facere potest? Nam
 Deorum ille nomina ne in annulo quidem
 ferre permittebat, neque in jurejurando te-
 mere eadem usurpare. Quod si hunc ip-
 sum

psum dixerō in Ægyptum usque perve-
nisse, ac Persas lustrasse, & ubique omnia
Deorum inspicere mysteria studuisse, ac va-
riis ubique ritibus ac ceremoniis initiatum
esse; dicam ignota fortasse tibi, sed pleris-
que manifesta tamen & cognita. Verum
Platonem interim audi: *Meus vero erga
Deorum nomina timor, ô Protarche, non
humani similis est, sed vebementissimum
quemque superat. Et nunc Venerem qui-
dem ita, ut illi gratum est, appello: voluptas
vero quam varia sit intelligo.* Hæc in Phi-
lebo dicuntur. Quibus non dissimilia qua-
dam in Timæo scripsit. Nam iis etiam
simpliciter ac sine demonstratione prolatis
haberi fidem postulat, quæcunque de Diis
Pœtæ dixerunt. Hæc ideo a me proposita
sunt, ne tibi, uti Platonicis multis, Plato-
nicæ illius damnandæ opinionis ansam So-
crates præbeat, homo natura factus ad
cavillandum. Nam illic non Socrates ista,
sed Timæus loquitur, minime ille quidem
irrisor. Quamquam nec istud sani hominis
videtur; non ea quæ dicuntur, sed autores
dictorum inspicere, & ad quos sermones
habeantur. Vis ergo deinceps sapientissi-
mam illam Sirenem, ac docti Mercurii ty-
pum, & Apollini ac Musis amicum, pro-
ducam in medium? Hic eos omnes, qui
interrogare, aut utcunque disputare stu-
dent utrum Dii sint, non responso, ut ho-
mines, sed ut bestias pœna prosequendos
existimat. Quod si legisse bene pondera-
tum ejus monitum, quod sicut Platonis, ita
& illius scholæ pro foribus erat inscriptum;
id ante omnia cognovisses Peripateticis fuis-
se denunciatum, ut & pii adversus Deos ef-
sent, initiarentur mysteriis omnibus, & san-
ctissimas ceremonias capesserent, & per o-
mnia disciplinarum genera transirent.

A ἐπορεύθη καὶ Πέρσας εἶδε καὶ παν-
ταχῶς πάντα ἐπειράθη τὰ μυστήρια
τῶν θεῶν ἐποπλεῦσαι, καὶ τελεθῆ-
ναι παντοίας πανταχῶς τελείας· ἐρῶ
μὲν ἴσως ἄγνωσά σοι· γνώριμα μὲν
τοὶ καὶ σαφῆ τοῖς πολλοῖς. Ἄλλὰ τῷ
Πλάτωνι ἄκχε· τό δ' ἐμὸν δέῃ, ὡ
Πρώταρχε, πρὸς τὰ τῶν θεῶν ὀνόμα-
τα ἔστι κατ' ἀνθρώπον, ἀλλὰ πέρα
τῶ μεγίστη φόβη· καὶ νῦν τὴν μὲν Ἀ-
Φροδίτην, ὅπῃ ἐκείνη Φίλον, ταύτη
προσαγορεύω· τὴν δὲ ἡδονὴν, οἶδα ὡς
ἔστι ποικίλον. ταῦτα ἐν Φιλήβῳ λέγε-
ται· καὶ τοιαῦτα ἕτερα πάλιν ἐν Τι-
μαίῳ. πισεύειν ᾗ ἀπλῶς ἀξιοῖ, καὶ
χωρὶς ἀποδείξεως λεγομένοις; ὅσα
ὑπὲρ τῶν θεῶν φασὶν οἱ ποιηταί· ταῦ-
τα δὲ παρέθηκα, μὴ πολέ σοι παρά-
σχη πρόφασιν, ὡς περ οἶμαι τῷ Πλα-
τωνικῶν πολλοῖς, ὁ Σωκράτης εἶρων ὢν
φύσει, τὴν Πλατωνικὴν ἀτιμάσαι δό-
ξαν. ἐκεῖ γὰρ ἔχ' ὁ Σωκράτης, ἀλλ'
ὁ Τιμαῖος ταῦτα λέγει, ἦμισα ὢν εἶ-
ρων. Καί τοι τῶτό γέ ἐστι ἔχ' ὑγιᾶς,
μὴ τὰ λεγόμενα ἐξελάζειν, ἀλλὰ τῶς
λέγοντας, καὶ τὸ πρὸς τίνος οἱ λόγοι
γίγνουσι. Βέλῃ τὸ μετὰ τῶν τὴν
πάνσοφον ὑπαγορεύσω σειρήνα, τῷ
λογίῳ τύπον Ἐρμῆ τὸν Ἀπόλλωνι καὶ
ταῖς Μῆσαις Φίλον; ἐκεῖν ἄξιοι τῶς
ἐπερωτῶντας, καὶ ὅλως ἐπιχειρῶντας εἰ
θεοὶ εἰσι, ἔχ' ὡς ἀνθρώπων ἀποκρίσε-
ως τυγχάνειν· ἀλλ' ὡς τὰ θηρία κο-
λάσεως. εἰ δὲ ἀνεγνώκεις τῷ εὐσακτικῶν
ἀλλ' * * ὡς περ τῷ Πλάτωνι, ἔγω
δὲ καὶ τῷ ἐκείνῳ διατριβῆς πρὸς γέγρα-
πτο. ἔγνωσ' ἂν πρὸ πάντων ὅτι τὰ πρὸς
τῶς θεῶς εὐσεβεῖς εἶναι, καὶ μεμνη-
θῆναι πάντα τὰ μυστήρια, καὶ τελεθῆ-
ναι τὰς ἀγιωτάτας τελείας, καὶ διὰ
πάντων τῶν μαθημάτων ἤχθαι, τοῖς
εἶσω τῶ περιπάτῃ βαδίζουσι προήγο-
ρεύειν.

F. 2. ed. C. F. Hermann.

cap. 3.

f. παρ-
τρεπόμε-
νον

voff.
την πε-
ρὶ τῆς
ἀσπίδος
την

Σὺ δὲ ὅπως ἡμῶν μὴ τὸ Διογένη προ-
 βαλῶν, ὡς περ τι μορμολύκειον, ἐκ-
 φοβήσης· ἔγὰρ ἐμυθήθη, Φησὶ, ἀλλὰ
 καὶ πρὸς τὸ τρεπόμενον ἐκμυθηθῆναι,
 γελοῖον, εἶπεν, ὦ νεανίσκε, εἰ τὸς μὲν
 τελῶνας οἷς τὰύτης ἕνεκα τῆς τελε-
 τῆς κοινώσεν τοῖς θεοῖς τὸ ἐν ἅδῃ κα-
 λῶν· Ἀγησίλαον δὲ, καὶ Ἐπαμι-
 νόνδαν ἐν τῷ βορβόρῳ κείδαι. Τῶ-
 ς, ὦ νεανίσκε, βαθύ λιναν, καὶ δεό-
 μενον ἐξηγήσεως, ὡς ἐμαυτὸν πείθω,
 μείζον· ὅπως ἡμῶν αὐτὰ δοῖεν αἱ
 θεαὶ τὴν ἐπίνοιαν. νομίζω δὲ αὐτὴν
 ἤδη καὶ δεδόσθαι. Φαίνεται γὰρ ὁ Διο-
 γένης ἔχ, ὡς περ ὑμεῖς ἀξίετε, δυσ-
 σεβῆς, ἀλλ' ἐκείνοις, ὧν μικρῶ πρό-
 σθεν ἐπεμνήσθην, προσόμοι· ἀπι-
 δῶν γὰρ εἰς τὴν ἀπερίσπαστον τὴν καλαλα-
 βῆσαν αὐτὸν· εἶτα εἰς τὰς ἐντολάς
 βλέπων τῶ Πυθίᾳ, καὶ σιωπῶν ὅτι τὸ
 μυστικὸν ἐχρῆν πολίτογραφεῖναι πρό-
 τερον, καὶ Ἀθηναῖον, εἰ καὶ μὴ φύσει,
 τῷ νόμῳ δὲ γενέσθαι τῶ ἐφυγεν, ἔ-
 τὸ μυηθῆναι· νομίζων αὐτὸν εἶναι τῶ
 κόσμῳ πολίτην· καὶ τῆς ὅλης τῶν
 θεῶν ἐξίας, αἱ τὸ ὅλον κοινῇ κόσμον
 ἐπιτροπεύσων, ἀλλ' ἔ τῆς τὰ μέρη
 κατανειμαμένας αὐτῶ, διὰ μεγαλο-
 φροσύνην ἀξίων συμπολιτεύεσθαι·
 τό τε νόμιμον ἔ παρέβη αἰδοῖ τῶν
 θεῶν· καὶ τοὶ τὰλλα πατῶν, καὶ
 παραχαράτων· αὐτὸν τε ἐκ ἐπα-
 νήγαγεν, ὅθεν ἀσμεν ἠλευθέρωτο.
 Τὸ δ' ἦν τῶ; τὸ πόλεως μιᾶς δε-
 λεῦσαι νόμοις· ἐαυτὸν τε ὑποθεῖναι
 τῶ, ὅπερ ἦν ἀνάγκη παθεῖν, Ἀ-
 θηναῖω γενομένῳ. Πῶς γὰρ ἐκ ἐμελ-
 λεν ὁ τῶν θεῶν εἵνεκεν εἰς Ὀλυμπίαν
 βαδίζων, ὁ τῶ Πυθίᾳ πεσθεῖς, καὶ
 Φιλοσοφίας, ὡς περ Σωκράτης
 ὑπερον, ὡς Ἀριστοτέλης· Φησὶ γὰρ καὶ
 αὐτὸς εἶναι Πυθιον οἶκοι παρ' ἐαυτῶ·
 ὅθεν αὐτῶ καὶ ἡ ὁρμὴ πρὸς Φιλοσοφίαν

A Neque vero tu Diogenem opponens,
 quasi tericulum quoddam, metum nobis in-
 jicere stude. Hic enim, ajunt, nunquam ini-
 tiatus est: quinetiam hortanti se, ut initia-
 retur: Ridicule facis, inquit, adolescens, si
 ita credis; publicanos mysteriis hisce fretos,
 bonorum, quæ apud inferos sunt, omnium
 esse participes; Agesilaum autem & Epa-
 minondam in cæno jacere. Verum istud
 ipsum, mi adolescens, valde profundam
 quaestionem continet, & diligentiore, ut
 mihi quidem persuadeo, explicationem de-
 siderat; ut illius intelligentiam Dearum
 ipsarum beneficio, consequi possimus: quam
 quidem mihi jam ab illis impetrasse videor.
 Etenim Diogenes ille non, ut opinio vestra
 fert, impius fuit; sed eorum, quos paulo
 ante memoravi, simillimus. Qui cum & il-
 lum, in quem inciderat, casum & calami-
 tatem respiceret; & Pythii Apollinis man-
 data consideraret; & eum præterea sciret,
 qui initiari vellet, adscribi in civitatem o-
 portere antea, & Atheniensem non natura,
 sed lege fieri; hoc unum ille, non ipsa my-
 steriorum initia devitabat, ratus se totius or-
 bis esse civem, & cum universis Deorum sub-
 stantiis, quæ administrando toti huic mun-
 do communiter præsunt; non autem cum
 iis, quæ per illius partes distributæ sunt, eo-
 dem municipatu censerî cupiens; neque
 quod legitimum erat præ Deorum reveren-
 tia prætergressus est; quantumvis proculca-
 ret adulteraretque cætera; nec eo, unde li-
 benter evolaverat, revocare sese voluit.
 Quid illud porro fuit? nimirum civitatis u-
 nius servire legibus, seque ipsum ei obno-
 xium facere, quod, si Atheniensis fieret, ne-
 cessario perferendum erat. Nam qui Deo-
 rum causâ ad Olympiam adierat: qui A-
 pollini Pythio parens animum ad Phisoso-
 phiam adjunxerat; ut Socrates postea, ut
 Aristoteles; (nam & iste domesticum apud
 se Pythium habere se dicebat, a quo ad Phi-
 losophiam

losofia
 nonne in
 sus; nisi
 lis subie
 us adu
 consiliu
 ejusmodi
 majestate
 thagora a
 ens. No
 que fas el
 dam mihi
 spicua tam
 nim Dioge
 um admon
 sola initia
 gare simul ip
 dem, qui c
 tam institue
 sint, integra
 improbos ve
 qui, quod in
 netrarint. E
 Hierophanta
 mnes, quibu
 qui nefas est,
 tandem finis e
 persuadere tib

losofiam capeffendam incitatus fuerat) A nonne in adyta ipsa libentiffime effet ingref-
fus; nisi hoc unum vitaret, ne fe legibus ul-
lis subjiceret, neve fervituti reipublicæ ulli-
us addiceret? Cur non igitur hanc *ipfam*
confilii fui causam reddidit; sed e contrario
ejusmodi, quæ non parum de myfteriorum
majestate detraheret? Potest idem & Py-
thagoræ aliquis objicere, haud recte senti-
ens. Non enim dicenda sunt omnia; &
quæ fas est dicere, eorum in vulgus qua-
dam mihi tacenda videntur. Verum per-
fpicua tamen est istorum ratio. Cum e-
nim Diogenes hominem eum, qui se tali-
um admoneret, neglecta vitæ honestate,
fola initiatione gloriantem cerneret; casti-
gare simul ipsum, & docere voluit: iis qui-
dem, qui dignam initiorum religione vi-
tam instituerint, etiamfi nondum initiati
fint, integra apud Deos manere præmia;
improbos vero nihil amplius ex eo conse-
qui, quod in interiora sacrorum adyta pe-
netrarint. Etenim nonne eadem ipsa ab
Hierophanta denunciari solent, cum eos o-
mnes, quibus impura manus est, aut alio-
qui nefas est, initiis interdicit? Ecquis vero
tandem finis erit orationis, si nondum ista
persuadere tibi poterunt?

ἐγένετο· μὴ παριέναι τῶν ἀνακτόρων
εἶσω, καὶ μάλα ἀσμένως, εἰ μὴ τῶν
ἐξέκλιπε τὸ ὑποθεῖναι νόμοις ἑαυτὸν,
καὶ δὲ λον ἀποφῆναι πολιτείας; Ἄλ-
λὰ διὰ τί μὴ ταῦτην αὐτὴν εἶπε τὴν
αἰτίαν· ἐν τῶν ἐναντίων δὲ, τὴν πα-
ραφραζμένην ἔσμικρά τῆς τῶν μυση-
ρίων σεμνότητι; ἴσως μὲν ἂν τις τὰ
τοιαῦτα, καὶ Πυθαγόρα μάλιστα ἐπι-
σκήψαιεν, ἐκ ὀρθῶς λογιζόμενοι.
Οὔτε γὰρ ῥητέον πάντα ἐς. ἀλλῶν τε,
οἶμαι, τέτων, ὧν θεμικ Φάνα, ἔνια
πρὸς πολλὰς σιωπητέον εἶναι μοι
Φαίνεαι. Φανερά δὲ ὁμῶς ἐς καὶ τέ-
των ἢ αἰτία. Κατανοήσας γὰρ ἀ-
μελέντα μὲν τῆς περὶ τὸ βίον ὀρθό-
τητι, ἐπὶ δὲ τῷ μεμνηῶσαι μεγαλο-
φρονεῖν τὸ παραμνεῖν αὐτῷ τοιαῦ-
τα, σαφρονίζων ἅμα, καὶ διδάσκων
ἀλλῶν, ὅτι τέτοις μὲν, οἷς ἀξίως τῶ
μνηθῆναι βεβίωται, καὶ μὴ μνηθεῖσιν
οἱ θεοὶ τὰς ἀμοιβὰς ἀκεραῖως φυ-
λάττῃσι· τοῖς δὲ μοχθηροῖς ἔδέν ἐ-
σι πλέον, κὰν εἶσω τῶν ἱερῶν εἰσ-
φρήσωσι" περιβόλων. ἢ γὰρ ἔταῦ-
τα καὶ ὁ ἱεροφάντης προαγορεύει, ὅσιν
χεῖρος μὴ καθαρὸς, καὶ ὄντινα μὴ
χρη, τέτοις ἀπαγορεύων μὴ μνηθεῖσιν.
Τί πέρας ἡμῖν ἔσαι τῶν λόγων, εἰ ταῦ-
τα μήπω σε πείθει;

